

**รายงานสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา
ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ : ฉบับสรุป**

สำนักนโยบายด้านพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

371.262	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 ร	รายงานสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ : ฉบับสรุป กรุงเทพฯ : 2553.
	124 หน้า
	1. รายงานสภาพการดำเนินงาน 2. มาตรฐานการศึกษาของชาติ
	3. ชื่อเรื่อง.

รายงานสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ : ฉบับสรุป

สิ่งพิมพ์ สกศ.	อันดับที่ 59/2553
พิมพ์ครั้งที่ 1	สิงหาคม 2553
ISBN:	978-616-7324-39-5
จำนวน	3,000 เล่ม
ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่	กลุ่มมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา สำนักนโยบายด้านพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทร. 02-668-7123 ต่อ 2510, 2514, 2516 โทรสาร 02-243-1129 Web site: http://www.onec.go.th
ผู้พิมพ์	บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด 90/6 ซ.จรัญสนิทวงศ์ 34/1 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 โทร. 0-2424-3249, 0-2424-3252 โทรสาร 0-2424-3249, 0-2424-3252

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ สภาการศึกษาเสนอมาตรฐานการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติขึ้น และได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อคราวประชุม วันที่ 26 ตุลาคม 2547 และมีมติให้หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

สำนักงานฯ ได้เผยแพร่มาตรฐานการศึกษาของชาติ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนและผู้สนใจทั่วไป ให้รับทราบและเห็นความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ ขณะเดียวกันหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาในระดับและประเภทที่รับผิดชอบให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และดำเนินการจัดการศึกษาตามภารกิจความรับผิดชอบของหน่วยงาน และเพื่อให้ได้รับทราบถึงผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับปฏิบัติ หลังจากที่มีมาตรฐานศึกษาของชาติเป็นเวลา 5 ปีแล้ว สำนักงานฯ จึงได้ดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้ และเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อใช้สำหรับติดตามและประเมินสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในระดับปฏิบัติ

รายงานสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเล่มนี้ เป็นการสรุปเรียบเรียงจากรายงานการวิจัยรวม 3 เล่ม ได้แก่ 1) รายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 1 โดย ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ 2) รายงานการพัฒนาตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 โดย รศ.ดร.อวยพร เรืองตระกูล และคณะ และ 3) รายงานผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานตามมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 โดย ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ และรศ.ดร.เชิดศักดิ์ โฉมาสินธุ์ วัดดูประสงค์หลักเพื่อรายงานผลการติดตามสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เผยแพร่ และขยายผลให้สถานศึกษาได้นำเครื่องมือชุดนี้ไปใช้สำหรับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนถึงจุดแข็งที่ควรส่งเสริม/สนับสนุน และจุดที่ควรพัฒนา/ปรับปรุงของสถานศึกษาตามแนวมาตรฐานการศึกษาของชาติ

สำนักงานฯ ขอขอบพระคุณคณะผู้วิจัยทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ และหวังว่ารายงานเล่มนี้จะสามารถทำให้เห็นแนวทางสำหรับยกระดับมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายต่อไป

(ศาสตราจารย์พิเศษชงทอง จันทรางศุ)

เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
สารบัญ	(ข)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
ตอนที่ 1 สาระเรื่องมาตรฐานและสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ	8
1.1 สาระของมาตรฐานการศึกษาของชาติ	8
1.2 ความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของชาติกับมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	12
ตอนที่ 2 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์	15
2.1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์	15
2.2 ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการวัด/ ประเมินคุณลักษณะระดับชาติ	16
ตอนที่ 3 สาระเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษา	17
3.1 แนวการจัดการศึกษา	17
3.2 สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา	18
ตอนที่ 4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้	18
4.1 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้	18
4.2 สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้	19
ตอนที่ 5 การจัดทำเกณฑ์ปกติ (Norm)	20
5.1 หลักการจัดทำเกณฑ์ปกติ	20
5.2 การจัดทำเกณฑ์ปกติที่เกี่ยวกับการวัดคุณลักษณะของคนไทยในระดับชาติ	21
ตอนที่ 6 มโนทัศน์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้และการพัฒนาตัวบ่งชี้	22
6.1 มโนทัศน์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้	22
6.2 การพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษา	23
ตอนที่ 7 การกำกับดูแลการใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาต่างประเทศ	24

7.1 ประเทศนิวซีแลนด์	24
7.2 ประเทศเกาหลี	25
7.3 เขตบริหารพิเศษฮ่องกง	25
7.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	30
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา แห่งชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก	36
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	36
ตอนที่ 2 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1	39
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักเรียนระหว่างกลุ่มต่างๆ	54
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้	62
ตอนที่ 1 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	63
ตอนที่ 2 การศึกษาระดับอาชีวศึกษา	67
ตอนที่ 3 การศึกษาระดับอุดมศึกษา	72
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	84
5.1 ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3	85
5.2 อภิปรายผล	87
5.3 ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	100
ภาคผนวก ก: แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและการปฏิบัติของนักเรียน	101
ภาคผนวก ข: แบบสอบถามข้อมูลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้ มาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3	107

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แสดงจำนวนโรงเรียน/สถานศึกษาและประมาณการจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนตามมาตรฐานที่ 1 จำแนกตามสังกัด/ประเภท โรงเรียนและชั้น	28
ตารางที่ 2	จำนวนสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมข้อมูล มาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 ในแต่ละภูมิภาค/จังหวัด/ประเภท	29
ตารางที่ 3	แสดงรายละเอียดการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของมาตรฐานที่ 1	31
ตารางที่ 4	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสังกัดและชั้น	36
ตารางที่ 5	จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและชั้น	37
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์และชั้น	37
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศของนักเรียนและชั้น	37
ตารางที่ 8	จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุของนักเรียนและชั้น	38
ตารางที่ 9	จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลการเรียนของนักเรียนและชั้น	38
ตารางที่ 10	ค่าเฉลี่ยและระดับคุณลักษณะที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้รอง จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	41
ตารางที่ 11	ค่าเฉลี่ยและระดับคุณลักษณะที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้รอง จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตามสังกัด	44
ตารางที่ 12	ค่าสถิติพื้นฐานที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	51
ตารางที่ 13	ค่าสถิติพื้นฐานที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	51
ตารางที่ 14	ค่าสถิติพื้นฐานที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	52
ตารางที่ 15	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามระดับคุณลักษณะ	53
ตารางที่ 16	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามระดับในแต่ละคุณลักษณะ	53
ตารางที่ 17	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเทียบเท่า จำแนกตามระดับในแต่ละคุณลักษณะ	54
ตารางที่ 18	จำนวนและร้อยละของประชากร กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสังกัด และปีที่ดำเนินการ	55

ตารางที่ 19	ผลการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	56
ตารางที่ 20	ผลการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	56
ตารางที่ 21	ผลการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	57
ตารางที่ 22	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6	57
ตารางที่ 23	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพศชายกับเพศหญิง	58
ตารางที่ 24	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพศชายกับเพศหญิง	58
ตารางที่ 25	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพศชายกับเพศหญิง	59
ตารางที่ 26	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนต่างกัน	59
ตารางที่ 27	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการเรียนต่างกัน	60
ตารางที่ 28	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนต่างกัน	61
ตารางที่ 29	ผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ ของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประเภท/สังกัด เป็น 8 กลุ่มระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา	76

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 33 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 33 ได้กำหนดให้สภาการศึกษาทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา และมาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน และ/หรือหลักสูตรแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

จากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติขึ้นเป็นครั้งแรกของประเทศไทย โดยจัดทำเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาตินี้ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อคราวประชุมวันที่ 26 ตุลาคม 2547 และมีมติให้หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับและประเภทศึกษานำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

สาระสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้หลัก 25 ตัวบ่งชี้ย่อย ต่อจากนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาจึงได้ไปจัดทำมาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับปฏิบัติจำแนกตามระดับและประเภทการศึกษาต่างๆ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ต่อมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้พัฒนาตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการกำกับติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ขณะเดียวกัน มีเป้าหมายให้สถานศึกษาสามารถนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติได้ด้วย ดังนั้นด้วยความร่วมมือจากคณะวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิจึงเห็นควรให้พัฒนาเครื่องมือสำหรับประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวมเป็นแบบสอบถาม รวม 2 ชุด โดยจัดทำเป็น 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและการปฏิบัติของนักเรียน เพื่อสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมือง และพลโลก คนไทย

เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข 2) แบบสอบถามข้อมูลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน รวมทั้งมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ การสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง

ทั้งนี้ มีเหตุผลในการเลือกชนิดของเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อความเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาพรวมและเอื้อให้สถานศึกษานำไปใช้เพื่อประเมินพัฒนาการด้านคุณภาพของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

รายงานฉบับนี้เป็นการสรุปผลจากรายงานการพัฒนาตัวบ่งชี้และเครื่องมือ และรายงานผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จำแนกตามสังกัด ไว้สำหรับเผยแพร่และขยายผลให้สถานศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจ ที่มาของข้อคำถาม และการนำเครื่องมือวัดผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยสรุปและเรียบเรียงจากรายงานการวิจัยรวม 3 เล่ม ได้แก่ 1) รายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โดย ดร. วิเชียร เกตุสิงห์ 2) รายงานการพัฒนาตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้ โดย รศ.ดร.อวยพร เรืองตระกูล อาจารย์ภริณี วัชรสินธุ์ อาจารย์อรอุมา เจริญสุข และอาจารย์ชัชวาทย์ อยู่ในสีล 3) รายงานผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้ โดย ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ และ รศ.ดร.เชิดศักดิ์ โฉมาสินธุ์

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อกำหนด นิยาม สร้าง พัฒนาตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- 2) เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับตรวจสอบคุณภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- 3) เพื่อประเมินคุณลักษณะของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1
- 4) เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 และ 3

5) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนถึงจุดแข็งที่ควรส่งเสริม/สนับสนุน และจุดที่ควรพัฒนา/ปรับปรุงของสถานศึกษาทุกระดับและประเภท

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1) ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อประเมินสภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติครั้งนี้เป็นตัวบ่งชี้ในภาพรวม สำหรับใช้ติดตามผลการจัดการศึกษาว่าเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเพียงใด

2) แบบประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติครั้งนี้ต้องการข้อมูลในภาพรวม นักวิจัยจึงได้พัฒนาเครื่องมือสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและการปฏิบัติของนักเรียนเพื่อประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนตามตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 1 และแบบสอบถามในเชิงตรวจสอบรายการ (Check List) ว่าสถานศึกษา มีหรือไม่มีการปฏิบัติตามตัวบ่งชี้ และเพื่อให้ผู้กรอกข้อมูลมีความเข้าใจตรงกัน จึงได้มีคำอธิบายเพิ่มเติมเป็นคู่มือสำหรับผู้กรอกข้อมูลด้วย

3) การประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลกในครั้งนี้จะทำการประเมินเฉพาะนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเมิน 2 รอบ รอบที่ 1 เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2551 และรอบที่ 2 เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2553 ส่วนมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 ทำการประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาโดยเก็บข้อมูลช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2553

1.4 นิยามศัพท์

คุณลักษณะ หมายถึง คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ได้แก่ 1) กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ 2) ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม 3) ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว 4) ทักษะทางสังคม และ 5) คุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก จากคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติสรุปรวมได้ ดังนี้ (เป็นคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ความเก่ง ความดี และความสุข)

ความเก่ง หมายถึง การรวมคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 รวม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม ด้านทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว และด้านทักษะทางสังคม

ความดี หมายถึง คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

ความสุข หมายถึง คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ด้านกำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์

แนวการจัดการศึกษา หมายถึง กรอบการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน โดยผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลายตรงตามความต้องการ มีความสุขในการเรียน ครู ศึกษารัฐจักเด็กเป็นรายบุคคล เตรียมการสอน และใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ รวมทั้งการพัฒนาผู้บริหาร ครู ศึกษารัฐและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ (ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2)

แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ หมายถึง กรอบการดำเนินการสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ ได้แก่ การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม นำมาซึ่งการพัฒนาประเทศรวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ (ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 3)

ตัวบ่งชี้การจัดการศึกษา หมายถึง สารสนเทศหรือค่าสถิติที่บ่งบอกสภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

ตัวบ่งชี้การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ หมายถึง สารสนเทศหรือค่าสถิติที่บ่งบอกสภาพของการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ ที่สถานศึกษาได้ดำเนินการเพื่อให้เกิดการสร้าง การใช้ความรู้ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ความตรงของตัวบ่งชี้ หมายถึง คุณสมบัติของตัวบ่งชี้ที่มีความสอดคล้องกับโครงสร้างของสภาพที่ต้องการจะวัด ในการวิจัยครั้งนี้ พิจารณาความตรงของตัวบ่งชี้ 2 ลักษณะ ได้แก่ ความตรงตามเนื้อหา (content validity) พิจารณาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และความตรงตามโครงสร้าง (construct validity) ซึ่งพิจารณาจากดัชนีความกลมกลืน (goodness-of-fit index) ของข้อมูลเชิงประจักษ์และชุดตัวบ่งชี้

ความเที่ยงของตัวบ่งชี้ หมายถึง คุณสมบัติของตัวบ่งชี้ที่ให้ข้อมูลที่มีความสอดคล้องภายในและคงเส้นคงวา (reliability) ในการวิจัยครั้งนี้จะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's α)

เกณฑ์ปกติ (norm/based line data) หมายถึงการนำข้อมูลที่ได้จากการวัดคุณลักษณะของกลุ่มทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบ สำหรับข้อมูลรายบุคคลหรือกลุ่มย่อยต่างๆ เพื่อจะได้ทราบว่าข้อมูลรายบุคคลหรือกลุ่มต่างๆ นั้นอยู่สูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ปกติมากน้อยเพียงใด รวมทั้งการทำตารางเปรียบเทียบคะแนนระดับต่างๆ เพื่อใช้เปรียบเทียบข้อมูลรายบุคคลหรือรายโรงเรียนกับกลุ่มทั้งหมด เช่น การทำเป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์ เป็นต้น

ค่าเฉลี่ยรวมระดับประเทศ เป็นค่าเฉลี่ยที่คำนวณจากผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 และ 3 แนวคำถามนอกจากมีความสอดคล้องตามตัวบ่งชี้แล้ว ยังมีลักษณะเป็นแนวทางที่ชี้ให้เห็นว่าสถานศึกษาดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติด้วย ดังนั้นค่าเฉลี่ยจากการสำรวจการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 2 และ 3 ในรอบแรกนี้ จึงถือเป็นค่าเฉลี่ยรวมน่าจะเหมาะสมมากกว่าเรียกเป็นเกณฑ์ปกติ (Norm)

ระดับ/สังกัด/ประเภทสถานศึกษา หมายถึง การแบ่งกลุ่มสถานศึกษาตามระดับหรือสังกัดหรือประเภทของสถานศึกษา สำหรับในมาตรฐานที่ 1 สถานศึกษาจะเป็น โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในที่นี้แบ่งเป็น 8 กลุ่มได้แก่

- 1) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้คำย่อว่า “สพฐ.”
- 2) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้คำย่อว่า “อาชีวฯ”
- 3) โรงเรียนเอกชนที่อยู่ในการควบคุมของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ใช้คำย่อว่า “สช.”
- 4) โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ใช้คำย่อว่า “สาธิต”
- 5) โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยกรุงเทพมหานคร ใช้คำย่อว่า “กทม.”
- 6) โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยเทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง หรือเทศบาลตำบล) ในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และหมายรวมถึงโรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยเมืองพัทยา ใช้คำย่อว่า “เทศบาล”
- 7) โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ใช้คำย่อว่า “ตชด.”
- 8) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรม เฉพาะที่สอนตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ใช้คำย่อว่า “ปริยัติ”

สำหรับในมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 จะแบ่งสถานศึกษา 3 ระดับ ได้แก่

1) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในที่นี้แบ่งเป็น 8 กลุ่ม โดยตัดกลุ่มที่ 2 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ออก และเพิ่มสถานศึกษาสังกัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ใช้คำย่อว่า “กศน.”

2) สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้คำย่อว่า “อาชีวะ”

3) สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ใช้คำย่อว่า “อุดม”

ภาคภูมิศาสตร์ หมายถึง พื้นที่ของประเทศที่แบ่งเป็นกลุ่มจังหวัด ในที่นี้แบ่งเป็น

กรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดที่มีเขตติดกับกรุงเทพมหานคร คือ จังหวัดนนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ลพบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง อุทัยธานี

ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร เชียงใหม่ เชียงราย ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อุรธานี อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ

ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การจำแนกโรงเรียน/สถานศึกษาตามจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน โดยแยกเป็น 4 ขนาด ตามเกณฑ์ของ สมศ.ดังนี้

ขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

ขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนเกิน 120 คน แต่ไม่เกิน 500 คน

ขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนเกิน 500 คน แต่ไม่เกิน 2,500 คน

ขนาดใหญ่พิเศษ ได้แก่ โรงเรียนที่มีนักเรียนเกิน 2,500 คน

ผลการเรียน หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลการเรียนของนักเรียนแต่ละคน นับตั้งแต่ชั้นแรกของระดับจนถึงภาคกลางปีการศึกษา 2552 ในการดำเนินการครั้งนี้แบ่งผลการเรียนเป็น 6 กลุ่ม คือ (1) ไม่เกิน 1.50 (2) 1.51 – 2.00 (3) 2.01 – 2.50 (4) 2.51 – 3.00 (5) 3.01 – 3.50 และ (6) 3.51 – 4.00

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอสาระรายงานในส่วนนี้ สรุปและเรียบเรียงจากรายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากนักวิจัยเป็นผู้ดำเนินการ ดังนี้ 1) รายงานผลการทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดคุณลักษณะของคนไทยในวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 2) รายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โดย ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ 3) รายงานการพัฒนาตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้ โดย รศ.ดร.อวยพร เรืองตระกูล และคณะ 4) รายงานผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / สังคมแห่งความรู้ โดย ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ และรศ.ดร.เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ และ 5) รายงานการวิจัยเรื่องการใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษา : บทเรียนจาก 4 ประเทศ โดย อ.คอริส โกลด์ วิบูลศิลป์ และอ.อรุณศรี ละอองแก้ว แบ่งได้เป็น 7 ตอน ตอนแรก มาตรฐานและสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตอนที่สอง แนวคิดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ตอนที่สาม แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษา ตอนที่สี่ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ ตอนที่ห้า การจัดทำเกณฑ์ปกติ (Norm) ตอนที่หก มโนทัศน์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้และการพัฒนาตัวบ่งชี้ และตอนที่เจ็ด การใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาต่างประเทศ สาระสำคัญแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 มาตรฐานและสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1.1 สาระของมาตรฐานการศึกษาของชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 31 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแลการจัดการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา มาตรา 33 กำหนดให้สภาการศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ และพิจารณาเสนอ นโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และ มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน และ/หรือหลักสูตรแต่ละระดับ ที่สอดคล้องกับความต้องการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติร่วมกับหน่วยงาน องค์กรหลักในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอคณะกรรมการสภาการศึกษาและคณะรัฐมนตรีตามลำดับ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2547 นับเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้น และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการอุดมศึกษา ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้กำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดการศึกษา เพื่อประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เต็มตามศักยภาพและตรงตามความต้องการ อย่างคุ้มค่า เสมอภาคและเป็นธรรม

โดยสาระของมาตรฐานการศึกษาของชาติ* มี 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้หลัก 25 ตัวบ่งชี้ย่อย ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

เป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่ประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ตัวบ่งชี้

1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์

1.1.1 คนไทยมีสุขภาพและจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย

1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม

1.2.1 คนไทยได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง

1.2.2 คนไทยมีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้สังคม

---

*สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2548).มาตรฐานการศึกษาของชาติ.กรุงเทพฯ:ห้างหุ้นส่วนจำกัดสหขายสื่อและการพิมพ์.

1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว

1.3.1 คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้ง มีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

1.3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

1.4 ทักษะทางสังคม

1.4.1 คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

1.4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี

1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก

1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจสุจริต และมโนสุจริต

1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตามตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหาร โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย ตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู ศึกษานิเทศก์ รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอนและสื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

ความสำเร็จของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นอยู่กับ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน และ 2) ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารจัดการและหลักธรรมาภิบาล

ตัวบ่งชี้

2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

2.1.1 มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

2.1.2 ผู้เรียนมีโอกาส/ สามารถเข้าถึงหลักสูตรต่างๆ ที่จัดไว้อย่างทั่วถึง

2.1.3 องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่มีการส่งเสริมสุขภาพ อนามัย และความปลอดภัย

2.1.4 มีการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้ และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

2.2.1 ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ

2.2.2 ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม มีความพึงพอใจในการทำงาน และผูกพันกับงาน มีอัตราการออกจากงานและอัตราความผิดพลาด

2.2.3 มีแนวโน้มในการร่วมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่มและติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการตั้งสมรรถนะความรู้ที่หลากหลาย

2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

2.3.2 ผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา

2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

การสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง

การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนา ประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ตัวบ่งชี้

3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้

3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัด ปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้

3.2.1 ศึกษาวิจัย สำรวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ

3.2.2 ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญา และอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง

3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศ

3.3 การสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

3.3.1 ครอบครัวยุวมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้

1.2 ความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของชาติกับมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีหน้าที่ตามมาตรา 33 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ให้เสนอมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาและเสนอแนะนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา และในมาตรา 34 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน และ/หรือหลักสูตร แต่ละระดับ ที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ และในมาตรา 49 กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ และกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ดังนั้น หน่วยงานจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังนี้

1.2.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามและประกาศใช้ เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2548

1.2.2 มาตรฐานการอาชีวศึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามและประกาศใช้ เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2549

1.2.3 มาตรฐานการอุดมศึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามและประกาศใช้ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549

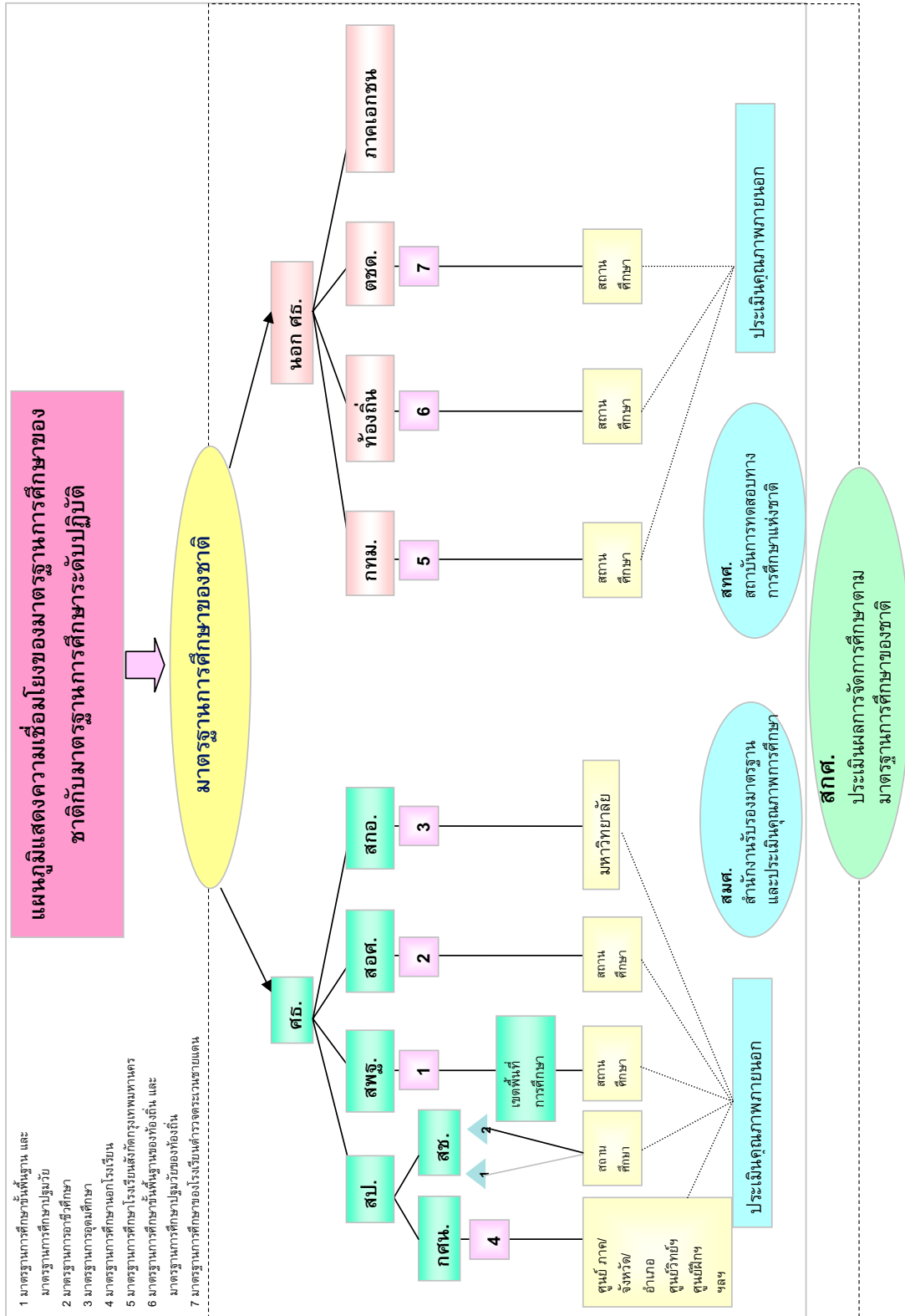
1.2.4 มาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน ได้มีการปรับแก้ไขฉบับใหม่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามและประกาศใช้เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2553

1.2.5 มาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ลงนามและประกาศใช้โดยผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครในปี 2545 ขณะนี้ได้ปรับแก้ไขฉบับใหม่ในปี 2551

1.2.6 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น ได้ลงนามและประกาศใช้โดยปลัดกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2549

1.2.7 มาตรฐานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้ประกาศใช้ในปี 2545

โดยสรุปความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของชาติกับมาตรฐานของหน่วยปฏิบัติทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการปรากฏดังแผนภูมิ

ตอนที่ 2 แนวคิดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์

2.1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์

ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก มี 5 ตัวบ่งชี้หลัก และ 9 ตัวบ่งชี้ย่อย และเพื่อความเข้าใจเรื่องคุณลักษณะดังกล่าวตรงกันเพื่อการสร้างเครื่องมือวัด ได้ครอบคลุม คณะนักวิจัยจึงได้จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการวัดผลและการประเมินคุณลักษณะของบุคคลหลายครั้งเพื่อกำหนดความหมาย / คำนิยามของคำต่างๆที่ใช้ในตัวบ่งชี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและใช้ในการกำหนดข้อคำถามที่ครอบคลุมโครงสร้างของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานที่ 1 สามารถรวบรวมความหมายของคำที่ใช้ในตัวบ่งชี้ได้ดังนี้

สุขภาพกาย หมายถึง สภาวะความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย มีสุขลักษณะดี

สุขภาพใจ หมายถึง สภาวะที่บุคคลมีจิตใจแจ่มใส ปลอดโปร่ง ไม่วิตกกังวล มองโลกแง่ดี

ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม หมายถึง ความรู้และทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีทักษะการคำนวณ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะในการพัฒนาสังคม

ทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถการใช้ภาษาติดต่อเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อกัน

ทักษะการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการศึกษาหาความรู้ รู้แหล่งการเรียนรู้ รู้วิธีเรียนรู้ ใฝ่รู้ และรู้จักใช้ความรู้

ทักษะการปรับตัว หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้สถานการณ์ อารมณ์ และการปรับตัว

ทักษะทางสังคม เป็นความสามารถของบุคคลในการที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแสดงออกถึงความคิดความรู้สึกของตนเองตามสิทธิและความพึงพอใจ ตลอดจนทำให้ความต้องการแห่งตนสามารถบรรลุผลได้ โดยไม่ละเมิดสิทธิและความพึงพอใจของบุคคลอื่น

การดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต หมายถึง การไม่ประพฤติตนให้เป็นที่เดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่น

การดำเนินชีวิตโดยวจีสุจริต หมายถึง การใช้วาจาสุภาพ ถูกต้อง ตามกาลเทศะ

การดำเนินชีวิตโดยมโนสุจริต หมายถึง การคิดในสิ่งที่ดี สิ่งที่ชอบ

จิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระ เข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

จิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก หมายถึง จิตใจระดับเหตุผล ทำให้เกิดการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆ โดยเลือกแล้วว่าจะทำหรือไม่ทำอะไร ในฐานะที่เป็นคนไทยและพลโลก

2.2 ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการวัด/ประเมินคุณลักษณะระดับชาติ

นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 เป็นต้นมา และในปีการศึกษา 2543 ได้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยใช้แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศ และหลังจากนั้นก็ได้มีการทดสอบความถนัดทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) อีกในปีการศึกษา 2545 ปีการศึกษา 2546 และปีการศึกษา 2547

ผลจากการทดสอบความถนัดทางการเรียนระดับชาติชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังกล่าว พบว่าโดยภาพรวมทั้งประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ยความถนัดทางการเรียนในแต่ละปีคิดเป็นร้อยละ 40.0 41.1 และ 39.3 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนเอกชนมีความถนัดทางการเรียนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่น และนักเรียนที่เรียนอยู่ในกรุงเทพมหานคร และภาคกลางมีความถนัดทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในภาคอื่น

ปี พ.ศ. 2550-2551 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการประเมินสมรรถภาพทางสมองของคนไทยในวัยเรียน โดยเลือกทดสอบความถนัดทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 6,334 คน และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3,698 คน จากโรงเรียนสังกัด/ประเภทต่าง ๆ ในทุกภาคภูมิศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบมาตรฐานของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คะแนนจากการทดสอบความถนัดทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะการกระจายใกล้เคียงกับโค้งปกติ โดยกลุ่มที่มีความถนัดทางการเรียนต่ำและสูงมากมีสัดส่วนมากกว่าเกณฑ์ปกติตาม ทฤษฎี ในขณะที่กลุ่มที่มีความถนัดสูงและต่ำมากมีสัดส่วนน้อยกว่าเกณฑ์ปกติ ส่วนกลุ่มที่มีความถนัดทางการเรียนปานกลางมีสัดส่วน ใกล้เคียงกับเกณฑ์ปกติ
2. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนอยู่ในโรงเรียนต่างประเภทกัน มีความถนัดทางการเรียนต่างกัน โดยนักเรียนในโรงเรียนมัศึกษามีความถนัดสูงสุด
3. ผลจากการจัดทำเกณฑ์ปกติโดยใช้ผลการทดสอบความถนัดทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ได้คะแนนมาตรฐาน-ทีปกติ ตั้งแต่ 12 จนถึง 85

จากเอกสารที่นำเสนอมาทั้งหมด สรุปได้ว่า การประเมินคุณลักษณะของคนไทยในระดับที่สามารถใช้อ้างอิงในระดับชาติหรือภาพรวมทั้งประเทศยังมีการดำเนินงานอยู่ในวงจำกัด และคุณลักษณะที่ประเมิน ส่วนใหญ่จะอยู่ในส่วนของ “ความเก่ง” เป็นส่วนใหญ่ ที่เป็นส่วนของ “ความดี” และ “ความสุข” ยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ ยังพบว่า คุณลักษณะของคนไทยยังมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะแวดล้อมของแต่ละคนอีกด้วย

ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษา

3.1 แนวการจัดการศึกษา

แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่อง 1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน 3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา 4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง 5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมาตรา 24 การจัดการเรียนรู้อุทิศให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ การประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวการจัดการศึกษาดังกล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า แนวการจัดการศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยคำนึงถึงความต้องการและความแตกต่างที่หลากหลายของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้/ กิจกรรมการเรียน

การสอน พัฒนาสื่อการเรียนรวมถึงจัดหาแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาที่กำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2

3.2 สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา ภายหลังการปฏิรูปการศึกษาในภาพรวมพบว่า สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา มีความพยายามในการพัฒนาและปรับปรุงปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษา เช่น การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา แต่ผลจากการดำเนินงานโดยรวมยังไม่บรรลุตามเป้าหมายเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคในด้านสภาพความพร้อมของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันมาก ขาดการส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูเกิดความรู้อย่างเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ในด้านการพัฒนาและบริหารหลักสูตร ความไม่เพียงพอในด้านอัตรากำลังครูผู้สอนในสถานศึกษาเมื่อเทียบจำนวนครูกับปริมาณภาระงานที่ได้รับและคุณภาพของครูผู้สอนที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และจากการที่โครงสร้างของสถานศึกษาไม่เอื้อต่อการบริหารแบบกระจายอำนาจทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพและโอกาสในการทำงานของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบมีความแตกต่างกันตามสภาพของระดับและประเภทของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้

4.1 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้

การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งความรู้ หรือสังคมแห่งภูมิปัญญา มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ การเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เริ่มต้นจากบุคคลที่มีความรู้ และใช้การเรียนรู้ที่ปรับปรุงตนเอง ด้วยการรับประสบการณ์ใหม่จากการศึกษาทุกระบบสำหรับการบรรลุถึงพัฒนาการส่วนบุคคล สังคมและวิชาชีพตลอดช่วงวัย (กฤษศรี คำชาย และคณะ, 2551) รวมถึง การศึกษาตลอดชีวิต (lifelong education) ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 ให้ความหมายว่า เป็นการศึกษาของบุคคลที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

แนวคิดทฤษฎีการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ดังกล่าว สรุปได้ว่า การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้เป็นกระบวนการพัฒนา ส่งเสริม รวมทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงการเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยี องค์กรความรู้ และแหล่งการเรียนรู้

ต่างๆ นอกจากนั้นยังครอบคลุมถึงการพัฒนาระบบการและวิธีการเรียนรู้ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากสังคมสิ่งแวดล้อม การพัฒนาวิธีการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง ตลอดจนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยกระบวนการดังกล่าวเกิดจากความร่วมมือจากองค์กรทุกระดับทุกภาคส่วนของสังคม ตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสถาบันหลักของสังคม สอดคล้องกับหลักการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ที่กำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 3

4.2 สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้

จากการศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย รายงานการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับ รวมถึงภาพรวมของผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นภายหลังจากมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ ในปีพ.ศ. 2548 มุ่งเน้นผลการดำเนินงานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ โดยจำแนกเป็นการดำเนินงาน 4 ด้านหลัก ตามลำดับ ดังนี้

ด้านที่ 1 การมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนในการจัดการศึกษา ภาพรวมผลการดำเนินงานที่ผ่านมาดังนี้

รายงานการเสวนาวิชาการเรื่อง “ผลดอกออกผล...๕ ปีแห่งการปฏิรูปการศึกษา” จัดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2551 วิทยากรและผู้ทรงวุฒิด้านการศึกษาได้ฉายภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 ในภาพรวมสรุปได้ว่า เป็นเก้าปีที่ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากงานหลายอย่างเสร็จไม่ทันตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้ การปฏิรูปการศึกษาไทยยังไม่เป็นไป “ทั้งระบบและครบกระบวนการ” งานส่วนใหญ่ที่ได้ดำเนินการเป็นเรื่องการจัดโครงสร้างและองค์การบริหารซึ่งเป็นเรื่องรูปแบบ ส่วนกระบวนการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ ยึดสถานศึกษาเป็นฐาน และแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร (วิจิตร ศรีสอาน, 2551) และผลการดำเนินงานด้านการร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชนยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ด้านที่ 2 การสร้างและพัฒนาชุมชนไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ พบว่าสภาพการดำเนินงานด้านการปฏิรูปการศึกษาในประเด็นสร้างสังคมการเรียนรู้ที่ผ่านมา เป้าหมายของการขยายโอกาสและการยกระดับการศึกษาของประชาชนให้ได้รับโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างมีคุณภาพ และไม่เก็บค่าใช้จ่ายของประเทศไทยนั้นยังไม่บรรลุเป้าหมาย การปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาก็ยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร การพัฒนาการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย การอาชีวศึกษา การศึกษาของเอกชน และการศึกษาสำหรับคนพิการยังไม่ได้ปฏิรูปมากนัก

เนื่องจากความล่าช้าของการตราพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง การกระจายอำนาจยังทำไม่ได้เต็มที่ เพราะการจัดระบบเตรียมความพร้อมเรื่องคน การสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาทำได้ช้า

ด้านที่ 3 การจัดหาปัจจัย ทรัพยากรและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่า ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา สำนักงานปฏิรูปการศึกษาดำเนินการ และสามารถดำเนินแล้วเสร็จภายใน 5 ปี (หลังประกาศใช้พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ) โดยส่วนที่เหลือคือการออกกฎหมาย มีการกำหนดตั้งกองทุนการศึกษาของรัฐและเอกชนเพื่อให้มีหลักประกัน แต่ยังไม่มีการกระจายอำนาจงบประมาณ

ด้านที่ 4 การสร้างและการจัดการความรู้พบว่า มีการริเริ่มเผยแพร่แนวคิดการจัดการความรู้มาใช้ในองค์กรทางการศึกษาเมื่อ พ.ศ.2547 อันเป็นผลมาจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 มาตราที่ 11 ที่กำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) จึงได้มีการกำหนดประเด็นการประเมินผลการจัดการความรู้ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินในมิติด้านการพัฒนาองค์กร และสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดให้เป็นตัวบ่งชี้หนึ่งในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาด้วยเช่นกัน สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจึงได้มีความตื่นตัวในเรื่องนี้มากขึ้น เห็นได้จากที่มหาวิทยาลัยต่างๆ ได้เริ่มมีการจัดทำแผนการดำเนินงานด้านการจัดการความรู้และมีการกำกับติดตามแผน

ตอนที่ 5 การจัดทำเกณฑ์ปกติ (Norm)

5.1 หลักการจัดทำเกณฑ์ปกติ

คุณลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ที่นักวิจัยพยายามค้นหาโดยการวัดคุณลักษณะเหล่านั้นเป็นเรื่องค่อนข้างยาก วิธีแก้ไขในการนำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์วิธีหนึ่งก็คือการนำผลที่ได้จากการวัดคุณลักษณะของแต่ละคนแต่ละกลุ่ม ไปเปรียบเทียบกับกลุ่มที่เหมาะสม (appropriate groups) : ซึ่งควรเป็นกลุ่มที่มีขนาดใหญ่และสามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้ ลักษณะหนึ่งของการเป็นตัวแทนประชากรก็คือ ลักษณะความเป็นปกติของการกระจายของข้อมูล (Normal distribution) ของกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาใช้เป็นกลุ่มอ้างอิงหรือเป็นหลักในการเปรียบเทียบ

Joseph J. Glutting (2003 : 9-17) ได้ทำการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการแปลความหมายของคะแนนแบบทดสอบ โดยอิงมาตรฐานของกลุ่ม ดังนี้

การวัดโดยอิงมาตรฐานของกลุ่ม ความแตกต่างเบื้องต้นระหว่างแบบทดสอบที่อิงมาตรฐานของกลุ่มจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะที่สัมพันธ์กันของเด็ก เช่น เป็นการเปรียบเทียบระหว่างคะแนนของเด็ก

กับการกระจายของคะแนน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มมาตรฐานบางกลุ่ม ซึ่งผลของคะแนนเหล่านี้จะมีความหมายหรือไม่ขึ้นอยู่กับ

1. ผู้ใช้แบบทดสอบ เช่น นักจิตวิทยา ครู ผู้ปกครอง มีความสนใจเปรียบเทียบเด็ก โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มมาตรฐานหรือไม่

2. ความเหมาะสมของกลุ่มมาตรฐาน

ความเหมาะสมของกลุ่มมาตรฐานของแบบทดสอบที่อิงมาตรฐานของกลุ่ม สมาคมจิตวิทยาอเมริกัน (The American Psychological Association : APA) สมาคมนักวิจัยทางการศึกษาของอเมริกัน (The American Educational Research Association : AERA) และสภาการวัดผลทางการศึกษาแห่งชาติ (The National Council for Measurement in Education : NCME) ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า เป็นความรับผิดชอบของผู้ตีพิมพ์แบบทดสอบในการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ถูกทดสอบ มีมาตรฐาน 4 รูปแบบที่นักจิตวิทยาโรงเรียนที่มีการทดสอบเป็นกลุ่มนิยมใช้ ซึ่งมีผลต่อการแปลความหมายของผลการทดสอบของเด็ก มีดังนี้

เกณฑ์ปกติระดับชาติ (national norms) เป็นมาตรฐานทั่วไปที่ส่วนใหญ่มักนำมาใช้กับคะแนนของการทดสอบ เป็นมาตรฐานที่สำคัญที่สุด มาตรฐานเหล่านี้มีรายงานแยกตามระดับอายุหรือเกรด

เกณฑ์ปกติระดับรัฐหรือระดับภาค (state / regional norms) มาตรฐานระดับภาคมีประโยชน์ในบางครั้ง ตัวอย่างเช่น ถ้าต้องการเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของเด็กในรัฐใดรัฐหนึ่ง ควรจะใช้มาตรฐานระดับรัฐ

เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (local norms) นักการศึกษาหลายคนชอบใช้มาตรฐานที่อยู่ภายในตำบล เพื่อเปรียบเทียบเด็กทั้งหมดกับเด็กอีกคนภายในโรงเรียนที่อยู่ภายในตำบลเดียวกัน มาตรฐานเหล่านี้เรียกว่ามาตรฐานของท้องถิ่น

เกณฑ์ปกติของกลุ่มพิเศษ (special-group norms) การตัดสินใจใช้มาตรฐานของกลุ่มพิเศษอาจเหมาะสมในบางกรณี ตัวอย่างเช่น ในการจ้างวิศวกร ผู้สมัครเป็นวิศวกรทั้งหมด ดังนั้นเกณฑ์ตัดสินที่ดีที่สุดควรมาจากมาตรฐานเฉพาะกลุ่มวิศวกรเท่านั้น ไม่ควรใช้มาตรฐานของประชากรทั่วไป เพราะจะทำให้ไม่สามารถหาความแตกต่างระหว่างผู้สมัครที่เป็นวิศวกรได้

5.2 การจัดทำเกณฑ์ปกติที่เกี่ยวกับการวัดคุณลักษณะของคนไทยในระดับชาติ

การวิเคราะห์/วิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดคุณลักษณะของคนไทย ที่พบส่วนใหญ่มักเกี่ยวกับนักเรียนในสถานศึกษาระดับชั้นต่าง ๆ และมักเป็นการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์หรือปริญาญานิพนธ์ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ มักใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรเฉพาะกลุ่ม สำหรับงานวิจัยที่เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมกลุ่มประชากรอย่างกว้างขวาง จนถึงระดับที่ครอบคลุมหรือสามารถใช้อ้างอิงระดับชาติได้ หรือถึงขั้นจัดทำเกณฑ์ปกติ (Norm) มีไม่มากนัก ตัวอย่างเช่น

1. การจัดทำเกณฑ์ปกติที่เป็นความฉลาดของมนุษย์ เช่นระดับเชาวน์ปัญญา (IQ) หรือสมรรถภาพทางสมอง (Mental Ability) หรือความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude) เป็นต้น มีการดำเนินการโดยหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นต้น
2. การจัดทำเกณฑ์ปกติที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับจิตใจหรืออารมณ์ของมนุษย์ เช่น สุขภาพจิต ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) จัดทำโดยสถาบันอุดมศึกษาบางแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น
3. การทดสอบระดับชาติ (National Testing) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่าง ๆ เช่นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้น ในอดีตดำเนินการโดยสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ/สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย
4. การวิจัยและการจัดทำเกณฑ์ปกติที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย ดำเนินการโดยหน่วยงานในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เช่น การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติช่วงชั้นที่ 4 (O-NET) การจัดทำเกณฑ์ปกติความถนัดทางการเรียน การวัดคุณธรรม 8 ประการของนักเรียน/นักศึกษา เป็นต้น

ตอนที่ 6 มโนทัศน์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้และการพัฒนาตัวบ่งชี้

6.1 มโนทัศน์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศหรือค่าสถิติที่บ่งบอกสภาพหรือสะท้อนลักษณะการเปลี่ยนแปลงโดยมีความชัดเจนเพียงพอที่ใช้ในการเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้

ลักษณะและคุณสมบัติที่ดีของตัวบ่งชี้

จากการศึกษาของ Derbyshire (2002) Pencheon (2008) และ ศิริชัย กาญจนวสี (2546) ทำให้สามารถสรุปได้ว่าตัวบ่งชี้ที่ดีควรมีคุณสมบัติ 8 ประการ ดังนี้

- 1) **ความตรง (validity)** ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้ได้ตามคุณลักษณะที่ต้องการวัด ได้อย่างถูกต้อง
- 2) **ความเที่ยง (reliability)** ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะที่มุ่งวัด ได้อย่างน่าเชื่อถือ คงเส้นคงวา
- 3) **ความเป็นกลาง (neutrality)** ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้ด้วยความเป็นกลาง ปราศจากความลำเอียง
- 4) **ความไว (sensitive)** ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องมีความไวต่อคุณลักษณะที่มุ่งวัด
- 5) **สะดวกในการนำไปใช้ (practicality)** ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องสะดวกในการนำไปใช้
- 6) **สามารถวัดเป็นปริมาณได้ (quantitative)** ตัวบ่งชี้ที่ดีควรอ้างอิงจากข้อเท็จจริงวัดเป็นปริมาณได้

7) มีคุณภาพ (qualitative) ตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพต้องสามารถบรรยายได้

8) มีช่วงเวลาที่แน่นอน (time-bound) ตัวบ่งชี้ต้องมีผลลัพธ์ที่ระบุวันเวลาแน่นอน

6.2 การพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษา

นางลักษณ์ วิรัชชัย (2545) กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ว่ามีขั้นตอนคล้ายกับขั้นตอนในกระบวนการศึกษาตัวแปร แต่มีขั้นตอนเพิ่มมากขึ้น โดยทั่วไปขั้นตอนในการพัฒนาตัวบ่งชี้การศึกษามี 6 ขั้นตอน คือขั้นตอนแรกเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตัวบ่งชี้การศึกษา ขั้นที่สอง เป็นการนิยามตัวบ่งชี้การศึกษา ขั้นที่สามเป็นการรวบรวมข้อมูล ขั้นที่สี่เป็นการสร้างตัวบ่งชี้การศึกษา ขั้นที่ห้า เป็นการตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การศึกษา และขั้นตอนสุดท้ายเป็นการจัดเข้าบริบทและการนำเสนอรายงาน รายละเอียดแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ (statement of purposes)

โดยทั่วไปวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้การศึกษา คือเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นให้ได้ตัวบ่งชี้การศึกษาที่จะนำไปใช้ประโยชน์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ เพื่อบรรยายสภาพของระบบการศึกษา การแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา และการเปรียบเทียบระบบการศึกษากับเกณฑ์ รวมทั้งเปรียบเทียบระหว่างระบบการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 เป็นนิยาม (definition) ตัวบ่งชี้การศึกษา

นิยามตัวบ่งชี้ที่กำหนดขึ้นนั้นจะเป็นตัวชี้ว่าวิธีการที่จะใช้ในขั้นตอนต่อไปของกระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ เนื่องจากตัวบ่งชี้การศึกษา หมายถึง องค์ประกอบที่ประกอบด้วยตัวแปรย่อยๆ รวมกันเพื่อแสดงสารสนเทศของระบบ หรือคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมข้อมูล (data collection)

การรวบรวมข้อมูลในกระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ คือการดำเนินการวัดตัวแปรย่อย ได้แก่ การสร้างเครื่องมือสำหรับวัด การทดลองใช้ และการปรับปรุงเครื่องมือ ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การออกภาคสนามเพื่อใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล และการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลที่เป็นตัวแปรย่อยซึ่งจะนำมาเป็นตัวบ่งชี้การศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การสร้าง (construction) ตัวบ่งชี้การศึกษา

ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยสร้างสเกล (scaling) ตัวบ่งชี้การศึกษา โดยนำตัวแปรย่อยที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์รวมให้ได้เป็นตัวบ่งชี้ โดยใช้วิธีการรวมตัวแปรย่อยและการกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยตามที่ได้นิยามตัวบ่งชี้ไว้

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพ (quality check) ตัวบ่งชี้การศึกษา

ตัวบ่งชี้การศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งจะใช้เป็นสารสนเทศในการบริหารและการจัดการระบบการศึกษา ควรมีคุณสมบัติที่สำคัญ 4 ประการ ประการแรก ตัวบ่งชี้การศึกษาควรมีความทันสมัย ทันเหตุการณ์

เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ ประการที่สอง ตัวบ่งชี้การศึกษาควรตรงกับความต้องการ หรือจุดมุ่งหมายของการใช้งาน ประการที่สามตัวบ่งชี้การศึกษาควรมีคุณสมบัติตามคุณสมบัติของการวัด คือมีความตรง ความเที่ยง ความเป็นปรนัย และใช้ปฏิบัติได้จริง ประการสุดท้าย ตัวบ่งชี้การศึกษาควรมีกฎเกณฑ์การวัด (measurement rules) ที่มีความเป็นกลาง มีความเป็นทั่วไปและให้สารสนเทศเชิงปริมาณที่ใช้เปรียบเทียบกันได้ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างจังหวัด ระหว่างเขตในประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือการเปรียบเทียบระหว่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 6 การจัดเข้าบริบท และการนำเสนอรายงาน (contextualization and presentation)

หลังจากที่ได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้แล้ว นักวิจัยต้องวิเคราะห์ข้อมูลให้ได้ค่าของตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับบริบท (context) โดยอาจวิเคราะห์ตีความแยกตามระดับการศึกษา หรือแยกตามประเภทของบุคลากร หรืออาจวิเคราะห์ตีความในระดับมหภาค แล้วจึงรายงานค่าของตัวบ่งชี้ให้ผู้บริโภค ตลอดจนนักการศึกษาทั่วไปได้ทราบ และใช้ประโยชน์จากตัวบ่งชี้การศึกษาได้อย่างถูกต้องต่อไป

ตอนที่ 7 การใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาของต่างประเทศ

จากรายงานการวิจัยเรื่องการใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษา : บทเรียนจาก 4 ประเทศ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับหน่วยงานระดับชาติและบทบาทในการกำกับ ติดตามการดำเนินงาน ด้านการศึกษาในภาพรวมของประเทศนิวซีแลนด์ เกาหลี เขตบริหารพิเศษฮ่องกง และสหรัฐอเมริกา ดังนี้

7.1 ประเทศนิวซีแลนด์

หน่วยงานกลางของรัฐบาลซึ่งรับผิดชอบระบบการศึกษาทั่วประเทศมีจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักมาตรฐานคุณวุฒิแห่งประเทศนิวซีแลนด์ สำนักงานตรวจสอบการศึกษา คุรุสภาแห่งประเทศนิวซีแลนด์ และหน่วยบริการอาชีพ โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาและกำกับดูแลนโยบาย สื่อสารให้หน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยจัดการศึกษาทั้งหมดดำเนินงานไปในทิศทางและจุดเน้นเดียวกัน รวมทั้งทำหน้าที่กำกับดูแลและตรวจติดตามโดยมีกลุ่มงานยุทธศาสตร์และระบบปฏิบัติงานซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงฯทำหน้าที่ดังกล่าว และหน่วยงานกลางอื่นๆร่วมให้ข้อมูลสำหรับใช้ในการตรวจสอบ การประเมินผล และการประเมินความก้าวหน้าของงานด้านการศึกษา ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะอยู่ในรายงานประจำปี และรายงานกิจกรรมต่างๆด้านการศึกษา เป็นประโยชน์ในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ และคำประกาศเจตนารมณ์ สำหรับการทำงานในระยะต่อไปของแต่ละหน่วยงาน นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดตั้งคณะทำงานการนำองค์กร ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารจากหน่วยงานทางการศึกษาทั้ง 6 แห่ง ร่วมกันนำองค์กรเชิงกลยุทธ์โดยกำหนด

ทิศทางของนโยบาย ใช้กระบวนการพัฒนานโยบายแบบปรึกษาหารือ ทำให้การทำงานของหน่วยงานต่างๆ มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

7.2 ประเทศเกาหลี

ประเทศเกาหลีมีกระทรวงศึกษาธิการ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นหน่วยงานกลางในการบริหารการศึกษา รับผิดชอบในการวางแผนนโยบายด้านกิจกรรมทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ และการศึกษาเพื่อปวงชน และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยกระทรวงฯ ได้จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาขึ้นเพื่อช่วยเหลือในการพิจารณานโยบายที่จะใช้ในการปรับปรุงงานด้านการศึกษา ได้แก่ สถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลี (KEDI) เป็นหน่วยงานกึ่งอิสระมีบทบาทในการกำกับดูแลและติดตามในภาพรวม โดยมีสำนักงานสถิติของสถาบันฯ ทำหน้าที่จัดหาข้อมูลเพื่อการจัดทำรายงาน KEDI จึงมีระบบสถิติทางการศึกษาโดยจัดทำแบบสำรวจเชิงนโยบายเกี่ยวกับตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษา โรงเรียนมีหน้าที่ส่งรายงานประจำปีให้แก่ KEDI เพื่อรวบรวมแล้วจัดทำเป็นรายงานสถิติทางการศึกษาประจำปี และคู่มือสถิติทางการศึกษา นอกจากนี้ยังมีสถาบันหลักสูตรและการประเมินผลแห่งเกาหลี (KICE) ซึ่งได้พัฒนางานวิจัยและประเมินผลที่มีคุณภาพสำหรับการตรวจติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน เน้นเฉพาะด้านการประเมินผลหลักสูตรและการนำนโยบายต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติในระบบโรงเรียน โดยหลักสูตรปัจจุบันของเกาหลีคือหลักสูตรแห่งชาติฉบับที่ 7 ประกาศใช้ในปี 2000 ซึ่งให้ความสำคัญเรื่องวัตถุประสงค์ มาตรฐาน และวิธีการต่างๆ ในระบบการศึกษา พัฒนาขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นักวิจัย และพัฒนาจากมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยทางการศึกษา

7.3 เขตบริหารพิเศษฮ่องกง

ฮ่องกงมีสำนักงานการศึกษาเป็นศูนย์กลางการบริหารการศึกษา โดยมีเลขาธิการการศึกษาเป็นผู้นำสูงสุด ทำหน้าที่กำหนด พัฒนา และตรวจสอบนโยบายทางการศึกษา ของงบประมาณจากรัฐบาล และกำกับดูแลการดำเนินงานโครงการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีปลัดสำนักงานการศึกษาช่วยในการกำหนดการประสาน และการนำนโยบายการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยได้รับความช่วยเหลือจากฝ่ายต่างๆ ภายในสำนักฯ ฝ่ายประกันคุณภาพของสำนักฯ มีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานและรับรองคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งการดำเนินงานตรวจสอบมีประโยชน์ช่วยในการวางแผนนโยบายและจัดสรรทรัพยากร นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการการศึกษา ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานตรวจติดตามให้แก่เขตบริหารพิเศษ และมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับนโยบายและการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ในแง่ความก้าวหน้าของระบบการศึกษา ครอบคลุมการพัฒนาโรงเรียนและความรับผิดชอบ (SDA) กำหนดให้โรงเรียนส่งแผนพัฒนาและแผนงานประจำปีให้แก่สำนักงานการศึกษา โดยต้องระบุเป้าหมายและผลลัพธ์คาดหวัง รวมทั้งอธิบายยุทธศาสตร์ที่จะดำเนินการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ต่างๆ ครอบคลุม

การพัฒนาโรงเรียนฯนี้ช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีหน้าที่ตัดสินใจสามารถติดตามและประเมินผล
ความมีประสิทธิภาพและผลสำเร็จในการนำนโยบายที่หลากหลายไปปฏิบัติ

7.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ระบบการศึกษาอเมริกาเป็นแบบกระจายอำนาจ จึงไม่มีการบริหารจัดการจากส่วนกลางหรือมีศูนย์
รวมการบริหารงาน กระทรวงศึกษาธิการของสหรัฐอเมริกามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและกำหนด
ทิศทางของระบบการศึกษาชาติด้วยการออกกฎหมายเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษาและโอกาสใน
การรับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน หน่วยงานทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาระดับมลรัฐเป็นผู้
มีบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรฐานสำหรับโรงเรียนและสถาบันการศึกษา รวมทั้งตรวจติดตาม
ความก้าวหน้าในมลรัฐของตน และทำรายงานเสนอต่อรัฐบาลกลางเกี่ยวกับสภาพโดยรวมของการ
ดำเนินงาน ไปสู่เป้าหมายระยะยาวภายในมลรัฐ

ในการกำกับดูแลระดับชาติ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการมีช่องทางเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำหรับการ
กำหนดและปรับปรุงนโยบายจำนวนมาก ซึ่งส่วนหนึ่งจะมาจากสภาและคณะกรรมการที่ปรึกษาต่างๆที่
แต่งตั้งโดยกระทรวงศึกษาธิการและประธานาธิบดี นอกจากนี้ยังมีสถาบันวิทยาศาสตร์ศึกษา
ประกอบด้วยศูนย์จำนวน 4 แห่ง ทำหน้าที่วิจัย จัดทำรายงาน ทำการประเมินการวัดผลและการสำรวจ
เกี่ยวกับเรื่องที่จะนำไปใช้ในการวางแผนนโยบายทางการศึกษา หน่วยงานหลักที่ให้ข้อมูลและผลการประเมิน
สถานการณ์การศึกษา คือ ศูนย์สถิติการศึกษาแห่งชาติ ในขณะเดียวกันก็มีสถาบัน องค์การ มูลนิธิ และ
สมาคมทางการศึกษาจำนวนมาก เช่น สมาคมวิจัยทางการศึกษาอเมริกัน สถาบันวิจัยอเมริกัน เป็นต้น ทำให้
มุมมองและวิพากษ์นโยบายและผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงาน

จากบทเรียนด้านระบบการศึกษาทั้ง 4 ประเทศ มีหน่วยงานจำนวนมากทำงานเกี่ยวข้องกับการ
บริหารและการนำนโยบายทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งในการมองภาพรวมจะต้องมีหน่วยงานอย่าง
น้อยหนึ่งแห่งที่ทำหน้าที่ในการแสดงให้เห็นภาพรวมของระบบ และความก้าวหน้าทางการศึกษาใน
ระดับมหภาคของประเทศ รวมทั้งทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และจัดทำรายงาน เช่นเดียวกับ
ประเทศไทย ในระดับชาติมีกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สทศ.) ทำหน้าที่
ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวม ในขณะที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา องค์การมหาชน (สมศ.) ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา และสำนักทดสอบ
ทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ทำหน้าที่ในการประเมินผลการจัดการศึกษาและการทดสอบผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่นๆที่มองภาพรวมในเรื่องต่างๆ ได้แก่ สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรอ้างอิงจากตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 2 และ 3 ตามสภาพการดำเนินงานจริง ปีการศึกษา 2552 ในสถานศึกษาทุกสังกัด ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรมาตรฐานที่ 1 ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประชากรมาตรฐานที่ 2 และ 3 ได้แก่ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และระดับอาชีวศึกษาทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่างในมาตรฐานที่ 1 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (รวมชั้น ปวช.ปีที่ 3 ในสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา) ปีการศึกษา 2552 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา โรงเรียนเอกชน โรงเรียนสาธิตของสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนเทศบาล โรงเรียน ทชด. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างในมาตรฐานที่ 2 และ 3 ได้แก่ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 8 สังกัด ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียนเอกชน) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิต) สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (โรงเรียนเทศบาล) สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (โรงเรียนสังกัด กทม.) สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (โรงเรียน ทชด.) สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (โรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ) และสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา และสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยดำเนินการดังนี้

1. แบ่งกลุ่มสถานศึกษาออกเป็นพื้นที่ตามเขตตรวจราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีจำนวน 12 เขตการศึกษาและเขตกรุงเทพมหานคร
2. ในแต่ละเขตตามข้อ 1 เลือกจังหวัดโดยการสุ่มตามหลักเกณฑ์ดังนี้
  - 2.1 เขตตรวจราชการที่มีไม่เกิน 4 จังหวัด เลือกมา 1 จังหวัด
  - 2.2 เขตตรวจราชการที่มีเกิน 4 จังหวัด เลือกในอัตรา 1 จังหวัดต่อจังหวัดทั้งหมด 4 จังหวัด เศษของ 4 จังหวัด ถ้าเกิน 2 จังหวัดจะเพิ่มอีกหนึ่งจังหวัด
3. ในแต่ละจังหวัดตามข้อ 2 แบ่งตามระดับ ประเภท / สังกัดสถานศึกษา โดยสุ่มสัดส่วนดังนี้

3.1 สถานศึกษาที่เปิดสอนไม่เกินระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลือกในสัดส่วนร้อยละ 25 ของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดในกลุ่ม

3.2 สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาเอกชน เลือกในสัดส่วนร้อยละ 30 ของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดในกลุ่ม

3.3 สถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสาธิต โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ กศน. (กลุ่มตัวอย่างเฉพาะมาตรฐาน 2 และ 3) และระดับอาชีวศึกษา เลือกในสัดส่วนร้อยละ 50 ของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม

4. จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 3,902 แห่ง เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 8 สังกัด สำหรับเป็นกลุ่มตัวอย่างในมาตรฐานที่ 2 และ มาตรฐานที่ 3 ดังตารางที่ 2 (นำเสนอจำนวนสถานศึกษาที่สุ่มได้ จัดเป็นรายภาค/จังหวัด/ประเภท จากการสุ่มได้ในข้อที่ 1) นำสถานศึกษาที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างของมาตรฐานที่ 2 และ มาตรฐานที่ 3 มาสุ่มอย่างง่ายจำนวน 1,000 แห่ง สำหรับเป็นกลุ่มตัวอย่างในมาตรฐานที่ 1 โดยแต่ละแห่งกำหนดให้สถานศึกษาสุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ชั้น ปวช.ปีที่ 3 แล้วแต่กรณี สถานศึกษาละ 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนตามที่มิจริงในห้องเรียนนั้น ๆ ผลจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานที่ 1 ดังตารางที่ 1

5. สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา สำหรับเป็นกลุ่มตัวอย่างในมาตรฐานที่ 2 และ มาตรฐานที่ 3 เลือกทุกสถานศึกษาทั่วประเทศ สถานศึกษาละ 6 คณะ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนโรงเรียน/สถานศึกษาและประมาณการจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนตามมาตรฐานที่ 1 จำแนกตามสังกัด/ประเภทโรงเรียนและชั้น (ประมาณการนักเรียนห้องละ 35 คน)

สังกัด	ป.6		ม.3		ม.6/ปวช.3		รวม	
	โรงเรียน	นักเรียน*	โรงเรียน	นักเรียน*	โรงเรียน	นักเรียน*	โรงเรียน	นักเรียน*
สพฐ.	563	19,705	200	7,000	89	3,115	852	29,820
เอกชน	40	1,400	16	560	6	210	62	2,170
อาชีวฯ	-	-	-	-	21	735	21	735
กทม.	23	805	3	105	-	-	26	910
เทศบาล	4	140	5	175	-	-	9	315
ตชด.	13	455	-	-	-	-	13	455
ปริยัติธรรม	-	-	4	140	10	350	14	490
สาธิตฯ	-	-	-	-	3	105	3	105
รวม	643	22,505	228	7,980	129	4,515	1,000	35,000

ตารางที่ 2 จำนวนสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมข้อมูล มาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 ในแต่ละภาค/จังหวัด/ประเภท

ภาค	จังหวัด	สพฐ.ประเภท	สพฐ.มัธยมฯ	เอกชน	ท้องถิ่น	ปรีดิธรรม	สาธิต	ทด.	อาชีวศึกษา	กศน.	รวม
	กรุงเทพมหานคร	10	35	116	129	6	3	-	10	10	319
	จ.กาญจนบุรี	108	10	6	3	1	-	5	3	3	139
กลาง	จ.ตราด	28	5	1	1	-	-	1	2	1	39
	จ.นครนายก	34	3	3	2	1	-	-	2	2	47
	จ.นครปฐม	64	9	9	3	1	1	-	3	3	93
	จ.ปทุมธานี	45	7	12	1	-	1	-	3	1	70
	จ.เพชรบุรี	59	7	2	8	-	-	1	2	3	82
	จ.ระยอง	53	5	5	3	2	-	-	3	3	74
	จ.สระบุรี	69	6	5	10	1	-	-	3	3	97
	จ.อ่างทอง	40	4	2	3	3	-	-	2	2	56
	จ.สิงห์ใหม่	176	12	14	6	14	1	6	4	4	237
	จ.ตาก	56	6	2	4	-	-	8	2	2	80
เหนือ	จ.นครสวรรค์	137	11	12	6	4	1	-	3	3	177
	จ.พะเยา	63	6	3	3	5	-	1	2	2	85
	จ.พิจิตร	111	13	4	3	2	1	2	3	3	142
	จ.แพร่	66	5	3	3	3	-	-	3	3	86
	จ.นครพนม	112	15	2	4	5	-	3	1	1	143
ตอ.เฉียงเหนือ	จ.นครราชสีมา	333	32	14	6	6	-	-	6	6	403
	จ.ร้อยเอ็ด	198	19	3	4	8	-	-	4	4	240
	จ.เดช	113	10	1	3	6	-	4	2	2	141
	จ.สุรินทร์	189	26	1	2	6	-	3	4	4	235
	จ.หนองบัวลำภู	77	6	1	-	3	-	-	1	1	89
ใต้	จ.อุบลราชธานี	269	22	5	4	11	-	3	4	4	322
	จ.ศรีสะเกษ	72	8	8	5	1	-	2	3	4	103
	จ.นราธิวาส	85	6	17	5	-	-	3	1	1	118
รวม	จ.พัทลุง	62	9	5	2	-	-	1	3	3	85
	จ.ระนอง	22	2	2	1	1	-	1	2	2	33
	จ.สุราษฎร์ธานี	128	14	8	6	1	-	2	4	4	167
	รวม	2779	313	266	230	91	8	46	85	84	3,902

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองและพลโลก ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ดร.วิเชียร เกตุสิงห์และคณะ ได้เริ่มจากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ เช่น ศึกษาคุณลักษณะของเขาวนัปัญญา 6 ด้าน (Six Quotients) ได้แก่ 1) เขาวนัทางปัญญา (IQ) 2) เขาวนัทางอารมณ์ (EQ) 3) เขาวนัแห่งความอึด (AQ) 4) เขาวนัทางคุณธรรมจริยธรรม (MQ) 5) เขาวนัทางด้านจิตวิญญาณ (SQ) และ 6) เขาวนัทางด้านสุขภาพ (HQ) และได้มีการสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อเป็นกรอบในการสร้างนิยามและข้อคำถาม รวมทั้งศึกษาคุณลักษณะการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของประเทศต่างๆ และการส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ ที่ครอบคลุมจิตสาธารณะและความเป็นพลเมือง

ต่อจากนั้น ได้ดำเนินการเพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินคุณลักษณะของคนไทยตามมาตรฐานที่ 1 โดยจัดตั้งคณะวิจัยย่อย ประกอบด้วย นักวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาจากสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร และสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและเป้าหมายในการจัดการศึกษากับตัวบ่งชี้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 เพื่อกำหนดนิยามและตัวบ่งชี้สำหรับการสร้างข้อคำถามให้สะท้อนสภาพคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ รวม 5 ตัวบ่งชี้หลัก 9 ตัวบ่งชี้รอง แต่เนื่องจากข้อคำถามเพื่อการสะท้อนคุณลักษณะของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกับระดับอุดมศึกษามีความแตกต่างกัน การวิจัยครั้งนี้จึงเน้นไปที่ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

- 1) กำหนดตัวบ่งชี้ย่อยเพื่อให้สะท้อนคุณลักษณะ เก่ง ดี มีสุข ตามนิยามและตัวบ่งชี้ที่กำหนด
- 2) สร้างข้อคำถามตามตัวบ่งชี้ย่อยละ 5 – 10 ข้อคำถาม รวม 260 ข้อคำถาม
- 3) จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ และหน่วยปฏิบัติการระดับ โรงเรียนและต้นสังกัดเพื่อพิจารณาคัดเลือกและปรับปรุงข้อคำถามให้ครอบคลุมตัวบ่งชี้และนิยาม ดูความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ความเหมาะสมของเนื้อหากับกรอบความคิด และความเหมาะสมของการรวมคะแนนตัวบ่งชี้ ทำให้ได้ข้อคำถามเพื่อนำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือด้วยวิธีทางสถิติ จำนวน 120 ข้อ
- 4) นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล รอบที่ 1 ทั่วประเทศ (พฤศจิกายน – ธันวาคม 2551)

ต่อจากนั้นนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ รอบที่ 2 ทำให้ได้แบบสอบถามที่นำไปใช้เพื่อประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านเก่ง ดี มีสุขระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 90 ข้อ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของมาตรฐานที่ 1

แบบสอบถาม (แบ่งตามตัวบ่งชี้หลัก)	จำนวนข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเที่ยง
1. ความสุข (กำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์)	22		.807
1.1 สุขภาพทางกาย	11	>.20	
1.2 สุขภาพทางใจ	11	>.20	
2. ความเก่ง	31		.941
2.1 ความรู้และทักษะที่จำเป็นฯ	11	>.20	
2.2 ทักษะการเรียนรู้ฯ	11	>.20	
2.3 ทักษะทางสังคม	9	>.20	
3. ความดี (คุณธรรม จิตสาธารณะฯ)	37		.840
3.1 การดำเนินชีวิตโดยกาย วาจา และมนโศจริต	11	>.20	
3.2 จิตสาธารณะ จิตสำนึกฯ	26	>.20	
รวม	90		

การประเมินตัวบ่งชี้และมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ตามแบบประเมินความคิดเห็นและการปฏิบัติงานของนักเรียนในสถานศึกษา มีเกณฑ์การประเมิน 2 ระดับ ตามระดับของตัวบ่งชี้ ได้แก่

การประเมินระดับตัวบ่งชี้จริง ตัวบ่งชี้หลัก และระดับมาตรฐาน ของมาตรฐานที่ 1 มีเกณฑ์การประเมินดังต่อไปนี้

1 คะแนน ต่ำมาก	2 คะแนน ต่ำ	3 คะแนน ปานกลาง	4 คะแนน ดี	5 คะแนน ดีมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.000 – 1.800	ค่าเฉลี่ยมากกว่า 1.800- 2.600	ค่าเฉลี่ยมากกว่า 2.600 – 3.400	ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.400 – 4.200	ค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.200 ขึ้นไป

2.2 เครื่องมือที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล และคณะ ได้พัฒนาตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และ มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้โดยสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี นิยาม และสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรฐานที่ 2 และ

มาตรฐานที่ 3 นโยบายและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ต่อจากนั้นได้มีการสร้าง พัฒนา กำหนด นิยามตัวบ่งชี้ย่อย จำนวน 80 ตัว จากตัวบ่งชี้เรื่อง 16 ตัว และพัฒนาเป็นเครื่องมือแบบสอบถามสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา/หน่วยงานพร้อมทั้งจัดทำคู่มือเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามและผู้สร้างข้อคำถาม โดยมีคำอธิบาย/ความหมายตัวบ่งชี้ย่อย เกณฑ์การให้คะแนน และการรวมคะแนนตัวบ่งชี้

ทั้งนี้ ได้มีการหาคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและได้ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 86 โรงเรียน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา 5 แห่ง ศูนย์การเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดนนทบุรี 9 แห่ง และคณะสังกัดมหาวิทยาลัย 3 คณะวิชา จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อการปรับแก้ข้อคำถามและคำอธิบาย/ความหมายตัวบ่งชี้ย่อย เกณฑ์การให้คะแนน และการรวมคะแนนตัวบ่งชี้เพื่อการเปรียบเทียบผลการพัฒนารายโรงเรียนกับค่าเฉลี่ย และได้มีการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า ตัวบ่งชี้ย่อย ตัวบ่งชี้เรื่อง และตัวบ่งชี้หลัก มีโครงสร้างเป็นไปตามตัวแบบที่กำหนดโดยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีความเที่ยงในแต่ละตัวบ่งชี้หลักกระจายตั้งแต่ 0.630 – 0.950 สรุปได้ว่าแบบประเมินผลดังกล่าวมีคุณภาพเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้

สำหรับการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาพรวมทั้งประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำเครื่องมือและคำอธิบายเพิ่มเติมแบบสอบถามการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ดังกล่าวมาให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาและตัวแทนโรงเรียนทุกสังกัดพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามและภาษาที่ใช้อีกครั้ง เพื่อปรับแก้ข้อคำถามให้สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติได้จริงของแต่ละระดับ/ประเภทการศึกษา โดยมี รศ.ดร.อวยพร เรืองตระกูล และคณะสร้างและพัฒนาเครื่องมือร่วมพิจารณาและอธิบายเพิ่มเติมถึงที่มาของข้อคำถามเพื่อความเข้าใจตรงกันกับหน่วยปฏิบัติทุกสังกัดก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ต่อจากนั้นคณะวิจัยโดย ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ และคณะ จึงได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติที่ครอบคลุม 4 ภูมิภาค

การประเมินตัวบ่งชี้และมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 ตามแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีการประเมิน 3 ระดับ ตามระดับของตัวบ่งชี้ ได้แก่

ระดับที่ 1 ระดับตัวบ่งชี้ย่อย ตัวบ่งชี้ย่อยมีลักษณะการวัดเป็นแบบมี/ ไม่มีการปฏิบัติ และผ่าน/ไม่ผ่าน มีเกณฑ์การประเมิน โดยอิงหลักการที่ว่า ตัวบ่งชี้ย่อยแต่ละตัวมีความสำคัญเท่าเทียมกัน แต่มีมิติในการพิจารณา

แตกต่างกัน การวัดผลตัวบ่งชี้ย่อยจะพิจารณาว่าสถานศึกษา/หน่วยงานมีการดำเนินการตามตัวบ่งชี้หรือไม่ โดยกำหนดให้สถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองดังนี้

ตัวบ่งชี้ย่อยที่วัดกระบวนการปฏิบัติงาน กรณีสถานศึกษามีการดำเนินงานที่สอดคล้องหรือมีคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้ย่อยนั้นๆ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการปฏิบัติ “มี” ในกรณีสถานศึกษาไม่มีการดำเนินงานหรือมีคุณลักษณะที่ไม่สอดคล้องตามตัวบ่งชี้ย่อยนั้นๆ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการปฏิบัติ “ไม่มี”

ตัวบ่งชี้ย่อยที่วัดผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ ตัวบ่งชี้ย่อยที่เป็นจำนวน ร้อยละ สัดส่วนหรืออัตรา ให้สถานศึกษารายงานข้อมูลตามสภาพจริง โดยบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานในช่องผลการปฏิบัติ ซึ่งจะมีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินแบบผ่าน/ไม่ผ่าน

ระดับที่ 2 ระดับตัวบ่งชี้รอง ทุกตัวบ่งชี้รองประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 5 ตัว เป็นตัวบ่งชี้ก้าวหน้าแบบสเกลรูบริก (rubric scale) กล่าวคือ จะต้องมีการดำเนินงานในข้อ 1 ก่อนจึงจะพิจารณาตัวบ่งชี้ย่อยข้อ 2 ต่อไป กรณีมีการดำเนินงานทั้งข้อ 1 และ 2 จึงได้ 1 คะแนน จากนั้นจึงพิจารณาข้อ 3, 4 และ 5 ไปตามลำดับ การให้คะแนนเป็นการประเมินจากผลการปฏิบัติงาน หรือกระบวนการในการปฏิบัติงานตามตัวบ่งชี้ย่อย มีค่าผลการประเมินตั้งแต่ 0-3 คะแนน โดยใช้ข้อมูลจากการผ่านเกณฑ์ตามตัวบ่งชี้ย่อยมาพิจารณาให้คะแนน เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้รองมีดังต่อไปนี้

0 คะแนน (ปรับปรุง)	1 คะแนน (พอใช้)	2 คะแนน (ดี)	3 คะแนน (ดีมาก)
ไม่มีการดำเนินการหรือมีการดำเนินงานไม่ครบ 2 ข้อแรก	มีการดำเนินการตามตัวบ่งชี้ย่อย ข้อที่ 1 และ ข้อที่ 2 หรือข้อ 1 - 3	มีการดำเนินการตามตัวบ่งชี้ย่อย ข้อที่ 1-4	มีการดำเนินการตามตัวบ่งชี้ย่อยครบทั้ง 5 ข้อ

ระดับที่ 3 ระดับตัวบ่งชี้หลัก และระดับมาตรฐาน ทุกตัวบ่งชี้หลักประกอบด้วยตัวบ่งชี้รอง 1-4 ตัว คะแนนการประเมินตัวบ่งชี้หลักได้จากการนำคะแนนตัวบ่งชี้รองทั้งหมดในตัวบ่งชี้หลักนั้นมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนคะแนนการประเมินระดับมาตรฐานได้จากการนำคะแนนตัวบ่งชี้หลักทั้งหมดในมาตรฐานนั้นมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังต่อไปนี้

0 คะแนน (ปรับปรุง)	1 คะแนน (พอใช้)	2 คะแนน (ดี)	3 คะแนน (ดีมาก)
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.000	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.005-1.004	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.005-2.004	ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.005 ขึ้นไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการโดยการขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในมาตรฐานที่ 1 ให้เลือกนักเรียนจำนวน 1 ห้องเรียน และมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบดำเนินการให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม แล้วส่งกลับมายังสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในมาตรฐานที่ 2 และ มาตรฐานที่ 3 กรอกข้อมูลตามแบบประเมินผลการปฏิบัติงานและแบบบันทึกข้อมูลการดำเนินงานของสถานศึกษา และส่งกลับมายังสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทางไปรษณีย์ นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพและสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มเติม เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและทำให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์และรับฟังข้อคิดเห็นเพิ่มเติม จนทำให้ได้ตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามรวมทั้งสิ้น 44 โรง จากจำนวน 5 ภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากเลือกภูมิภาคละ 2 จังหวัด

ช่วงเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2553 (ปีการศึกษา 2552)

3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นและการปฏิบัติของนักเรียนตามมาตรฐานที่ 1 และแบบสอบถามข้อมูลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้มาตรฐานที่ 2 , มาตรฐานที่ 3 ได้นำไปบันทึกลงสื่อคอมพิวเตอร์ แล้วตรวจให้คะแนนตามที่กำหนดไว้ของแต่ละข้อ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และรวมคะแนนของแต่ละด้าน แล้วนำไปวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ ดังนี้

1) ประเมินคุณลักษณะของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามระดับ คือ ระดับประถมศึกษา (ป.6) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6/ปวช.ปีที่ 3) และเปรียบเทียบผลการประเมินครั้งนี้ (ปีการศึกษา 2552) กับการประเมินครั้งที่แล้ว (ปีการศึกษา 2551)

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน และการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละของนักเรียนแต่ละระดับในแต่ละคุณลักษณะ

2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่จำแนกตามเพศ อายุ ของนักเรียน ที่ตั้งสถานศึกษา ขนาดสถานศึกษา และผลการเรียนของนักเรียน

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน(Analysis of Variance) การทดสอบค่า-t (t-test) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe' หรือวิธีของ Games-Howell แล้วแต่กรณี

3) ประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 และ มาตรฐานที่ 3 ตามสภาพการดำเนินงานจริง (ปีการศึกษา 2552)

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และการวัดการกระจาย เช่น ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการส่งแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3,902 โรงเรียน เพื่อรวบรวมข้อมูลตามมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 และสุ่มเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน จำนวน 1,000 โรงเรียนละ 35 คน ปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์เพื่อการประมวลผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สำหรับมาตรฐานที่ 1 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15,570 คน ส่วนมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 จำนวนแบบสอบถามจากสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันอาชีวศึกษา และหน่วยงานระดับคณะในมหาวิทยาลัย จำนวน 2,493 , 46 และ 183 แห่งตามลำดับ รวมทั้งข้อมูลจากการเก็บข้อมูลเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์ รวม 44 โรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะแบ่งเป็นสามตอน ตอนแรกเป็นการนำเสนอลักษณะหรือข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่สองเป็นการเสนอผลที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ คุณลักษณะด้านความเก่ง ความดี และความสุข และตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระหว่างกลุ่มต่างๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างตามมาตรฐานที่ 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการครั้งนี้ เมื่อจำแนกตามสังกัด/ประเภทและชั้นจะเห็นได้ว่า ในแต่ละสังกัด/ประเภทและแต่ละชั้นจะมีสัดส่วนแตกต่างกันไป เนื่องจากบางสังกัด/ประเภทไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนในบางระดับ สังกัดที่มีจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) รองลงมาคือ นักเรียนในประเภทโรงเรียนเอกชนสายสามัญ (สช.) และโรงเรียนสังกัดกรมการปกครองท้องถิ่น(เทศบาล) นักเรียนที่มีน้อยที่สุดคือในกลุ่มโรงเรียนสาธิต

ถ้าพิจารณาในแต่ละชั้น พบว่าจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในระดับประถมศึกษามีมากที่สุด รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีน้อยที่สุด (ม.6) รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสังกัดและชั้น

สังกัด/ประเภท สถานศึกษา	จำนวน สถานศึกษา	ป.6		ม.3		ม.6		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สพฐ.	502	7,238	81.9	2,732	76.8	2310	72.7	12,280	78.9
สช.	40	695	7.9	329	9.3	220	6.9	1,244	8.0
อาชีวฯ	11	-	-	-	-	351	11.0	351	2.3
กทม.	16	465	5.3	45	1.3	18	0.6	528	3.4
เทศบาล	7	261	3.0	238	6.7	72	2.3	571	3.7
ศษค.	8	179	2.0	-	-	-	-	179	1.1
ปรีชัตติ	10	-	-	143	4.0	100	3.1	243	1.6
สาธิต	4	-	-	68	1.9	106	3.3	174	1.1
รวม	598	8,838	100.0	3,555	100.0	3,177	100.0	15,570	100

เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประมาณครึ่งหนึ่งอยู่ในโรงเรียน/สถานศึกษาขนาดเล็ก รองลงมาคือนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและชั้น

ขนาด สถานศึกษา	จำนวน สถานศึกษา	ป.6		ม.3		ม.6		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เล็ก	353	5,750	65.1	1,380	38.8	617	19.4	7,747	49.8
กลาง	191	2,713	30.7	1,712	48.2	1,544	48.6	5,969	38.3
ใหญ่	44	339	3.8	361	10.2	810	25.5	1,510	9.7
ใหญ่พิเศษ	10	36	0.4	102	2.9	206	6.5	344	2.2
รวม	598	8,838	100.0	3,555	100.0	3,177	100.0	15,570	100.0

เมื่อจำแนกนักเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุดคือประมาณร้อยละ 42 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างในภาคเหนือ มีประมาณร้อยละ 18 และในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล มีร้อยละ 14 ที่มีน้อยที่สุดคือกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกซึ่งมีประมาณร้อยละ 4.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาคภูมิศาสตร์และชั้น

ภาคภูมิศาสตร์	จำนวน สถานศึกษา	ป.6		ม.3		ม.6		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กทม./ปริมณฑล	73	1,320	14.9	368	10.4	544	17.1	2,232	14.3
กลาง	73	979	11.1	528	14.9	350	11.0	1,857	11.9
ตะวันออก	22	338	3.8	145	4.1	221	7.0	704	4.5
เหนือ	117	1,478	16.7	638	17.9	676	21.3	2,792	17.9
ต่อ.เฉียงเหนือ	250	3,827	43.3	1,545	43.5	1,157	36.4	6,529	41.9
ใต้	63	896	10.1	331	9.3	229	7.2	1,456	9.4
รวม	598	8,838	100.0	3,555	100.0	3,177	100.0	15,570	100.0

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชายในอัตราส่วนประมาณสามต่อสอง และมีอัตราใกล้เคียงกันในทุกระดับชั้น รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศของนักเรียนและชั้น

เพศของนักเรียน	ป.6		ม.3		ม.6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	4,045	45.8	1,744	49.1	1,463	46.0	7,252	46.6
หญิง	4,793	54.2	1,811	50.9	1,714	54.0	8,318	53.4
รวม	8,838	100.0	3,555	100.0	3,177	100.0	15,570	100.0

เมื่อจำแนกตามอายุ (นับถึงวันตอบแบบสอบถาม) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีอายุ 18 ปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุสอดคล้องกับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุของนักเรียนและชั้น

อายุของนักเรียน	ป.6		ม.3		ม.6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
11 ปี	1,288	14.6	-	-	-	-	1,288	8.3
12 ปี	5,960	67.4	102	2.9	-	-	6,062	38.9
13 ปี	1,421	16.1	138	3.9	-	-	1,559	10.0
14 ปี	108	1.2	515	14.5	-	-	623	4.0
15 ปี	61	0.7	2,800	78.8	59	1.9	2,920	18.8
16 ปี	-	-	-	-	648	20.4	648	4.2
17 ปี	-	-	-	-	340	10.7	340	2.2
18 ปี	-	-	-	-	1,838	57.9	1,838	11.8
19 ปี	-	-	-	-	292	9.2	292	1.9
รวม	8,838	100.0	3,555	100.0	3,177	100.0	15,570	100.0

เมื่อจำแนกตามผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ 70) เป็นกลุ่มที่มีผลการเรียนค่อนข้างดีถึงดีมาก (ได้เกรดเฉลี่ย 2.51 ขึ้นไป) ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 30 มีผลการเรียนไม่เกิน 2.50 รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลการเรียนของนักเรียนและชั้น

ผลการเรียน(เกรดเฉลี่ย)	ป.6		ม.3		ม.6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 1.50	561	6.3	191	5.4	260	8.2	1,012	6.5
1.50-2.00	590	6.7	357	10.0	228	7.2	1,175	7.5
2.01-2.50	1,297	14.7	788	22.2	591	18.6	2,676	17.2
2.51-3.00	1,915	21.7	935	26.3	942	29.7	3,792	24.4
3.01-3.50	2,261	25.6	766	21.5	748	23.5	3,775	24.2
3.51-4.00	2,214	25.1	518	14.6	408	12.8	3,140	20.2
รวม	8,838	100.0	3,555	100.0	3,177	100.0	15,570	100.0

ตอนที่ 2   **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1**
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1
 มีคุณลักษณะย่อยตามตัวบ่งชี้หลัก 5 ด้าน ภายใต้คุณลักษณะหลัก 3 ด้านตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ดังนี้

คุณลักษณะด้าน	ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานที่ 1
ความสุข	ตัวบ่งชี้หลัก 1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ <ul style="list-style-type: none"> ● ตัวบ่งชี้รอง 1.1.1 คนไทยมีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย
ความเก่ง	ตัวบ่งชี้หลัก 1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม <ul style="list-style-type: none"> ● ตัวบ่งชี้รอง 1.2.1 คนไทยได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง ● ตัวบ่งชี้รอง 1.2.2 คนไทยมีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้สังคม ตัวบ่งชี้หลัก 1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว <ul style="list-style-type: none"> ● ตัวบ่งชี้รอง 1.3.1 คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ● ตัวบ่งชี้รอง 1.3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ตัวบ่งชี้หลัก 1.4 ทักษะทางสังคม <ul style="list-style-type: none"> ● ตัวบ่งชี้รอง 1.4.1 คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ● ตัวบ่งชี้รอง 1.4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ขอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี
ความดี	ตัวบ่งชี้หลัก 1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก <ul style="list-style-type: none"> ● ตัวบ่งชี้รอง 1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วจีสุจริต และมโนสุจริต ● ตัวบ่งชี้รอง 1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบต่อทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

ในการนำเสนอผลการวัดคุณลักษณะข้างต้น จะนำเสนอคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้รองในภาพรวมทั้งประเทศ และจำแนกตามสังกัดของสถานศึกษา และคุณลักษณะหลักสามด้าน คือ ความเก่ง ความดี และความสุภาพ จำแนกตามระดับชั้นซึ่งผลการวัดคุณลักษณะดังกล่าว ปรากฏดังนี้

คุณลักษณะตามตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้รองในภาพรวมทั้งประเทศ

ผลการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้รองจำแนกตามสังกัด จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนในสถานศึกษาสังกัด สพฐ. 12,280 คน สช. 1,244 คน อาชีวะ 351 คน กทม. 528 คน เทศบาล 571 คน ตชด. 179 คน ปรียัติ 243 คน และสาริต 174 คน รวมทั้งหมด จำนวน 15,570 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้หลัก อยู่ในระดับปานกลางทุกตัวบ่งชี้ โดยคะแนนคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้หลัก มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.000 จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้หลัก 1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว ตัวบ่งชี้หลัก 1.4 ทักษะทางสังคม และตัวบ่งชี้หลัก 1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ส่วนอีก 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้หลัก 1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ ตัวบ่งชี้หลัก 1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.000

หากพิจารณาคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้รอง พบว่า นักเรียนมีคะแนนคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้รอง อยู่ในระดับปานกลางทุกตัวบ่งชี้ ยกเว้นตัวบ่งชี้รอง 1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก มีคะแนนอยู่ในระดับสูง โดยคะแนนคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้รอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.000 จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้รอง 1.2.1 คนไทยได้เรียนรู้เพิ่มเติมตามศักยภาพของตนเอง ตัวบ่งชี้รอง 1.3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ตัวบ่งชี้รอง 1.4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหา ในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี ตัวบ่งชี้รอง 1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจสุจริต และมโนสุจริต และตัวบ่งชี้รอง 1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ส่วนอีก 4 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้รอง 1.1.1 คนไทยมีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย ตัวบ่งชี้รอง 1.2.2 คนไทยมีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้สังคม ตัวบ่งชี้รอง 1.3.1 คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม และตัวบ่งชี้รอง 1.4.1 คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.000

เมื่อเฉลี่ยรวมทุกตัวบ่งชี้ (โดยให้นำน้ำหนักแต่ละด้านเท่ากัน) พบว่า นักเรียน มีคะแนนคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ในภาพรวมทั้งประเทศอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.035 รายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและระดับคุณลักษณะที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้รอง จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวบ่งชี้	คะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณลักษณะ
1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ คะแนนเฉลี่ย (ก)	2.742	ปานกลาง
1.1.1 คนไทยมีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย	2.742	ปานกลาง
1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม คะแนนเฉลี่ย (ข)	2.994	ปานกลาง
1.2.1 คนไทยได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง	3.060	ปานกลาง
1.2.2 คนไทยมีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้สังคม	2.928	ปานกลาง
1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว คะแนนเฉลี่ย (ค)	3.007	ปานกลาง
1.3.1 คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม	2.914	ปานกลาง
1.3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	3.101	ปานกลาง
1.4 ทักษะทางสังคม คะแนนเฉลี่ย (ง)	3.079	ปานกลาง
1.4.1 คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข	2.924	ปานกลาง
1.4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่าง สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี	3.234	ปานกลาง
1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก คะแนนเฉลี่ย (จ)	3.351	ปานกลาง
1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วจีสุจริต และมนสุจริต	3.241	ปานกลาง
1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคม ในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก	3.461	สูง
คะแนนเฉลี่ยรวมมาตรฐานที่ 1 $(.....ก.....+.....ข.....+.....ค.....+.....ง.....+.....จ.....) \div 5 =$	3.035	ปานกลาง

คุณลักษณะตามตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้รองจำแนกตามสังกัดของสถานศึกษา

ผลการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้รองจำแนกตามสังกัด จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนในสถานศึกษาสังกัด สพฐ. 12,280 คน สช. 1,244 คน อาชีวะ 351 คน กทม. 528 คน เทศบาล 571 คน ตชด. 179 คน ปรียัติ 243 คน และสาริต 174 คน รวมทั้งหมด จำนวน 15,570 คน สรุปได้ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะระดับปานกลางทุกสังกัด โดยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.035 มีการกระจายคะแนนตั้งแต่ 1.56 - 4.15 และนักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 70.5 มีคะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ระดับสูง และระดับต่ำ ร้อยละ 17.1 และ 12.2 ตามลำดับ โดยนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 ทุกสังกัด ยกเว้นสังกัดปรียัติที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำกว่า 3.000

ตัวบ่งชี้หลัก 1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ และตัวบ่งชี้รอง 1.1.1 คนไทยมีสุขภาพกายและจิตที่ดีมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะเท่ากับ 2.742 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางมีการกระจายคะแนนตั้งแต่ 0.95 - 4.14 และนักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 59.8 มีคะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ระดับต่ำ ร้อยละ 33.3 โดยนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำกว่า 3.000 ทุกสังกัด

ตัวบ่งชี้หลัก 1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะเท่ากับ 2.994 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง มีการกระจายคะแนนตั้งแต่ 0.50 - 4.50 และนักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 58.2 มีคะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ระดับต่ำและระดับสูง ร้อยละ 21.5 และ 18.4 ตามลำดับ โดยสังกัดที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 คือ อาชีวะ กทม. เทศบาล และสาริต ส่วนอีก 4 สังกัด คือ สพฐ. สช. ตชด. และปรียัติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำกว่า 3.000 ตัวบ่งชี้รอง 1.2.1 คนไทยได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง มีนักเรียนที่ได้คะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับสูง และระดับต่ำ ร้อยละ 56.1 24.2 และ 17.6 ตามลำดับ และนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 ทุกสังกัด ตัวบ่งชี้รอง 1.2.2 คนไทยมีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้สังคม มีนักเรียนที่ได้คะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับต่ำ และระดับสูง ร้อยละ 54.6 24.9 และ 17.4 ตามลำดับ และสังกัดที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 คือ อาชีวะ และสาริต ส่วนสังกัด สพฐ. สช. กทม. เทศบาล ตชด. และปรียัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.000

ตัวบ่งชี้หลัก 1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะเท่ากับ 3.007 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง มีการกระจายคะแนนตั้งแต่ 0.50 - 4.50 และนักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 55.3 มีคะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ระดับสูงและระดับต่ำ ร้อยละ 22.0 และ 20.2 ตามลำดับ โดยสังกัดที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 คือ อาชีวะ กทม.

เทศบาล ดชด. และสาธิต ส่วนอีก 4 สังกัด คือ สพฐ. สช. และปรียัติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำกว่า 3.000 ตัวบ่งชี้ร่อง 1.3.1 คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม มีนักเรียนที่ได้คะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับต่ำ และระดับสูง ร้อยละ 54.8 24.2 และ 16.3 ตามลำดับ และสังกัดที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 คือ อาชีวะ และสาธิต ส่วนสังกัด สพฐ. สชช. กทม. ดชด. เทศบาล และปรียัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.000 ตัวบ่งชี้ร่อง 1.3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีนักเรียนที่ได้คะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับสูง และระดับต่ำ ร้อยละ 47.3 27.8 และ 18.8 ตามลำดับ และนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 ทุกสังกัด

ตัวบ่งชี้หลัก 1.4 ทักษะทางสังคม พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะเท่ากับ 3.079 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง มีการกระจายคะแนนตั้งแต่ 0.50 – 4.50 และนักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 41.7 มีคะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ระดับสูงและระดับต่ำ ร้อยละ 31.8 และ 22.2 ตามลำดับ โดยทุกสังกัดนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนน สูงกว่า 3.000 ตัวบ่งชี้ร่อง 1.4.1 คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข มีนักเรียนที่ได้คะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับต่ำ และระดับสูง ร้อยละ 46.9 27.0 และ 21.4 ตามลำดับ และสังกัดที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 คือ อาชีวะ ดชด. และสาธิต ส่วนสังกัด สพฐ. สช. กทม. เทศบาล และปรียัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.000 ตัวบ่งชี้ร่อง 1.4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี มีนักเรียนที่ได้คะแนนรวมอยู่ในระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ ร้อยละ 41.0 28.3 และ 20.9 ตามลำดับ และนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 ทุกสังกัด

ตัวบ่งชี้หลัก 1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะเท่ากับ 3.351 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง มีการกระจายคะแนนตั้งแต่ 1.27 – 4.50 และนักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 46.5 มีคะแนนรวมอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 42.0 โดยทุกสังกัดนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 ตัวบ่งชี้ร่อง 1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจสุจริต และมโนสุจริต มีนักเรียนที่ได้คะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับสูง ร้อยละ 47.7 และ 36.9 ตามลำดับ และนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 ทุกสังกัด ตัวบ่งชี้ร่อง 1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก มีนักเรียนที่ได้คะแนนรวมอยู่ในระดับสูง และระดับปานกลาง ร้อยละ 51.4 และ 35.8 ตามลำดับ และนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า 3.000 ทุกสังกัด รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและระดับคุณลักษณะที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รอง จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตามสังกัด

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน								
			ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วนเบี่ยงเบน	ต่ำสุด	สูงสุด
มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทย ที่พึงประสงค์ ทั้งใน ฐานะพลเมืองและ พลโลก	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	8 (0.1)	1559 (12.7)	8609 (70.1)	2101 (17.1)	0 (0.00)	3.028 (ปานกลาง)	0.375	1.56	4.15
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	1 (0.1)	147 (11.8)	894 (71.9)	201 (16.2)	0 (0.00)	3.033 (ปานกลาง)	0.368	1.76	4.00
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	0 (0.00)	16 (4.6)	283 (80.6)	52 (14.8)	0 (0.00)	3.108 (ปานกลาง)	0.300	2.26	3.97
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	0 (0.00)	58 (11.0)	379 (71.8)	91 (17.2)	0 (0.00)	3.049 (ปานกลาง)	0.361	2.15	4.14
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	0 (0.00)	60 (10.5)	380 (66.7)	130 (22.8)	0 (0.00)	3.093 (ปานกลาง)	0.386	2.06	4.05
	คชค. (ร้อยละ)	179 (100)	0 (0.00)	14 (7.8)	139 (77.7)	26 (14.5)	0 (0.00)	3.056 (ปานกลาง)	0.360	1.98	4.04
	ปรีชิต (ร้อยละ)	243 (100)	0 (0.00)	39 (16.0)	171 (70.4)	33 (13.6)	0 (0.00)	2.982 (ปานกลาง)	0.360	2.03	3.86
	สาริต (ร้อยละ)	174 (100)	0 (0.00)	7 (4.0)	120 (69.0)	47 (27.0)	0 (0.00)	3.178 (ปานกลาง)	0.349	2.48	4.10
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	9 (0.1)	1900 (12.2)	10975 (70.5)	2681 (17.2)	0 (0.00)	3.035 (ปานกลาง)	0.373	1.56	4.15
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.1 คำสั่ง กาย คำสั่งใจที่สมบูรณ์	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	254 (2.1)	4005 (32.6)	7411 (60.4)	610 (5.0)	0 (0.00)	2.751 (ปานกลาง)	0.416	0.95	4.14
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	22 (1.8)	466 (37.5)	711 (57.2)	45 (3.6)	0 (0.00)	2.704 (ปานกลาง)	0.404	1.05	3.82
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	14 (4.0)	142 (40.5)	190 (54.1)	5 (1.4)	0 (0.00)	2.630 (ปานกลาง)	0.427	1.41	3.77
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	5 (0.9)	165 (31.3)	330 (62.5)	28 (5.3)	0 (0.00)	2.797 (ปานกลาง)	0.412	1.50	3.77
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	10 (1.8)	191 (33.5)	348 (60.9)	22 (3.9)	0 (0.00)	2.731 (ปานกลาง)	0.404	1.32	3.82
	คชค. (ร้อยละ)	179 (100)	6 (3.4)	56 (31.3)	108 (60.3)	9 (5.0)	0 (0.00)	2.731 (ปานกลาง)	0.461	1.45	3.64
	ปรีชิต (ร้อยละ)	243 (100)	14 (5.8)	96 (39.5)	120 (49.4)	13 (5.3)	0 (0.00)	2.658 (ปานกลาง)	0.482	1.36	3.82
	สาริต (ร้อยละ)	174 (100)	4 (2.3)	78 (44.8)	90 (51.7)	2 (1.1)	0 (0.00)	2.636 (ปานกลาง)	0.340	1.55	3.68
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	329 (2.1)	5199 (33.4)	9308 (59.8)	734 (4.7)	0 (0.00)	2.742 (ปานกลาง)	0.417	0.95	4.14

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน								
			ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบน±	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้ 1.1.1 คนไทยมีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญาเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนานในแต่ละช่วงวัย	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	254 (2.1)	4005 (32.6)	7411 (60.4)	610 (5.0)	0 (0.00)	2.751 (ปานกลาง)	0.416	0.95	4.14
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	22 (1.8)	466 (37.5)	711 (57.2)	45 (3.6)	0 (0.00)	2.703 (ปานกลาง)	0.404	1.05	3.82
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	14 (4.0)	142 (40.5)	190 (54.1)	5 (1.4)	0 (0.00)	2.629 (ปานกลาง)	0.427	1.41	3.77
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	5 (0.9)	165 (31.3)	330 (62.5)	28 (5.3)	0 (0.00)	2.794 (ปานกลาง)	0.412	1.50	3.77
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	10 (1.8)	191 (33.5)	348 (60.9)	22 (3.9)	0 (0.00)	2.742 (ปานกลาง)	0.404	1.32	3.82
	ชชด. (ร้อยละ)	179 (100)	6 (3.4)	56 (31.3)	108 (60.3)	9 (5.0)	0 (0.00)	2.731 (ปานกลาง)	0.461	1.45	3.64
	ปริมิตติ (ร้อยละ)	243 (100)	14 (5.8)	96 (39.5)	120 (49.4)	13 (5.3)	0 (0.00)	2.658 (ปานกลาง)	0.482	1.36	3.82
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	4 (2.3)	78 (44.8)	90 (51.7)	2 (1.1)	0 (0.00)	2.636 (ปานกลาง)	0.340	1.55	3.68
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	329 (2.1)	5199 (33.4)	9308 (59.8)	734 (4.7)	0 (0.00)	2.742 (ปานกลาง)	0.417	0.95	4.14
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	138 (1.1)	2712 (22.1)	7125 (58.0)	2192 (17.9)	113 (0.9)	2.982 (ปานกลาง)	0.496	0.50	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	7 (0.6)	266 (21.4)	741 (59.6)	218 (17.5)	11 (0.9)	2.992 (ปานกลาง)	0.498	1.42	4.50
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	2 (0.6)	46 (13.1)	215 (61.3)	85 (23.4)	3 (0.9)	3.118 (ปานกลาง)	0.438	1.77	4.25
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	0 (0.00)	99 (18.8)	331 (62.7)	89 (16.9)	9 (1.7)	3.027 (ปานกลาง)	0.470	1.85	4.42
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	5 (0.9)	106 (18.6)	318 (55.8)	131 (23.0)	10 (1.8)	3.079 (ปานกลาง)	0.526	1.12	4.50
	ชชด. (ร้อยละ)	179 (100)	1 (1.6)	30 (16.8)	108 (60.3)	38 (21.2)	2 (1.1)	2.026 (ปานกลาง)	0.458	1.42	4.50
	ปริมิตติ (ร้อยละ)	243 (100)	1 (0.4)	68 (28.0)	125 (51.4)	49 (20.2)	0 (0.00)	2.962 (ปานกลาง)	0.493	1.55	4.13
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	0 (0.00)	13 (7.5)	100 (57.5)	57 (32.8)	4 (1.0)	3.269 (ปานกลาง)	0.465	2.20	4.22
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	154 (1.0)	3340 (21.5)	9063 (58.2)	2859 (18.4)	152 (1.0)	2.994 (ปานกลาง)	0.496	0.50	4.50
ตัวบ่งชี้รอง 1.2.1 คนไทยได้เรียนรู้เพิ่มเติมตามศักยภาพของตนเอง	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	137 (1.1)	2295 (18.7)	6882 (56.0)	2845 (23.2)	121 (1.0)	3.041 (ปานกลาง)	0.534	0.5	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	7 (0.6)	180 (14.5)	731 (58.8)	308 (24.8)	17 (1.4)	3.082 (ปานกลาง)	0.522	1.17	4.50

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน								
			ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบนฯ	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้รอง 1.2.1 (ต่อ)	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	0 (0.00)	40 (11.4)	194 (55.3)	117 (33.3)	0 (0.00)	3.182 (ปานกลาง)	0.470	1.83	4.17
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	0 (0.00)	66 (12.5)	305 (57.8)	145 (27.5)	12 (2.3)	3.130 (ปานกลาง)	0.499	1.83	4.50
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	4 (0.7)	72 (12.5)	306 (53.7)	169 (29.6)	19 (3.3)	3.186 (ปานกลาง)	0.563	1.33	4.50
	ดชค. (ร้อยละ)	179 (100)	1 (0.6)	27 (15.1)	106 (59.2)	43 (24.0)	2 (1.1)	3.057 (ปานกลาง)	0.490	1.33	4.50
	ปรีชิตี (ร้อยละ)	243 (100)	3 (1.2)	48 (19.8)	134 (57.0)	57 (23.5)	1 (0.4)	3.011 (ปานกลาง)	0.517	1.50	4.33
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	0 (0.00)	9 (5.2)	79 (45.4)	82 (47.1)	4 (2.3)	3.400 (ปานกลาง)	0.454	2.00	4.33
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	152 (1.0)	2737 (17.6)	8737 (56.1)	3766 (24.2)	176 (1.1)	3.060 (ปานกลาง)	0.532	0.50	4.50
ตัวบ่งชี้รอง 1.2.2 คน ไทยมีงานทำและนำ ความรู้ไปใช้ในการ สร้างงานและสร้าง ประโยชน์ ให้สังคม	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	233 (1.9)	3095 (25.2)	6692 (54.5)	2112 (17.2)	148 (1.2)	2.922 (ปานกลาง)	0.545	0.50	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	32 (2.6)	315 (25.3)	677 (54.4)	202 (16.2)	18 (1.4)	2.903 (ปานกลาง)	0.560	1.30	4.50
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	3 (0.9)	52 (14.8)	210 (59.8)	82 (23.4)	4 (1.1)	3.053 (ปานกลาง)	0.472	1.70	4.50
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	6 (1.1)	132 (25.0)	302 (57.2)	80 (15.2)	8 (1.5)	2.924 (ปานกลาง)	0.520	1.50	4.50
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	8 (1.4)	134 (23.5)	312 (54.6)	105 (18.4)	12 (2.1)	2.970 (ปานกลาง)	0.564	0.90	4.50
	ดชค. (ร้อยละ)	179 (100)	3 (1.7)	33 (18.4)	105 (58.7)	36 (20.1)	2 (1.1)	2.996 (ปานกลาง)	0.519	1.50	4.50
	ปรีชิตี (ร้อยละ)	243 (100)	6 (2.5)	72 (29.6)	114 (46.9)	50 (20.6)	1 (0.4)	2.912 (ปานกลาง)	0.570	1.10	4.30
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	0 (0.00)	29 (16.7)	89 (51.1)	54 (31.0)	2 (1.1)	3.141 (ปานกลาง)	0.530	1.90	4.30
รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	292 (1.9)	3857 (24.9)	8463 (54.6)	2694 (17.4)	195 (1.3)	2.928 (ปานกลาง)	0.545	0.50	4.50	
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.3 ทักษะการเรียนรู้และ การปรับตัว	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	171 (1.4)	2537 (20.7)	6793 (55.3)	2650 (21.6)	129 (1.1)	2.995 (ปานกลาง)	0.532	0.50	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	13 (1.0)	268 (21.5)	691 (55.5)	258 (20.7)	14 (1.1)	2.994 (ปานกลาง)	0.537	1.04	4.50
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	3 (0.9)	45 (12.8)	209 (59.5)	87 (24.8)	7 (2.0)	3.134 (ปานกลาง)	0.486	1.41	4.50
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	0 (0.00)	109 (20.6)	293 (55.5)	117 (22.2)	9 (1.7)	3.034 (ปานกลาง)	0.497	1.84	4.43

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน								
			ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.3 (ต่อ)	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	2 (0.4)	92 (16.1)	308 (53.9)	149 (26.1)	20 (3.5)	3.110 (ปานกลาง)	0.559	1.43	4.50
	ชชค. (ร้อยละ)	179 (100)	1 (0.6)	33 (18.4)	103 (57.5)	41 (22.9)	1 (0.6)	3.020 (ปานกลาง)	0.503	0.89	4.50
	ปรียัติ (ร้อยละ)	243 (100)	3 (1.2)	54 (22.2)	130 (53.5)	53 (21.8)	3 (1.2)	2.993 (ปานกลาง)	0.526	1.32	4.38
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	0 (0.00)	14 (8.0)	86 (49.4)	70 (40.2)	2 (2.3)	3.281 (ปานกลาง)	0.498	1.89	4.23
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	193 (1.2)	3152 (20.2)	8613 (55.3)	3425 (22.0)	187 (1.2)	3.007 (ปานกลาง)	0.532	0.50	4.50
ตัวบ่งชี้รอง 1.3.1 คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ ใฝ่หาความรู้ ทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้ และ สื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	373 (3.0)	3027 (24.6)	6734 (54.8)	1947 (15.9)	199 (1.6)	2.900 (ปานกลาง)	0.565	0.50	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	48 (3.9)	311 (25.0)	649 (52.2)	204 (16.4)	32 (2.6)	2.905 (ปานกลาง)	0.594	0.93	4.50
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	4 (1.1)	54 (15.4)	211 (60.1)	76 (21.7)	6 (1.7)	3.048 (ปานกลาง)	0.512	1.07	4.50
	กทท. (ร้อยละ)	528 (100)	6 (1.1)	125 (23.7)	310 (58.7)	77 (14.6)	10 (1.9)	2.940 (ปานกลาง)	0.539	1.36	4.50
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	11 (1.9)	120 (21.0)	299 (52.4)	124 (21.7)	17 (3.0)	2.999 (ปานกลาง)	0.593	1.21	4.50
	ชชค. (ร้อยละ)	179 (100)	4 (2.2)	38 (21.2)	107 (59.8)	28 (15.6)	2 (1.1)	2.931 (ปานกลาง)	0.520	0.79	4.50
	ปรียัติ (ร้อยละ)	243 (100)	7 (2.9)	57 (23.5)	131 (53.9)	42 (17.3)	6 (2.5)	2.925 (ปานกลาง)	0.551	1.36	4.50
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	2 (1.1)	10 (5.7)	90 (51.7)	66 (37.9)	3 (3.4)	3.293 (ปานกลาง)	0.506	1.79	4.36
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	455 (2.9)	3742 (24.0)	8531 (54.8)	2564 (16.5)	278 (1.8)	2.914 (ปานกลาง)	0.567	0.50	4.50
ตัวบ่งชี้รอง 1.3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	276 (2.2)	2342 (19.1)	5834 (47.5)	3353 (27.3)	475 (3.9)	3.091 (ปานกลาง)	0.591	0.50	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	23 (1.8)	242 (19.5)	608 (48.9)	326 (26.2)	45 (3.6)	3.084 (ปานกลาง)	0.578	1.00	4.50
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	3 (0.9)	50 (14.2)	161 (45.9)	122 (34.8)	15 (4.3)	3.220 (ปานกลาง)	0.550	1.25	4.50
	กทท. (ร้อยละ)	528 (100)	2 (0.4)	112 (21.2)	240 (45.5)	158 (29.9)	16 (3.0)	3.128 (ปานกลาง)	0.548	1.75	4.50
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	9 (1.6)	79 (13.8)	261 (45.7)	172 (30.1)	50 (8.8)	3.220 (ปานกลาง)	0.614	1.50	4.50
	ชชค. (ร้อยละ)	179 (100)	1 (0.6)	35 (19.6)	82 (45.8)	57 (31.8)	4 (2.2)	3.109 (ปานกลาง)	0.578	1.00	4.50

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน								
			ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบนฯ	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้รอง 1.3.2 (ต่อ)	ปรียัติ (ร้อยละ)	243 (100)	8 (3.3)	54 (22.2)	101 (41.6)	71 (29.2)	9 (3.7)	3.061 (ปานกลาง)	0.601	1.00	4.25
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	0 (0.00)	20 (11.5)	78 (44.8)	62 (35.6)	14 (8.0)	3.269 (ปานกลาง)	0.566	2.00	4.50
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	322 (2.1)	2934 (18.8)	7365 (47.3)	4321 (27.8)	628 (4.0)	3.101 (ปานกลาง)	0.589	0.50	4.50
ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.4 ทักษะ ทางสังคม	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	289 (2.4)	2772 (22.6)	5073 (41.3)	3871 (31.5)	274 (2.2)	3.071 (ปานกลาง)	0.629	0.50	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	17 (1.4)	291 (23.4)	504 (40.5)	405 (32.6)	27 (2.2)	3.081 (ปานกลาง)	0.614	0.83	4.50
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	1 (0.3)	40 (11.4)	169 (48.1)	134 (38.2)	7 (2.0)	3.243 (ปานกลาง)	0.507	1.75	4.50
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	7 (1.3)	121 (22.9)	251 (47.5)	141 (26.7)	8 (1.5)	3.026 (ปานกลาง)	0.587	0.75	4.50
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	17 (3.0)	109 (19.1)	243 (42.6)	194 (34.0)	8 (1.4)	3.101 (ปานกลาง)	0.621	1.17	4.50
	คชค. (ร้อยละ)	179 (100)	4 (2.2)	30 (16.8)	80 (44.7)	61 (34.1)	4 (2.2)	3.136 (ปานกลาง)	0.616	1.25	4.50
	ปรียัติ (ร้อยละ)	243 (100)	5 (2.1)	64 (26.3)	96 (39.5)	77 (31.7)	1 (0.4)	3.042 (ปานกลาง)	0.615	1.08	4.25
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	0 (0.00)	24 (13.8)	70 (40.2)	70 (40.2)	5 (5.3)	3.317 (ปานกลาง)	0.565	2.00	4.50
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	340 (2.2)	3451 (22.2)	6486 (41.7)	4953 (31.8)	339 (2.2)	3.079 (ปานกลาง)	0.624	0.50	4.50
ตัวบ่งชี้รอง 1.4.1 คน ไทยเข้าใจและเคารพใน ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสังคม มีทักษะและ ความสามารถที่จำเป็น ต่อการดำเนินชีวิตใน สังคมอย่างมีความสุข	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	422 (3.4)	3329 (27.1)	5777 (47.0)	2583 (21.0)	168 (1.4)	2.920 (ปานกลาง)	0.637	0.50	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	50 (4.0)	357 (28.7)	551 (44.3)	270 (21.7)	16 (1.3)	2.890 (ปานกลาง)	0.653	0.67	4.50
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	3 (0.9)	58 (16.5)	194 (55.3)	89 (25.4)	7 (2.0)	3.086 (ปานกลาง)	0.535	1.33	4.50
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	21 (4.0)	147 (27.8)	275 (52.1)	82 (15.5)	3 (0.6)	2.846 (ปานกลาง)	0.593	1.00	4.50
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	17 (3.0)	167 (29.2)	238 (41.7)	143 (25.0)	6 (1.1)	2.955 (ปานกลาง)	0.672	1.00	4.50
	คชค. (ร้อยละ)	179 (100)	3 (1.7)	41 (22.9)	85 (47.5)	49 (27.4)	1 (0.6)	3.015 (ปานกลาง)	0.599	1.00	4.50
	ปรียัติ (ร้อยละ)	243 (100)	9 (3.7)	70 (28.8)	104 (42.8)	60 (24.7)	0 (0.00)	2.908 (ปานกลาง)	0.628	1.00	4.17
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	1 (0.6)	37 (21.3)	76 (43.7)	54 (31.0)	6 (3.4)	3.129 (ปานกลาง)	0.671	1.67	4.50
	รวม	15570	526	4206	7300	3330	207	2.924	0.637	0.50	4.50

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน								
			ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	ต่ำสุด	สูงสุด
	(ร้อยละ)	(100)	(3.4)	(27.0)	(46.9)	(21.4)	(1.3)	(ปานกลาง)			
ตัวบ่งชี้รอง 1.4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ขอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่าง กัน สามารถแก้ปัญหา ในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	375 (3.1)	2611 (21.3)	3484 (28.4)	4941 (40.2)	869 (7.1)	3.223 (ปานกลาง)	0.789	0.50	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	26 (2.1)	251 (20.20)	339 (27.3)	551 (44.3)	77 (6.2)	3.272 (ปานกลาง)	0.750	0.50	4.50
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	1 (0.3)	44 (12.5)	113 (32.2)	171 (48.7)	22 (6.3)	3.400 (ปานกลาง)	0.624	1.50	4.50
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	8 (1.5)	115 (21.8)	168 (31.8)	208 (39.4)	29 (5.5)	3.205 (ปานกลาง)	0.725	0.50	4.50
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	18 (3.2)	113 (19.8)	151 (26.4)	253 (44.3)	36 (6.3)	3.248 (ปานกลาง)	0.767	0.83	4.50
	คชค. (ร้อยละ)	179 (100)	5 (2.8)	35 (19.6)	59 (32.8)	66 (33.0)	63 (35.2)	3.256 (ปานกลาง)	0.784	0.50	4.50
	ปรีชิตี (ร้อยละ)	243 (100)	7 (2.9)	64 (26.3)	60 (24.7)	98 (40.3)	14 (5.8)	3.176 (ปานกลาง)	0.784	0.83	4.50
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	0 (0.00)	22 (12.6)	38 (21.8)	95 (54.6)	19 (10.9)	3.504 (สูง)	0.611	2.17	4.50
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	440 (2.8)	3255 (20.9)	4412 (28.3)	6380 (41.0)	1083 (7.0)	3.234 (ปานกลาง)	0.779	0.50	4.50
	ตัวบ่งชี้หลักที่ 1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความ เป็นพลเมืองไทยและ พลโลก	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	16 (0.1)	1090 (8.9)	5219 (42.5)	5585 (45.5)	368 (3.0)	3.341 (ปานกลาง)	0.519	1.27
สช. (ร้อยละ)		1244 (100)	1 (0.1)	60 (4.8)	530 (42.6)	625 (50.2)	28 (2.3)	3.398 (ปานกลาง)	0.466	1.54	4.44
อาชีวะ (ร้อยละ)		351 (100)	0 (0.00)	19 (5.4)	144 (41.0)	176 (50.1)	12 (3.4)	3.419 (สูง)	0.489	1.92	4.50
กทม. (ร้อยละ)		528 (100)	0 (0.00)	44 (8.3)	213 (40.3)	258 (48.9)	13 (2.5)	3.364 (ปานกลาง)	0.488	2.07	4.47
เทศบาล (ร้อยละ)		571 (100)	0 (0.00)	33 (5.8)	216 (37.8)	299 (52.4)	23 (4.0)	3.430 (ปานกลาง)	0.494	1.84	4.44
คชค. (ร้อยละ)		179 (100)	0 (0.00)	18 (10.1)	68 (38.0)	84 (46.9)	9 (5.0)	3.365 (ปานกลาง)	0.534	1.91	4.47
ปรีชิตี (ร้อยละ)		243 (100)	1 (0.4)	27 (11.1)	102 (42.0)	108 (44.4)	5 (2.1)	3.257 (ปานกลาง)	0.523	1.66	4.39
สาธิต (ร้อยละ)		174 (100)	0 (0.00)	17 (9.8)	52 (29.9)	99 (56.9)	6 (3.4)	3.387 (ปานกลาง)	0.512	2.05	4.45
รวม (ร้อยละ)		15570 (100)	18 (0.1)	1308 (8.4)	6544 (42.0)	7234 (46.5)	464 (3.0)	3.351 (ปานกลาง)	0.513	1.27	4.50

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน								
			ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบน	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้ รong 1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกาย สุนทรจิต วิสสุนทรจิต และ มโนสุนทรจิต	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	36 (0.3)	1559 (12.7)	5863 (47.7)	4463 (36.3)	358 (2.9)	3.233 (ปานกลาง)	0.539	1.26	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	3 (0.2)	110 (8.8)	622 (50.0)	485 (39.0)	24 (1.9)	3.268 (ปานกลาง)	0.493	1.38	4.44
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	0 (0.00)	30 (8.5)	160 (45.6)	147 (41.9)	14 (4.0)	3.321 (ปานกลาง)	0.513	1.91	4.50
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	0 (0.00)	59 (11.2)	260 (49.2)	196 (37.1)	13 (2.5)	3.249 (ปานกลาง)	0.549	1.91	4.50
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	0 (0.00)	58 (10.2)	247 (43.3)	245 (42.9)	21 (3.7)	3.312 (ปานกลาง)	0.507	1.97	4.38
	ศษค. (ร้อยละ)	179 (100)	1 (0.6)	20 (11.2)	83 (46.4)	66 (36.9)	9 (5.0)	3.267 (ปานกลาง)	0.565	1.68	4.50
	ปรียัติ (ร้อยละ)	243 (100)	1 (0.4)	40 (16.5)	119 (49.0)	77 (31.7)	6 (2.5)	3.150 (ปานกลาง)	0.532	1.68	4.38
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	0 (0.00)	23 (13.2)	74 (42.5)	71 (40.8)	6 (3.4)	3.271 (ปานกลาง)	0.519	2.09	4.44
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	41 (0.3)	1899 (12.2)	7428 (47.7)	5750 (36.9)	451 (2.9)	3.241 (ปานกลาง)	0.533	0.50	4.50
ตัวบ่งชี้ รong 1.5.2 คนไทย มีความรับผิดชอบทาง ศีลธรรมและสังคม มี จิตสำนึกในเกียรติภูมิ ของความเป็นคนไทย มี ความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และ ปฏิบัติตนตามระบอบ ประชาธิปไตย เป็น ส มา ชั ก ที่ ดี เป็น อาสาสมัครเพื่อชุมชนและ สังคมในฐานะพลเมือง ไทยและพลโลก	สพฐ (ร้อยละ)	12280 (100)	37 (0.3)	945 (7.7)	4460 (36.3)	6212 (50.6)	625 (5.1)	3.449 (สูง)	0.540	1.15	4.50
	สช. (ร้อยละ)	1244 (100)	3 (0.2)	44 (3.5)	437 (35.1)	696 (55.9)	64 (5.1)	3.527 (สูง)	0.483	1.60	4.50
	อาชีวะ (ร้อยละ)	351 (100)	1 (0.3)	20 (5.7)	113 (32.2)	198 (56.4)	19 (5.4)	3.517 (สูง)	0.510	1.70	4.50
	กทม. (ร้อยละ)	528 (100)	1 (0.2)	31 (5.9)	194 (36.7)	278 (52.7)	24 (4.5)	3.480 (สูง)	0.503	1.80	4.50
	เทศบาล (ร้อยละ)	571 (100)	1 (0.2)	31 (5.4)	183 (32.0)	316 (55.3)	40 (7.0)	3.550 (สูง)	0.522	1.70	4.50
	ศษค. (ร้อยละ)	179 (100)	0 (0.00)	16 (8.9)	59 (33.0)	91 (50.8)	13 (7.3)	3.464 (สูง)	0.544	1.95	4.45
	ปรียัติ (ร้อยละ)	243 (100)	2 (0.8)	28 (11.5)	87 (35.8)	120 (49.4)	6 (2.5)	3.364 (ปานกลาง)	0.560	1.65	4.40
	สาธิต (ร้อยละ)	174 (100)	2 (1.1)	15 (8.6)	48 (27.6)	99 (56.9)	10 (5.7)	3.500 (สูง)	0.548	1.60	4.45
	รวม (ร้อยละ)	15570 (100)	47 (0.3)	1130 (7.3)	5581 (35.8)	8010 (51.4)	801 (5.1)	3.461 (สูง)	0.535	1.15	4.50

คุณลักษณะหลักสามด้าน คือ ความเก่ง ความดี และความสุภาพ จำแนกตามระดับชั้น

ผลการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8,838 คน พบว่า คะแนนคุณลักษณะแต่ละด้าน (คะแนนคิดเป็นร้อยละ) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.000 เพียง ด้านเดียวคือ คุณลักษณะด้านความดี ส่วนอีกสองด้าน คือด้านความเก่งและความสุภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.000 เมื่อเฉลี่ยรวม 3 ด้าน (โดยให้น้ำหนักแต่ละด้านเท่ากัน) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ มีคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.020

ค่าความกระจายของคะแนนของคุณลักษณะ 3 ด้าน พบว่า มีค่าความกระจายใกล้เคียงกัน โดยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านเก่งและสูงกว่าความสุภาพเล็กน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าสถิติพื้นฐานที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คุณลักษณะ	จำนวนนักเรียน	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	คะแนนเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ความเก่ง	8,838	0.90	4.50	2.940	0.505	17.1
ความดี	8,838	1.25	4.70	3.350	0.520	15.5
ความสุภาพ	8,838	1.10	4.00	2.765	0.370	13.3
รวม 3 ด้าน	8,838	1.70	4.10	3.020	0.360	12.0

ผลการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3,555 คน พบว่า คุณลักษณะด้านความดีและความเก่งมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 3.000 ส่วนด้านความสุภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.000 เมื่อเฉลี่ยรวม 3 ด้าน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั่วประเทศ ได้คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.050

ค่าความกระจายของคะแนนของแต่ละคุณลักษณะ พบว่า คุณลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความดีและความสุภาพมีค่าความกระจายใกล้เคียงกัน และต่ำกว่าค่าคุณลักษณะด้านความเก่งเล็กน้อย โดยค่าความกระจายอยู่ในระดับปานกลาง รายละเอียดดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าสถิติพื้นฐานที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คุณลักษณะ	จำนวนนักเรียน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ความเก่ง	3,555	0.65	4.50	3.005	0.460	15.3
ความดี	3,555	1.75	4.65	3.425	0.475	13.9
ความสุภาพ	3,555	1.15	3.65	2.720	0.365	13.4
รวม 3 ด้าน	3,555	1.90	4.05	3.050	0.335	10.9

ผลการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3,177 คน พบว่า คุณลักษณะสองด้านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.000 คือ คุณลักษณะด้านความดีและความเก่ง ส่วนด้านความสุขมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.000 เมื่อเฉลี่ยรวมสามด้านมีค่าเฉลี่ย 3.150

สำหรับค่าความกระจายคะแนนของคุณลักษณะ 3 ด้าน พบว่า ทั้งสามด้านมีความกระจายของคะแนนใกล้เคียงกัน โดยด้านความเก่งและความสุขมีความกระจายของคะแนนสูงกว่าด้านความดีเล็กน้อย รายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าสถิติพื้นฐานที่ได้จากการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ประการ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คุณลักษณะ	จำนวนนักเรียน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน
ความเก่ง	3,177	0.95	4.50	3.130	0.445	14.2
ความดี	3,177	1.95	4.70	3.580	0.470	13.1
ความสุข	3,177	0.85	3.75	2.745	0.390	14.3
รวม 3 ด้าน	3,177	1.75	4.10	3.150	0.325	10.4

ถ้าพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะในอีกแบบหนึ่ง โดยนำคะแนนคุณลักษณะต่าง ๆ มาแบ่งกลุ่มตามระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์แบ่งแบบช่วงเท่ากัน (Equal intervals) ดังนี้

คะแนน	จัดให้อยู่ในระดับ
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.000 ถึง 1.800	ต่ำมาก
ค่าเฉลี่ยมากกว่า 1.800 ถึง 2.600	ต่ำ
ค่าเฉลี่ยมากกว่า 2.600 ถึง 3.400	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.400 ถึง 4.200	สูง
ค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.200 ขึ้นไป	สูงมาก

จากเกณฑ์ข้างต้น เมื่อนำมาแจกแจงเป็นรายคุณลักษณะในแต่ละระดับชั้น ปรากฏดังนี้

ผลจากการจัดระดับคะแนนคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ในแต่ละคุณลักษณะมีสัดส่วนของนักเรียนที่มีคะแนนอยู่ในระดับต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือกลุ่มที่ได้ระดับสูงสำหรับคุณลักษณะด้านความดี ส่วนด้านความเก่งและความสุข ระดับรองลงมาคือระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาคะแนนรวมทั้งสามด้านพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่คือร้อยละ 72.3 ของนักเรียนทั้งหมดมีคะแนนรวมอยู่ในกลุ่มปานกลาง รองลงมาคือกลุ่มสูงและกลุ่มปานกลาง ซึ่งมีประมาณร้อยละ 15.4 และ 12.3 ตามลำดับ และไม่มีนักเรียนที่ได้คะแนนรวมอยู่ในกลุ่มสูงมากและต่ำมาก รายละเอียดดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามระดับคุณลักษณะ

คุณลักษณะ	ค่าสถิติ	ระดับคุณลักษณะ					รวม
		ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
ความเก่ง	จำนวน	94	2,224	4,902	1,555	63	8,838
	ร้อยละ	1.1	25.2	55.5	17.6	0.7	100.0
ความดี	จำนวน	8	503	4,246	3,584	497	8,838
	ร้อยละ	0.1	5.7	48.0	40.6	5.6	100.0
ความสุข	จำนวน	61	2,712	5,779	286	-	8,838
	ร้อยละ	0.7	30.7	65.4	3.2	-	100.0
รวม 3 ด้าน	จำนวน	-	1,091	6,388	1,359	-	8,838
	ร้อยละ	-	12.3	72.3	15.4	-	100.0

ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมากกว่าร้อยละ 60 ได้คะแนนคุณลักษณะด้านความเก่ง ความสุข และรวม 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความดีส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง โดยแต่ละกลุ่มมีไม่ถึงร้อยละ 50 สำหรับนักเรียนที่ได้คะแนนอยู่ในระดับสูงมากมีเพียงเล็กน้อยในคุณลักษณะด้านความเก่งและความดี แต่ไม่มีในคุณลักษณะด้านความสุขและรวม 3 ด้าน และในทำนองเดียวกัน มีนักเรียนเพียงเล็กน้อยที่มีคุณลักษณะด้านความเก่งและความสุขที่ได้คะแนนอยู่ในระดับต่ำมาก และไม่มีนักเรียนคนใดได้คะแนนคุณลักษณะด้านความดีและรวม 3 ด้านอยู่ในระดับต่ำมาก เช่นเดียวกัน รายละเอียดดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามระดับในแต่ละคุณลักษณะ

คุณลักษณะ	ค่าสถิติ	ระดับคุณลักษณะ					รวม
		ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
ความเก่ง	จำนวน	23	642	2,183	689	18	3,555
	ร้อยละ	0.6	18.1	61.4	19.4	0.5	100.0
ความดี	จำนวน	-	123	1,539	1,751	142	3,555
	ร้อยละ	-	3.4	43.3	49.3	4.0	100.0
ความสุข	จำนวน	33	1,197	2,263	62	-	3,555
	ร้อยละ	0.9	33.7	63.7	1.7	-	100.0
รวม 3 ด้าน	จำนวน	-	321	2,707	527	-	3,555
	ร้อยละ	-	9.0	76.1	14.8	-	100.0

ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนที่มีคุณลักษณะอยู่ในกลุ่มระดับต่าง ๆ ในทุกคุณลักษณะเป็นเช่นเดียวกับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่างกันเฉพาะสัดส่วนของนักเรียนใน

แต่ละกลุ่มเท่านั้น คือ คุณลักษณะด้านความเก่ง ความสุข และรวม 3 ด้านมีนักเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณลักษณะด้านความดีนักเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนอยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาคะแนนรวมทั้งสามด้าน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 72.4 ได้คะแนนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 22.6 อยู่ในระดับสูง และที่อยู่ในระดับต่ำมีเพียงร้อยละ 5 โดยไม่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คนใดได้คะแนนรวมอยู่ในระดับสูงมากและต่ำมาก รายละเอียดดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเทียบเท่า จำแนกตามระดับในแต่ละคุณลักษณะ

คุณลักษณะ	ค่าสถิติ	ระดับคุณลักษณะ					รวม
		ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	
ความเก่ง	จำนวน	13	354	1,924	866	20	3,177
	ร้อยละ	0.4	11.1	60.6	27.3	0.6	100
ความดี	จำนวน	-	54	998	1,872	253	3,177
	ร้อยละ	-	1.7	31.4	58.9	8.0	100
ความสุข	จำนวน	51	984	2,049	93	-	3,177
	ร้อยละ	1.6	31.0	64.5	2.9	-	100
รวม 3 ด้าน	จำนวน	-	161	2,299	717	-	3,177
	ร้อยละ	-	5.0	72.4	22.6	-	100

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ

3.1 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระหว่างปีการศึกษา 2551 กับปี 2552

การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ดำเนินการในปีการศึกษา 2552 ครั้งนี้ ใช้เครื่องมือหรือแบบประเมินฉบับเดียวกับที่ใช้ในปีการศึกษา 2551 แม้ว่าวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจะแตกต่างกัน แต่ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน การกระจายของกลุ่มตัวอย่างครอบคลุมสังกัดต่าง ๆ รวม 8 สังกัด ครอบคลุมพื้นที่ทุกภาคของประเทศไทยเหมือนกัน และแบ่งเป็น 3 ระดับชั้นเหมือนกัน วิธีการรวบรวมข้อมูลก็ใช้วิธีเดียวกัน คือส่งแบบประเมินให้สถานศึกษาเป็นผู้รวบรวมข้อมูล คุณสมบัติในด้านของการเป็นตัวแทนประชากรของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองปี จึงน่าจะไม่ต่างกันมากนัก

อย่างไรก็ตาม การรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการส่งให้สถานศึกษาดำเนินการ มีข้อด้อยในด้านของความร่วมมือจากสถานศึกษา เนื่องจากอัตราการส่งข้อมูลกลับอยู่ในอัตราประมาณร้อยละ 65 ของจำนวนสถานศึกษา ที่กำหนดให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง แม้ว่าจำนวนข้อมูลที่ได้รับกลับมาจะมากเพียงพอตามหลักวิชาการ แต่ลักษณะของการตอบกลับอาจไม่เป็นไปโดยสุ่ม ซึ่งอาจกระทบถึงความเป็นตัวแทนประชากรได้บ้าง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเหมือนหรือความแตกต่าง ระหว่างลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

จำแนกตามสังกัด/ประเภทของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างปีการศึกษา 2551 กับปีการศึกษา 2552 เปรียบเทียบกับประชากร ดังนี้

สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการดำเนินการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ปีการศึกษา 2551 และ 2552 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในสองปีการศึกษามีสัดส่วนของนักเรียนในแต่ละสังกัด/ประเภทแตกต่างกันค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของประชากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างในปี 2551 สูงกว่าสัดส่วนของกลุ่มประชากรในทุกสังกัด ยกเว้นในสังกัด สพฐ. ซึ่งมีสัดส่วนต่ำกว่าของประชากรค่อนข้างมาก ส่วนในปี 2552 (การดำเนินการครั้งนี้) พบว่ามีสัดส่วนของแต่ละสังกัด/ประเภทสูงกว่าของประชากรในกลุ่มของสังกัดตั้งแต่โรงเรียนของกรุงเทพมหานคร จนถึงโรงเรียนสาธิต และสังกัด สพฐ. ส่วนสังกัดอื่น ๆ อีกสองสังกัด/ประเภท คือ สถานศึกษาสังกัด สช. และสถานศึกษาสังกัด สอศ. มีสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าสัดส่วนในกลุ่มประชากร รายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของประชากร กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสังกัด และปีที่ดำเนินการ

สังกัด/ประเภท	กลุ่มประชากร (ปี 2551)		กลุ่มตัวอย่าง ปี 2551		กลุ่มตัวอย่าง ปี 2552	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สพฐ.	8,025,702	67.5	3,600	25.0	12,280	78.9
สช.	2,291,763	19.3	3,000	20.8	1,244	8.0
อาชีวะ	471,557	4.0	600	4.2	351	2.3
กทม.	338,578	2.8	1,200	12.5	528	3.4
เทศบาล	624,514	5.3	2,400	8.3	571	3.7
ตชด.	26,491	0.2	600	16.7	179	1.1
ปรียัติ	56,003	0.5	1,200	4.2	243	1.6
สาธิต	56,984	0.5	1,800	8.3	174	1.1
รวม	11,891,592	100.0	14,400	100.0	15,570	100.0

ผลจากการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปี 2551 กับปี 2552 พบว่า คุณลักษณะแต่ละด้านและรวมทั้งสามด้านของปีการศึกษา 2552 สูงกว่าปีการศึกษา 2551 โดยคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะด้านความเก่ง ความสุข ความดี และรวม 3 ด้านของปีการศึกษา 2552 สูงกว่า 2551 มีค่าเฉลี่ย 0.345 0.065 0.275 และ 0.210 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คุณลักษณะ	ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	คะแนนเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	Sig.
ความเก่ง	2551	5,400	1.00	4.90	2.595	0.585	0.000
	2552	8,838	1.40	5.00	2.940	0.505	
ความดี	2551	5,400	1.40	5.00	3.285	0.420	0.000
	2552	8,838	1.55	5.00	3.350	0.520	
ความสุข	2551	5,400	1.30	4.80	2.490	0.600	0.000
	2552	8,838	1.85	4.75	2.765	0.370	
รวม 3 ด้าน	2551	5,400	1.50	4.70	2.790	0.430	0.000
	2552	8,838	2.30	4.60	3.000	0.365	

ผลจากการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมปีที่ 3 ระหว่างปี 2551 กับปี 2552 พบว่า คุณลักษณะแต่ละด้านและรวมทั้งสามด้านของปีการศึกษา 2552 สูงกว่าปีการศึกษา 2551 โดยคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะด้านความเก่ง ความสุข ความดี และรวม 3 ด้าน ของปีการศึกษา 2552 สูงกว่า ปีการศึกษา 2551 มีค่าเฉลี่ย 0.550 0.220 0.610 และ 0.340 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คุณลักษณะ	ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	คะแนนเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	Sig.
ความเก่ง	2551	4,800	1.00	4.90	2.455	0.475	0.000
	2552	3,555	1.15	5.00	3.005	0.460	
ความดี	2551	4,800	1.45	5.00	3.205	0.325	0.000
	2552	3,555	2.00	4.95	3.425	0.475	
ความสุข	2551	4,800	1.20	4.65	2.425	0.465	0.000
	2552	3,555	1.90	4.40	3.035	0.365	
รวม 3 ด้าน	2551	4,800	1.55	4.65	2.695	0.285	0.000
	2552	3,555	2.45	4.55	3.035	0.335	

ผลจากการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมปีที่ 6 ระหว่างปี 2551 กับปี 2552 พบว่า คุณลักษณะแต่ละด้านและรวมทั้งสามด้านของปีการศึกษา 2552 สูงกว่าปีการศึกษา 2551 โดยคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะด้านความเก่ง ความสุข ความดี และรวม 3 ด้าน ของปีการศึกษา 2552 สูงกว่า 2551 มีค่าเฉลี่ย 0.720 0.370 0.295 และ 0.460 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คุณลักษณะ	ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	คะแนนเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	Sig.
ความเก่ง	2551	4,200	1.00	5.00	2.410	0.535	0.000
	2552	3,177	1.45	5.00	3.130	0.445	
ความดี	2551	4,200	1.05	5.00	3.210	0.415	0.000
	2552	3,177	2.25	5.00	3.580	0.470	
ความสุข	2551	4,200	1.10	4.85	2.450	0.520	0.000
	2552	3,177	1.60	4.50	2.745	0.390	
รวม 3 ด้าน	2551	4,200	1.40	5.00	2.690	0.365	0.000
	2552	3,177	2.35	4.60	3.150	0.330	

3.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักเรียนระหว่างกลุ่มต่าง ๆ

ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนสามระดับชั้น พบว่า นักเรียนสามระดับชั้นมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้านแตกต่างกัน โดยคุณลักษณะด้านความเก่ง ความดี และรวม 3 ด้าน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนคุณลักษณะด้านความสุขกลับพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายละเอียดดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

คุณลักษณะ	ระดับชั้น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนฯ	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
ความเก่ง	(1) ป.6	8,838	2.940	0.505	0.000	(2) > (1) (3) > (1), (2)
	(2) ม.3	3,555	3.005	0.460		
	(3) ม.6	3,177	3.130	0.445		
	รวม	15,570	2.995	0.490		
ความดี	(1) ป.6	8,838	3.350	0.520	0.000	(2) > (1) (3) > (1), (2)
	(2) ม.3	3,555	3.425	0.475		
	(3) ม.6	3,177	3.580	0.470		
	รวม	15,570	3.415	0.505		
ความสุข	(1) ป.6	8,838	2.765	0.370	0.000	(1) > (2), (3) (3) > (2)
	(2) ม.3	3,555	2.720	0.365		
	(3) ม.6	3,177	2.745	0.390		
	รวม	15,570	2.750	0.370		

คุณลักษณะ	ระดับ/ชั้น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนฯ	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
รวม 3 ด้าน	(1) ป.6	8,838	3.020	0.360	0.000	(2) > (1) (3) > (1), (2)
	(2) ม.3	3,555	3.050	0.335		
	(3) ม.6	3,177	3.150	0.325		
	รวม	15,570	3.052	0.352		

ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะด้าน ความเก่ง ความดี ความสุข และรวม 3 ด้าน สูงกว่าเพศชาย รายละเอียดดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพศชายกับเพศหญิง

คุณลักษณะ	เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนฯ	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
ความเก่ง	ชาย	4,045	2.900	0.510	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	4,793	2.975	0.495		
ความดี	ชาย	4,045	3.240	0.515	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	4,793	3.445	0.505		
ความสุข	ชาย	4,045	2.710	0.390	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	4,793	2.810	0.345		
รวม 3 ด้าน	ชาย	4,045	2.950	0.365	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	4,793	3.075	0.350		

ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพศหญิง มีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะด้าน ความเก่ง ความดี ความสุข และรวม 3 ด้าน สูงกว่าเพศชาย รายละเอียดดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพศชายกับเพศหญิง

คุณลักษณะ	เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนฯ	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
ความเก่ง	ชาย	1,744	2.940	0.510	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	1,811	3.060	0.495		
ความดี	ชาย	1,744	3.295	0.515	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	1,811	3.545	0.505		
ความสุข	ชาย	1,744	2.670	0.390	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	1,811	2.765	0.345		
รวม 3 ด้าน	ชาย	1,744	2.970	0.365	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	1,811	3.125	0.350		

ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพศหญิง มีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะด้าน ความดี ความสุข และรวม 3 ด้าน สูงกว่าเพศชาย ส่วนคุณลักษณะด้านความเก่ง พบว่า นักเรียนชายและ นักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพศชายกับเพศหญิง

คุณลักษณะ	เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนฯ	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
ความเก่ง	ชาย	1,463	3.115	0.475	0.600	ไม่ต่างกัน
	หญิง	1,714	3.145	0.415		
ความดี	ชาย	1,463	3.480	0.490	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	1,714	3.660	0.430		
ความสุข	ชาย	1,463	2.690	0.425	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	1,714	2.790	0.355		
รวม 3 ด้าน	ชาย	1,463	3.095	0.345	0.000	หญิง > ชาย
	หญิง	1,714	3.200	0.300		

จากตารางที่ 25 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มี คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะด้านความเก่ง ความดี ความสุข และรวม 3 ด้าน มากกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้ง ประเทศ ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยไม่เกิน 3.00 มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะแต่ละด้านและรวม 3 ด้าน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้งประเทศ

สำหรับรายละเอียดความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกัน เปรียบเทียบกันเป็น รายคู่ ปรากฏ รายละเอียดดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนต่างกัน

คุณลักษณะ	ระดับ/ชั้น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนฯ	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
ความเก่ง	(1) ต่ำกว่า 1.50	561	2.785	0.515	0.000	(1) > (2)
	(2) 1.50-2.00	590	2.680	0.506		
	(3) 2.01-2.50	1,297	2.760	0.470		(3) > (2)
	(4) 2.51-3.00	1,915	2.890	0.494		(4) > (1)-(3)
	(5) 3.01-3.50	2,261	2.985	0.468		(5) > (1)-(4)
	(6) 3.51-4.00	2,214	3.150	0.470		(6) > (1)-(5)
	รวม		8,838	2.940		0.503
ความดี	(1) ต่ำกว่า 1.50	561	3.160	0.518	0.000	(1) > (2)
	(2) 1.50-2.00	590	3.050	0.510		
	(3) 2.01-2.50	1,297	3.135	0.478		(3) > (2)

คุณลักษณะ	ระดับ/ชั้น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนฯ	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
ความดี (ต่อ)	(4) 2.51-3.00	1,915	3.300	0.502	0.000	(4) > (1)-(3)
	(5) 3.01-3.50	2,261	3.415	0.482		(5) > (1)-(4)
	(6) 3.51-4.00	2,214	3.580	0.471		(6) > (1)-(5)
	รวม	8,838	3.350	0.517		
ความสุข	(1) ต่ำกว่า 1.50	561	2.63	0.403	0.000	
	(2) 1.50-2.00	590	2.635	0.383		
	(3) 2.01-2.50	1,297	2.66	0.351		
	(4) 2.51-3.00	1,915	2.73	0.372		
	(5) 3.01-3.50	2,261	2.815	0.346		
	(6) 3.51-4.00	2,214	2.865	0.342		
	รวม	8,838	2.765	0.368		
รวม 3 ด้าน	(1) ต่ำกว่า 1.50	561	2.860	0.361	0.000	(1) > (2)
	(2) 1.50-2.00	590	2.790	0.332		
	(3) 2.01-2.50	1,297	2.850	0.322		(3) > (2)
	(4) 2.51-3.00	1,915	2.975	0.346		(4) > (1)-(3)
	(5) 3.01-3.50	2,261	3.075	0.332		(5) > (1)-(4)
	(6) 3.51-4.00	2,214	3.200	0.332		(6) > (1)-(5)
	รวม	8,838	3.020	0.362		

ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะแต่ละด้านและรวม 3 ด้านสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งประเทศก็คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 เช่นเดียวกับกรณีของกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สำหรับรายละเอียดความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกัน เปรียบเทียบกันเป็นรายคู่ ปรากฏ รายละเอียดดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการเรียนต่างกัน

คุณลักษณะ	ระดับ/ชั้น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนฯ	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
ความเก่ง	(1) ต่ำกว่า 1.50	191	2.930	0.479	0.000	(1) > (2)
	(2) 1.50-2.00	357	2.790	0.482		
	(3) 2.01-2.50	788	2.915	0.443		(3) > (2)
	(4) 2.51-3.00	935	2.990	0.430		(4) > (2),(3)
	(5) 3.01-3.50	766	3.050	0.426		(5) > (1)-(3)
	(6) 3.51-4.00	518	3.260	0.426		(6) > (1)-(5)
	รวม	3,555	3.005	0.458		

คุณลักษณะ	ระดับ/ชั้น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนฯ	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
ความดี	(1) ต่ำกว่า 1.50	191	3.240	0.451		(3) > (2)
	(2) 1.50-2.00	357	3.195	0.456		
	(3) 2.01-2.50	788	3.305	0.461		(4) > (1)-(3)
	(4) 2.51-3.00	935	3.405	0.469		(5) > (1)-(4)
	(5) 3.01-3.50	766	3.535	0.438		(6) > (1)-(5)
	(6) 3.51-4.00	518	3.695	0.414		
	รวม		3,555	3.425	0.476	0.000
ความสุข	(1) ต่ำกว่า 1.50	191	2.670	0.412		
	(2) 1.50-2.00	357	2.645	0.350		
	(3) 2.01-2.50	788	2.640	0.366		(4) > (3)
	(4) 2.51-3.00	935	2.710	0.357		(5) > (1)-(4)
	(5) 3.01-3.50	766	2.775	0.350		(6) > (1)-(4)
	(6) 3.51-4.00	518	2.840	0.331		
	รวม		3,555	2.720	0.363	0.000
รวม 3 ด้าน	(1) ต่ำกว่า 1.50	191	2.945	0.343		
	(2) 1.50-2.00	357	2.880	0.314		
	(3) 2.01-2.50	788	2.955	0.318		(3) > (2)
	(4) 2.51-3.00	935	3.035	0.316		(4) > (1)-(3)
	(5) 3.01-3.50	766	3.120	0.301		(5) > (1)-(4)
	(6) 3.51-4.00	518	3.265	0.297		(6) > (1)-(5)
	รวม		3,555	3.050	0.332	0.000

สำหรับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า กลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะแต่ละด้าน และรวม 3 ด้าน สูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้งประเทศ คือ กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยมากกว่า 2.50 ส่วน กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยไม่เกิน 2.50 มีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะแต่ละด้านและรวม 3 ด้าน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้งประเทศ

รายละเอียดความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกัน เปรียบเทียบกันเป็นรายคู่ ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และรวม 3 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนต่างกัน

คุณลักษณะ	ระดับ/ชั้น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนฯ	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
ความเก่ง	(1) ต่ำกว่า 1.50	260	2.980	0.490		
	(2) 1.50-2.00	228	2.960	0.503		
	(3) 2.01-2.50	591	3.065	0.439		(4) > (1)-(3)
	(4) 2.51-3.00	942	3.160	0.417		(5) > (1)
	(5) 3.01-3.50	748	3.200	0.418		(6) > (1)
	(6) 3.51-4.00	408	3.235	0.417		
	รวม		3,107	3.130	0.442	0.000

คุณลักษณะ	ระดับ/ชั้น	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน±	Sig.	กลุ่มที่ต่างกัน
ความดี	(1) ต่ำกว่า 1.50	260	3.345	0.545	0.000	(3) > (1),(2) (4) > (1)-(2) (5) > (1)-(3) (6) > (1)-(4)
	(2) 1.50-2.00	228	3.345	0.453		
	(3) 2.01-2.50	591	3.495	0.477		
	(4) 2.51-3.00	942	3.615	0.449		
	(5) 3.01-3.50	748	3.675	0.426		
	(6) 3.51-4.00	408	3.715	0.410		
	รวม	3,107	3.580	0.468		
ความสุข	(1) ต่ำกว่า 1.50	260	2.555	0.424	0.000	(3) > (1),(2) (4) > (1),(2) (5) > (1)-(3) (6) > (1)-(4)
	(2) 1.50-2.00	228	2.595	0.461		
	(3) 2.01-2.50	591	2.715	0.386		
	(4) 2.51-3.00	942	2.760	0.369		
	(5) 3.01-3.50	748	2.805	0.359		
	(6) 3.51-4.00	408	2.840	0.376		
	รวม	3,107	2.745	0.391		
รวม 3 ด้าน	(1) ต่ำกว่า 1.50	260	2.960	0.369	0.000	(3) > (1),(2) (4) > (1)-(3) (5) > (1)-(3) (6) > (1)-(4)
	(2) 1.50-2.00	228	2.965	0.329		
	(3) 2.01-2.50	591	3.090	0.313		
	(4) 2.51-3.00	942	3.180	0.305		
	(5) 3.01-3.50	748	3.225	0.297		
	(6) 3.51-4.00	408	3.265	0.301		
	รวม	3,107	3.150	0.326		

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอในลักษณะภาพรวมของสถานศึกษาแบ่งตามระดับการศึกษา 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ระดับอาชีวศึกษา และ 3) ระดับอุดมศึกษา (รายละเอียดค่าสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ จำแนกตามระดับ ได้แก่ 1. สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประเภท/สังกัด ได้ 8 กลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม) สถานศึกษาสังกัดกรมการปกครองท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาล (เทศบาล) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ (ปริยัติ) สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดสถาบันอุดมศึกษา (สาธิต) และสังกัดสำนักงาน

การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย (กศน.) ข้อมูลระดับศูนย์กศน.อำเภอ 2. สถานศึกษาระดับ อาชีวศึกษา (อาชีววะ) และ 3. สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา (อุดม) ข้อมูลระดับคณะวิชาของ สถาบันอุดมศึกษา ดังตารางที่ 29)

ตอนที่ 1 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

การประเมินสถานศึกษาตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษาจำนวน 2493 โรงเรียนเป็นการประเมินการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ หลากหลายตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู ศึกษานิเทศก์และผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการ สอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่ง การเรียนรู้ที่หลากหลายและพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ ผลการประเมินตามมาตรฐาน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผลการประเมินของตัวบ่งชี้หลักเมื่อเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนน และความหมายของ คะแนนที่ผู้พัฒนาเครื่องมือกำหนด พบว่า สถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดการศึกษิตตามมาตรฐานที่ 2 แนวการ จัดการศึกษา โดยเฉลี่ยแล้วมีคุณภาพระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.197) โดยสถานศึกษามีมาตรฐานที่ 2 อยู่ใน เกณฑ์ดีมาก และดี ร้อยละ 70.3 และ 27.0 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสถานศึกษารายสังกัด/ประเภท ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดีมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ กศน. กทม. สพฐ. เทศบาล และ สข. ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดีเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ศษค. ปรียัติ และ สาธิต ตามลำดับ

ตัวบ่งชี้หลัก 2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

การพิจารณาผลการประเมินตามตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รองจากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อย ของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่าในภาพรวมสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เท่ากับ 2.230 ซึ่งอยู่ ในเกณฑ์ดีมาก โดยคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 และมีจำนวนสถานศึกษาอยู่ใน เกณฑ์ดีมาก และดี ร้อยละ 66.0 และ 30.6 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสถานศึกษารายสังกัด/ประเภท ค่าเฉลี่ยอยู่ ระดับดีมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ กทม. กศน. เทศบาล สพฐ. และ สข. ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดี เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ สาธิต ปรียัติ และ ศษค. ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.1.1 มีการจัดหลักสูตรที่ หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและ ท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ดีมากมีจำนวน ร้อยละ 86.2 ตัวบ่งชี้รอง 2.1.2 ผู้เรียนมีโอกาส/ สามารถเข้าถึงหลักสูตรต่างๆ ที่จัดไว้ได้อย่างทั่วถึงอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 79.1 ตัวบ่งชี้รอง 2.1.3 องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี อาคารสถานที่มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย มีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และดี ร้อยละ 42.2 และ 37.9 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.1.4 มีการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการ เรียนรู้ และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้

แบบมีส่วนร่วมมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 7.1, 27.7 และ 42.2 ตามลำดับ โดยที่อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง หรือแทบจะไม่มี การปฏิบัติจริง ถึง ร้อยละ 17.0

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ได้ดีมากเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางแห่งที่ไม่ได้ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่ครบขั้นตอน โดยเฉพาะในตัวบ่งชี้เรื่อง 2.1.4

ตัวบ่งชี้หลัก 2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพ

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า ในตัวบ่งชี้หลัก 2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ในภาพรวมสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.251 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 และมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และดี ร้อยละ 53.9 และ 33.5 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสถานศึกษารายสังกัดประเภท ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดีมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ กศน. กทม. สพฐ. สข. ศษค. เทศบาล และปรีชิต ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดี ได้แก่ สาธิต ตัวบ่งชี้รอง 2.2.1 ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพตัวบ่งชี้รอง มีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 77.3 ตัวบ่งชี้รอง 2.2.2 ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม มีความพึงพอใจในการทำงาน และผูกพันกับงาน มีอัตราการออกจากงานและอัตราความผิดพลาดวินัยลดลง มีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 73.7 ตัวบ่งชี้รอง 2.2.3 มีแนวโน้มในการร่วมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการส่งมอบองค์ความรู้ที่หลากหลาย มีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 51.3 และอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง เพราะไม่มีการปฏิบัติมากถึงร้อยละ 37.1

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมสถานศึกษามีการพัฒนาผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพในระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางแห่งที่ไม่ได้ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่ครบขั้นตอน โดยเฉพาะในตัวบ่งชี้รอง 2.2.3 การร่วมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการส่งมอบองค์ความรู้ที่หลากหลาย มีสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง เพราะไม่มีการปฏิบัติมากถึงร้อยละ 37.1

ตัวบ่งชี้หลัก 2.3 การบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า ในภาพรวมสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 2.3 การบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เท่ากับ 2.112 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 2.67 และมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และดี ร้อยละ 60.4 และ 32.6 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสถานศึกษารายสังกัด/ประเภท ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดีมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ กศน. สพฐ. และ กทม.

ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดีเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ เทศบาล สข. ดชด. สาขิต และปรีชิต ตามลำดับ

ตัวบ่งชี้เรื่อง 2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 75.1 ตัวบ่งชี้เรื่อง 2.3.2 ผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษามีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 25.4 ระดับพอใช้ ร้อยละ 55.5 และอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงให้เกิดการปฏิบัติ ร้อยละ 19.1 ส่วน ตัวบ่งชี้เรื่อง 2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้มีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 79.6

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมสถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ได้ดีมากเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในตัวบ่งชี้เรื่อง 2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน และตัวบ่งชี้เรื่อง 2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้มีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนตัวบ่งชี้เรื่อง 2.3.2 ผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษามีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงให้เกิดการปฏิบัติ ร้อยละ 19.1

1.2 มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้

การประเมินสถานศึกษาตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ เป็นการประเมินการสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็งโดยสร้างการเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ผลการประเมินโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผลการประเมินของตัวบ่งชี้หลักเมื่อเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนน และความหมายของคะแนนที่ผู้พัฒนาเครื่องมือกำหนดพบว่า สถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมความรู้ โดยเฉลี่ยแล้วมีคุณภาพระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.705) โดยจำนวนสถานศึกษาที่มีมาตรฐานที่ 3 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 42.7, 30.9 และ 22.5 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสถานศึกษารายสังกัด/ประเภท ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดีมาก ได้แก่ กศน. ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดี ได้แก่ ดชด. กทม. สพฐ. เทศบาล ปรีชิต และสข. ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ระดับพอใช้ ได้แก่ สาขิต

ตัวบ่งชี้หลัก 3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้เรื่อง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้เรื่อง พบว่า ในภาพรวมสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 3.1 การบริการวิชาการและ

สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้เท่ากับ 1.918 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 และมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 37.1, 43.4 และ 11.6 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสถานศึกษารายสังกัด/ ประเภท ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดีมาก ได้แก่ กศน. และกทม. ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดี ได้แก่ ตชด. เทศบาล สพฐ. สาธิต ปรียัติ และ สข. ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง ร้อยละ 19.5, 19.1, 42.5 และ 18.9 ตามลำดับ ส่วนตัวบ่งชี้รอง 3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 77.6 แต่มีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง ร้อยละ 14.4

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมสถานศึกษามีการบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ สำหรับในส่วนตัวบ่งชี้รอง 3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 77.6 แต่ยังมีอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงถึง ร้อยละ 14.4 ส่วนตัวบ่งชี้รอง 3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 42.5 และอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุงให้เกิดการปฏิบัติ ร้อยละ 19.6

ตัวบ่งชี้หลัก 3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง ในตัวบ่งชี้หลัก 3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.381 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 และมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 17.3, 38.2 และ 33.7 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสถานศึกษารายสังกัด/ประเภท ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดี ได้แก่ กศน. กทม. สพฐ. เทศบาล ตชด. ปรียัติ และ สข. ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ระดับพอใช้ ได้แก่ สาธิต ตัวบ่งชี้รอง 3.2.1 ศึกษาวิจัย สำรวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ มีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 47.7, 17.7, 20.6 และ 14.0 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 3.2.2 ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาและอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริงมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง

ร้อยละ 43.9, 8.4, 14.8 และ 33.0 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้เรื่อง 3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 13.5, 2.0, 7.8 และ 76.7 ตามลำดับ

ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงว่าในภาพรวมสถานศึกษามีการศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุน แหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้ได้ดีเป็นส่วนใหญ่ โดยในตัวบ่งชี้เรื่อง 3.2.1 ศึกษาวิจัยสำรวจ จัดทำ และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบมีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 47.7 แต่ยังมีอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุงถึง ร้อยละ 14.0 และตัวบ่งชี้เรื่อง 3.2.2 ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาและอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง มีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 43.9 และต้องปรับปรุง ร้อยละ 33.0 ส่วนตัวบ่งชี้เรื่อง 3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศมีสถานศึกษาอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ร้อยละ 76.7

ตัวบ่งชี้หลัก 3.3 การสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า ในภาพรวมสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 3.3 การสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม เท่ากับ 1.814 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 และมีจำนวนสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 50.9, 8.3, 12.3 และ 28.5 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาสถานศึกษารายสังกัดประเภท ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดีมาก ได้แก่ กศน. และตชด. ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยอยู่ระดับดี ได้แก่ สพฐ. กทม. ปรีชิตี เทศบาล และสข. ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ระดับพอใช้ ได้แก่ สาธิต ตัวบ่งชี้รอง 3.3.1 ครอบครัวยุวมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้มีการแจกแจง เช่นเดียวกัน

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมสถานศึกษามีการสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคมอยู่ในเกณฑ์ดีมากเป็นส่วนใหญ่ โดยในตัวบ่งชี้รอง 3.3.1 ครอบครัวยุวมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้มีสถานศึกษาอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ร้อยละ 28.6

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับอาชีวศึกษา

2.1 มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

การประเมินสถาบันอาชีวศึกษาตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษาจำนวน 46 สถาบันเป็นการประเมินการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลายตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครูคณาจารย์รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดทำและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ ผลการประเมินตามมาตรฐาน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผลการ

ประเมินของตัวบ่งชี้หลักเมื่อเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนน และความหมายของคะแนนที่ผู้พัฒนาเครื่องมือกำหนด พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาการศึกษานขั้นพื้นฐานจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา โดยเฉลี่ยแล้วมีคุณภาพระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.176) โดยสถาบันอาชีวศึกษามีมาตรฐานที่ 2 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 73.9 17.4 และ 8.7 ตามลำดับ

ตัวบ่งชี้หลัก 2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

การพิจารณาผลการประเมินตามตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รองจากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่าในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เท่ากับ 2.196 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.5 – 3.0 และมีจำนวนสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และดี ร้อยละ 58.7 และ 37.0 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.1.1 มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน สถาบันอาชีวศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุงจำนวน ร้อยละ 52.2, 10.9, 23.9 และ 13.0 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.1.2 ผู้เรียนมีโอกาส/ สามารถเข้าถึงหลักสูตรต่างๆ ที่จัดไว้อย่างทั่วถึงอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 89.1 ตัวบ่งชี้รอง 2.1.3 องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย มีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และดี ร้อยละ 34.8 และ 56.5 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.1.4 มีการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้ และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 21.7, 30.4 และ 43.5 ตามลำดับ โดยที่อยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง หรือแทบจะไม่มีการปฏิบัติจริง ร้อยละ 3

ตัวบ่งชี้หลัก 2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า ในตัวบ่งชี้หลัก 2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.275 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.3 – 3.0 และมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และดี ร้อยละ 58.7 และ 30.4 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.2.1 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพตัวบ่งชี้รอง มีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 73.9 ตัวบ่งชี้รอง 2.2.2 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม มีความพึงพอใจในการทำงาน และผูกพันกับงาน มีอัตราการออกจากงานและอัตราความผิดทางวินัยลดลง มีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 67.4 ระดับพอใช้ ร้อยละ 17.4 ตัวบ่งชี้รอง 2.2.3 มีแนวโน้มในการร่วมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์

มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการสั่งสมองค์ความรู้ที่หลากหลาย มีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 54.3 และอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง เพราะไม่มีการปฏิบัติมากถึงร้อยละ 34.8

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพในระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางแห่งที่ไม่ได้ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่ครบขั้นตอน โดยเฉพาะในตัวบ่งชี้เรื่อง 2.2.3 การรวมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการสั่งสมองค์ความรู้ที่หลากหลาย มีสถาบันอาชีวศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง เพราะไม่มีการปฏิบัติมากถึงร้อยละ 34.8

ตัวบ่งชี้หลัก 2.3 การบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า ในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 2.3 การบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เท่ากับ 2.051 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.67– 2.67 และมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และดี ร้อยละ 47.8 และ 41.3 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 67.4 ตัวบ่งชี้รอง 2.3.2 ผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษามีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 21.7 ระดับพอใช้ ร้อยละ 56.5 และอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงให้เกิดการปฏิบัติ ร้อยละ 21.7 ส่วน ตัวบ่งชี้รอง 2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้มีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และดี ร้อยละ 67.4 และ 32.6 ตามลำดับ

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐานได้ดีมากเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในตัวบ่งชี้รอง 2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน และตัวบ่งชี้รอง 2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้มีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนตัวบ่งชี้รอง 2.3.2 ผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษามีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงให้เกิดการปฏิบัติ ร้อยละ 21.7

2.2 มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้

การประเมินสถาบันอาชีวศึกษาตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ เป็นการประเมินการสร้างวิธีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง โดยสร้างการเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด

ชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ผลการประเมินโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผลการประเมินของตัวบ่งชี้หลักเมื่อเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนน และความหมายของคะแนนที่ผู้พัฒนาเครื่องมือกำหนดพบว่า สถาบันอาชีวศึกษาจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมความรู้ โดยเฉลี่ยมีคุณภาพระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.106) โดยจำนวนสถาบันอาชีวศึกษาที่มีมาตรฐานที่ 3 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 63.0, 21.7 และ 15.2 ตามลำดับ

ตัวบ่งชี้หลัก 3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า ในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ เท่ากับ 2.446 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.5 – 3.0 และมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 73.9, 17.4 และ 8.7 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 43.5, 39.1, 13.0 และ 4.3 ตามลำดับ ส่วนตัวบ่งชี้รอง 3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมากถึงร้อยละ 82.6

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีการบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ได้ดีมากเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในส่วนตัวบ่งชี้รอง 3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และตัวบ่งชี้รอง 3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี และดีมากพอๆ กัน

ตัวบ่งชี้หลัก 3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง ในตัวบ่งชี้หลัก 3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.913 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีคะแนนเฉลี่ย

การปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 และมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 28.3, 34.8 และ 34.8 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ร่อง 3.2.1 ศึกษาวิจัย สำรวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 47.8, 23.9, 26.1 และ 2.2 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ร่อง 3.2.2 ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาและอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริงมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 52.2, 6.5, 13.0 และ 28.3 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ร่อง 3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 28.3, 8.7, 8.7 และ 54.3 ตามลำดับ

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีการศึกษาค้นคว้า วิจัย สร้างเสริม สนับสนุน แหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้ได้ดีเป็นส่วนใหญ่ โดยในตัวบ่งชี้ร่อง 3.2.1 ศึกษาวิจัย สำรวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 47.8 และตัวบ่งชี้ร่อง 3.2.2 ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาและอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริงมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 52.2 แต่ยังมีอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุงถึง ร้อยละ 28.3 ส่วนตัวบ่งชี้ร่อง 3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศมีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ร้อยละ 54.3

ตัวบ่งชี้หลัก 3.3 การสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้ร่อง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้ร่อง พบว่า ในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 3.3 การสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม เท่ากับ 2.370 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 และมีจำนวนสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 65.2, 6.5 และ 8.7 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้ร่อง 3.3.1 ครอบครัวยุวมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้มีการแจกแจงเช่นเดียวกัน

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมสถาบันอาชีวศึกษามีการสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคมอยู่ในเกณฑ์ดีมากเป็นส่วนใหญ่ โดยในตัวบ่งชี้ร่อง 3.3.1 ครอบครัวยุวมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้มีสถาบันอาชีวศึกษาอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ร้อยละ 19.6

ตอนที่ 3 การศึกษาระดับอุดมศึกษา

3.1 มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

การประเมินคณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ จำนวน 183 คณะวิชาตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา เป็นการประเมินการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลายตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู คณาจารย์รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอน และใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ ผลการประเมินตามมาตรฐานโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผลการประเมินของตัวบ่งชี้หลักเมื่อเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนน และความหมายของคะแนนที่ผู้พัฒนาเครื่องมือกำหนด พบว่า คณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษามีแนวการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 2 โดยเฉลี่ยแล้วมีคุณภาพระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.733) โดยคณะวิชาที่มีมาตรฐานที่ 2 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ร้อยละ 35.5 , 51.4 และ 12.6 ตามลำดับ

ตัวบ่งชี้หลัก 2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า คณะวิชาที่มีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เท่ากับ 1.918 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 และมีจำนวนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ร้อยละ 43.2, 44.3 และ 12.0 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.1.1 มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน มีจำนวนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 72.1 และไม่ได้ปฏิบัติร้อยละ 9.8 ตัวบ่งชี้รอง 2.1.2 ผู้เรียนมีโอกาส / สามารถเข้าถึงหลักสูตรต่างๆ ที่จัดไว้อย่างทั่วถึงมีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และพอใช้ร้อยละ 54.1 และ 15.8 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.1.3 องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย มีจำนวนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และดีร้อยละ 35.5 และ 38.8ตามลำดับ และไม่ได้ปฏิบัติร้อยละ 9.8 ส่วนตัวบ่งชี้รอง 2.1.4 มีการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้ และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุงร้อยละ 3.3, 20.8, 42.1 และ 33.9 ตามลำดับ

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวม คณะวิชาที่มีการจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพได้ดีมากเป็นส่วนใหญ่ แต่ในตัวบ่งชี้รอง 2.1.4 มีคณะวิชาจำนวนร้อยละ 33.9 ที่อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงหรือไม่ได้ดำเนินการ

ตัวบ่งชี้หลัก 2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพ

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า คณะศึกษามีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ เท่ากับ 1.823 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 และมีจำนวนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ร้อยละ 33.9, 41.5 และ 22.4 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.2.1 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพตัวบ่งชี้รอง มีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ร้อยละ 59.6 , 12.6 และ 19.7 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.2.2 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม มีความพึงพอใจในการทำงาน และผูกพันกับงาน มีอัตราการออกจากงานและอัตราความผิดพลาดทางวินัยลดลง มีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ร้อยละ 46.4, 19.7 และ 24.0 ตามลำดับโดยมีคณะวิชาที่ไม่ได้ปฏิบัติร้อยละ 9.2 ตัวบ่งชี้รอง 2.2.3 มีแนวโน้มในการรวมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการส่งมอบองค์ความรู้ที่หลากหลาย มีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 33.9 และอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง เพราะไม่มีการปฏิบัติมากถึงร้อยละ 53.6

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมคณะวิชาต่างๆ มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพได้ดีมากเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางแห่งที่ไม่ได้ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่ครบขั้นตอน โดยเฉพาะในตัวบ่งชี้รอง 2.2.3 การรวมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการส่งมอบองค์ความรู้ที่หลากหลาย อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง เพราะไม่มีการปฏิบัติมากถึงร้อยละ 53.6

ตัวบ่งชี้หลัก 2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า คณะศึกษามีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน เท่ากับ 1.465 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี และมีจำนวนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ร้อยละ 25.1, 36.1 และ 36.0 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 2.67 ตัวบ่งชี้รอง 2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ร้อยละ 35.5, 11.5 และ 23.5 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้รอง 2.3.2 ผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษามีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 29.5 ระดับพอใช้ ร้อยละ 46.4 และอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงให้เกิดการปฏิบัติ ร้อยละ 47.5 ส่วนตัวบ่งชี้รอง 2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้มีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ร้อยละ 51.4, 29.0 และ 15.8 ตามลำดับ

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมคณะวิชาต่างๆ มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ได้ดีมากเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะตัวบ่งชี้เรื่อง 2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้มีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก แต่ในตัวบ่งชี้เรื่อง 2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน และตัวบ่งชี้เรื่อง 2.3.2 ผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษามีสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงให้เกิดการปฏิบัติมากถึง ร้อยละ 29.5 และ 47.5 ตามลำดับ

2.2 มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้

การประเมินคณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ เป็นการประเมินการสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็งโดยสร้างการเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ผลการประเมินตามมาตรฐาน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผลการประเมินของตัวบ่งชี้หลักเมื่อเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนน และความหมายของคะแนนที่ผู้พัฒนาเครื่องมือกำหนด พบว่า คณะวิชาต่างๆ จัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมความรู้ โดยเฉลี่ยแล้วมีคุณภาพระดับดี (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.216) โดยคณะวิชา มีมาตรฐานที่ 3 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 24.6, 26.8 และ 37.1 ตามลำดับ

ตัวบ่งชี้หลัก 3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า คณะวิชาที่มีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้หลัก 3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ เท่ากับ 1.612 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีจำนวนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 32.2, 32.8 และ 18.6 ตามลำดับ มีคะแนนการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 ตัวบ่งชี้รอง 3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 12.0, 25.1, 39.9 และ 23.0 ตามลำดับ ส่วนตัวบ่งชี้รอง 3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติ

สุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องมีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 60.7 แต่มีจำนวนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง ร้อยละ 29.5

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมคณะวิชาต่างๆ มีการบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ได้ดีมากเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในส่วนตัวบ่งชี้เรื่อง 3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข มีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ร้อยละ 60.7 แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงถึง ร้อยละ 29.5 ส่วนตัวบ่งชี้เรื่อง 3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีคณะวิชาที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 39.9 และอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงให้เกิดการปฏิบัติ ร้อยละ 23.0

ตัวบ่งชี้หลัก 3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้เรื่อง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้เรื่อง ในตัวบ่งชี้หลัก 3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้ พบว่า คณะวิชามีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.985 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีจำนวนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ ร้อยละ 14.2, 24.0 และ 61.7 ตามลำดับ มีคะแนนการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 ตัวบ่งชี้เรื่อง 3.2.1 ศึกษาวิจัย สํารวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบมีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 22.4, 14.8, 27.9 และ 35.0ตามลำดับ ตัวบ่งชี้เรื่อง 3.2.2 ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาและอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริงมีจำนวนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 14.8, 3.8, 16.4 และ 65.0 ตามลำดับ ตัวบ่งชี้เรื่อง 3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศมีคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง ร้อยละ 23.5, 7.1, 18.0 และ 51.4 ตามลำดับ

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมคณะวิชาต่างๆ มีการศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้ในระดับพอใช้เป็นส่วนใหญ่ ทั้งในตัวบ่งชี้เรื่อง 3.2.1 ศึกษาวิจัย สํารวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบมีสถานศึกษา ตัวบ่งชี้เรื่อง 3.2.2 ระดมทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ภูมิปัญญาและอื่นๆ) และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง และตัวบ่งชี้เรื่อง 3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศมีจำนวนคณะวิชาอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ร้อยละ 35.0, 65.0 และ 51.0 ตามลำดับ

ตัวบ่งชี้หลัก 3.3 การสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

การพิจารณาผลการประเมินตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รอง จากสภาพการปฏิบัติจริงในตัวบ่งชี้ย่อยของแต่ละตัวบ่งชี้รอง พบว่า ในตัวบ่งชี้หลัก 3.3 การสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม คณะวิชามีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.054 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี และมีจำนวนคณะวิชาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี และพอใช้ร้อยละ 25.1, 7.7, และ 14.7ตามลำดับ โดยมีคะแนนการปฏิบัติกระจายตั้งแต่ 0.0 – 3.0 ตัวบ่งชี้รอง 3.3.1 ครอบคลุม ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้มีการแจกแจงเช่นเดียวกัน

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงว่าในภาพรวมคณะวิชาต่างๆ มีการสร้างและจัดการความรู้ในทุกมิติของสังคมอยู่ในเกณฑ์ดีเป็นส่วนใหญ่ โดยในตัวบ่งชี้รอง 3.3.1 ครอบคลุม ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้มีสถานศึกษาอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ร้อยละ 52.5

ตารางที่ 29 ผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ ของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประเภท/สังกัด เป็น 8 กลุ่ม ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน							
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบน	ต่ำสุด	สูงสุด
มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	0 (0.0)	69 (2.8)	672 (27.0)	1755 (70.3)	2.198 (ดีมาก)	0.503	0.11	2.89
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	0 (0.0)	51 (2.7)	525 (27.3)	1346 (70.0)	2.200 (ดีมาก)	0.503	0.11	2.81
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	0 (0.0)	3 (2.0)	46 (31.3)	98 (66.7)	2.107 (ดีมาก)	0.481	0.53	2.81
	กทม. (ร้อยละ)	75 (100)	0 (0.0)	0 (0.0)	19 (25.3)	56 (74.7)	2.284 (ดีมาก)	0.377	1.44	2.81
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	0 (0.0)	6 (7.0)	22 (25.6)	58 (67.4)	2.119 (ดีมาก)	0.575	0.83	2.89
	คชค. (ร้อยละ)	30 (100)	0 (0.0)	1 (3.3)	14 (46.7)	15 (50.0)	2.000 (ดี)	0.543	0.61	2.78
	ปรีชิต (ร้อยละ)	51 (100)	0 (0.0)	3 (5.9)	17 (33.3)	31 (60.8)	1.919 (ดี)	0.632	0.47	2.78
	สาธิต. (ร้อยละ)	6 (100)	0 (0.0)	1 (16.7)	3 (50.0)	2 (33.3)	1.829 (ดี)	0.665	0.83	2.61
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	0 (0.0)	1 (0.6)	26 (14.8)	149 (84.7)	2.374 (ดีมาก)	0.405	1.00	2.89
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	0 (0.0)	4 (8.7)	8 (17.4)	34 (73.9)	2.176 (ดีมาก)	0.662	0.94	2.89
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	1 (0.5)	23 (12.6)	94 (51.4)	65 (35.5)	1.733 (ดี)	0.640	0.00	2.89	
ตัวบ่งชี้หลักที่ 2.1 การจัดการหลักสูตรการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติ และเติมตามศักยภาพ	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	2 (0.1)	83 (3.3)	764 (30.7)	1644 (65.9)	2.230 (ดีมาก)	0.488	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	2 (1.0)	70 (3.6)	567 (29.5)	1283 (66.8)	2.236 (ดีมาก)	0.492	0.00	3.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	0 (0.0)	1 (0.7)	53 (36.1)	93 (63.3)	2.184 (ดีมาก)	0.443	0.75	3.00
	กทม. (ร้อยละ)	75 (100)	0 (0.0)	0 (0.0)	20 (26.7)	55 (73.3)	2.310 (ดีมาก)	0.429	1.50	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	0 (0.0)	0 (0.0)	26 (30.2)	60 (69.8)	2.253 (ดีมาก)	0.467	1.25	3.00
	คชค. (ร้อยละ)	30 (100)	0 (0.0)	1 (3.3)	19 (63.3)	10 (33.3)	1.933 (ดี)	0.533	0.50	3.00
	ปรีชิต (ร้อยละ)	51 (100)	0 (0.0)	7 (13.7)	23 (45.1)	21 (41.2)	1.961 (ดี)	0.549	0.75	3.00
	สาธิต. (ร้อยละ)	6 (100)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (66.7)	2 (33.3)	2.042 (ดี)	0.401	1.50	2.50
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	0 (0.0)	4 (2.3)	52 (29.5)	120 (68.2)	2.293 (ดีมาก)	0.455	0.50	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	0 (0.0)	2 (4.3)	17 (37.0)	27 (58.7)	2.196 (ดีมาก)	0.585	0.50	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	1 (0.5)	22 (12.0)	81 (44.3)	79 (43.2)	1.918 (ดี)	0.630	0.00	3.00	

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน							
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบน+ ต่ำสุด	สูงสุด	
ตัวบ่งชี้ รong 2.1.1 มีการ จัด ห ล ก สู ต ร ที่ หลากหลายตามความ เหมาะสมของกลุ่มตาม ความต้องการของ ผู้เรียนและท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	69 (2.8)	167 (6.7)	108 (4.3)	2149 (86.2)	2.740 (ดีมาก)	0.702	0.00	3.00
	สพฐ.(ร้อยละ)	1922 (100)	56 (2.9)	134 (7.0)	77 (4.0)	1655 (86.1)	2.733 (ดีมาก)	0.714	0.00	3.00
	สข.(ร้อยละ)	147 (100)	4 (2.7)	11 (7.5)	6 (4.1)	126 (85.7)	2.728 (ดีมาก)	0.717	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	0 (0.0)	2 (2.7)	4 (5.3)	69 (92.0)	2.893 (ดีมาก)	0.388	1.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	3 (3.5)	8 (9.3)	6 (7.0)	69 (80.2)	2.640 (ดีมาก)	0.796	0.00	3.00
	คชค..(ร้อยละ)	30 (100)	4 (13.3)	1 (3.3)	4 (13.3)	21 (70.0)	2.400 (ดีมาก)	1.070	0.00	3.00
	ปรีชิตี (ร้อยละ)	51 (100)	1 (2.0)	6 (11.8)	2 (3.9)	42 (82.4)	2.667 (ดีมาก)	0.766	0.00	3.00
	สาคิต.(ร้อยละ)	6 (100)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	6 (100)	3.000 (ดีมาก)	0.000	1.00	3.00
	กศน.(ร้อยละ)	176 (100)	1 (0.6)	5 (2.8)	9 (5.1)	161 (91.5)	2.875 (ดีมาก)	0.449	0.00	3.00
	อาชีวะ (ร้อยละ)	46 (100)	6 (13.0)	11 (23.9)	5 (10.9)	24 (52.2)	2.021 (ดีมาก)	1.145	0.00	1.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	18 (9.8)	21 (11.5)	12 (6.6)	132 (72.1)	2.410 (ดีมาก)	1.033	0.00	3.00	
ตัวบ่งชี้ รong 2.1.2 ผู้เรียน มี โอกาส / สามารถเข้าถึงหลักสูตร ต่างๆ ที่จัดไว้ร้อยละ ทั้งหมด	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	17 (0.7)	120 (4.8)	383 (15.4)	1973 (79.1)	2.730 (ดีมาก)	0.578	0.00	3.00
	สพฐ.(ร้อยละ)	1922 (100)	14 (0.7)	87 (4.5)	281 (14.6)	1540 (80.1)	2.741 (ดีมาก)	0.571	0.00	3.00
	สข.(ร้อยละ)	147 (100)	1 (0.7)	11 (7.5)	31 (21.1)	104 (70.7)	2.619 (ดีมาก)	0.655	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	0 (0.0)	4 (5.3)	18 (24.0)	53 (70.7)	2.653 (ดีมาก)	0.581	1.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	0 (0.0)	5 (5.8)	21 (24.4)	60 (69.8)	2.640 (ดีมาก)	0.592	1.00	3.00
	คชค..(ร้อยละ)	30 (100)	1 (3.3)	3 (10.0)	6 (20.0)	20 (66.7)	2.500 (ดีมาก)	0.820	0.00	3.00
	ปรีชิตี (ร้อยละ)	51 (100)	0 (0.0)	4 (7.8)	15 (29.4)	32 (62.7)	2.549 (ดีมาก)	0.6423	1.00	3.00
	สาคิต.(ร้อยละ)	6 (100)	0 (0.0)	1 (16.7)	2 (4.3)	3 (6.5)	2.333 (ดีมาก)	0.817	1.00	3.00
	กศน.(ร้อยละ)	176 (100)	1 (0.6)	5 (2.8)	9 (5.1)	161 (91.5)	2.875 (ดีมาก)	0.449	0.00	3.00
	อาชีวะ (ร้อยละ)	46 (100)	0 (0.0)	46 (4.3)	32 (6.5)	41 (89.1)	2.848 (ดีมาก)	0.470	1.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	5 (2.7)	29 (15.8)	50 (27.3)	99 (54.1)	2.328 (ดีมาก)	0.840	0.00	3.00	
ตัวบ่งชี้ รong 2.1.3 องค์กรที่ให้บริการ ทางการศึกษามี สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ มีอาคาร สถานที่ มีการส่งเสริม สุขภาพอนามัยและ ความปลอดภัย	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	51 (2.0)	446 (17.9)	945 (37.9)	1051 (42.2)	2.201 (ดีมาก)	0.801	0.00	3.00
	สพฐ.(ร้อยละ)	1922 (100)	34 (1.8)	345 (18.0)	721 (37.5)	822 (42.8)	2.212 (ดีมาก)	0.796	0.00	3.00
	สข.(ร้อยละ)	147 (100)	7 (4.8)	15 (10.2)	61 (41.5)	64 (43.5)	2.238 (ดีมาก)	0.822	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	2 (2.7)	10 (13.3)	28 (37.3)	35 (46.7)	2.280 (ดีมาก)	0.798	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	0 (0.0)	4 (4.7)	39 (45.3)	43 (50.0)	2.454 (ดีมาก)	0.587	1.00	3.00
	คชค..(ร้อยละ)	30 (100)	1 (3.3)	12 (40.0)	12 (40.0)	5 (16.7)	1.700 (ดี)	0.794	0.00	3.00
	ปรีชิตี (ร้อยละ)	51 (100)	2 (3.9)	14 (27.5)	26 (51.0)	9 (17.6)	1.824 (ดี)	0.767	0.00	3.00
	สาคิต.(ร้อยละ)	6 (100)	0 (0.0)	1 (16.7)	4 (66.7)	1 (16.7)	2.000 (ดี)	0.632	1.00	3.00
	กศน.(ร้อยละ)	176 (100)	5 (2.8)	45 (25.6)	54 (30.7)	72 (40.9)	2.097 (ดีมาก)	0.879	0.00	3.00
	อาชีวะ (ร้อยละ)	46 (100)	2 (4.3)	20 (43.5)	14 (30.4)	10 (21.7)	2.217 (ดีมาก)	0.728	0.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	18 (9.8)	29 (15.8)	71 (38.8)	65 (35.5)	2.000 (ดี)	0.955	0.00	3.00	
ตัวบ่งชี้ รong 2.1.4 มีการ พัฒนานวัตกรรม จัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อ การเรียนรู้ และการ ให้บริการเทคโนโลยี สารสนเทศทุกรูปแบบ ที่เอื้อต่อ (ต่อ)	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	425 (17.0)	1200 (42.2)	690 (27.7)	178 (7.1)	1.249 (ดี)	0.819	0.00	3.00
	สพฐ.(ร้อยละ)	1922 (100)	311 (16.2)	936 (48.7)	545 (28.4)	130 (6.8)	1.257 (ดี)	0.806	0.00	3.00
	สข.(ร้อยละ)	147 (100)	31 (21.1)	70 (47.6)	39 (26.5)	7 (4.8)	1.150 (ดี)	0.805	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	6 (8.0)	40 (53.3)	21 (28.0)	8 (10.7)	1.416 (ดี)	0.790	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	12 (14.0)	45 (52.3)	22 (25.6)	7 (8.1)	1.279 (ดี)	0.807	0.00	3.00
	คชค..(ร้อยละ)	30 (100)	10 (33.3)	9 (30.0)	8 (26.7)	3 (10.0)	1.133 (ดี)	1.008	0.00	3.00
	ปรีชิตี (ร้อยละ)	51 (100)	21 (41.2)	22 (43.1)	5 (9.8)	3 (5.9)	0.804 (พอใช้)	0.849	0.00	3.00

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน							
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบน+	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้ ร้อย 2.1.4 (ต่อ) การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	สาธิต.(ร้อยละ)	6 (100)	2 (33.3)	3 (50.0)	1 (16.7)	0 (0.0)	0.833 (พอใช้)	0.753	0.00	2.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	32 (18.2)	75 (42.6)	49 (27.8)	20 (11.4)	1.324 (ดี)	0.903	0.00	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	2 (4.3)	20 (43.5)	14 (30.4)	10 (21.7)	1.696 (ดี)	0.866	0.00	3.00
	อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	62 (33.9)	77 (42.1)	38 (20.8)	6 (3.3)	0.934 (พอใช้)	0.823	0.00	3.00
ตัวบ่งชี้หลักที่ 2.2 การ พัฒนาผู้บริหาร สถานศึกษาและครู อย่างเป็นระบบและมี คุณภาพ	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	41 (1.6)	275 (11.0)	834 (33.5)	1343 (53.9)	2.251 (ดีมาก)	0.805	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	34 (1.8)	208 (10.8)	673 (35.0)	1007 (52.4)	2.237 (ดีมาก)	0.809	0.00	3.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	2 (1.4)	19 (12.9)	53 (36.1)	73 (49.7)	2.184 (ดีมาก)	0.761	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	0 (0.0)	4 (5.3)	21 (28.0)	50 (66.7)	2.484 (ดีมาก)	0.637	1.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	1 (1.2)	14 (16.3)	29 (33.7)	42 (48.8)	2.132 (ดีมาก)	0.876	0.00	3.00
	คชด.(ร้อยละ)	30 (100)	1 (3.3)	6 (20.0)	5 (16.7)	18 (60.0)	2.144 (ดีมาก)	0.870	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	1 (2.0)	13 (25.5)	11 (21.6)	26 (51.0)	2.092 (ดีมาก)	0.943	0.00	3.00
	สาธิต.(ร้อยละ)	6 (100)	1 (16.7)	2 (33.3)	1 (16.7)	2 (33.3)	1.556 (ดี)	1.186	0.00	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	1 (0.6)	9 (5.1)	41 (23.3)	125 (71.0)	2.517 (ดีมาก)	0.679	0.00	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	0 (0.0)	5 (10.9)	14 (30.4)	27 (58.7)	2.275 (ดีมาก)	0.774	0.33	3.00
	อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	4 (2.2)	41 (22.4)	76 (41.5)	62 (33.9)	1.823 (ดี)	0.866	0.00	3.00
ตัวบ่งชี้ ร้อย 2.2.1 ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการ ศึกษาได้รับการพัฒนา อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ทางวิชาการและวิชาชีพ	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	105 (4.2)	257 (10.3)	205 (8.2)	1926 (77.3)	2.585 (ดีมาก)	0.838	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	81 (4.2)	198 (10.3)	156 (8.1)	1487 (77.4)	2.586 (ดีมาก)	0.838	0.00	3.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	7 (4.8)	13 (8.8)	11 (7.5)	116 (78.9)	2.605 (ดีมาก)	0.840	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	2 (2.7)	2 (2.7)	6 (8.0)	65 (86.7)	2.787 (ดีมาก)	0.622	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	2 (2.3)	11 (12.8)	13 (15.1)	60 (69.8)	2.523 (ดีมาก)	0.808	0.00	3.00
	คชด.(ร้อยละ)	30 (100)	2 (6.7)	5 (16.7)	1 (3.3)	22 (73.3)	2.433 (ดีมาก)	1.006	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	4 (7.8)	9 (17.6)	4 (7.8)	34 (66.7)	2.333 (ดีมาก)	1.032	0.00	3.00
	สาธิต.(ร้อยละ)	6 (100)	1 (16.7)	1 (16.7)	2 (33.3)	2 (33.3)	1.833 (ดี)	1.169	0.00	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	6 (3.4)	18 (10.2)	12 (6.8)	140 (79.5)	2.625 (ดีมาก)	0.804	0.00	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	0 (0.0)	6 (13.0)	6 (13.0)	34 (73.9)	2.629 (ดีมาก)	0.714	1.00	0.00
	อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	15 (8.2)	36 (19.7)	23 (12.6)	109 (59.6)	2.235 (ดีมาก)	1.035	0.00	3.00
ตัวบ่งชี้ ร้อย 2.2.2 ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการ ศึกษามีคุณธรรม มี ความพึงพอใจ ในการ ทำงาน และผูกพันกับ งาน มีอัตราออก จากงาน และอัตรา ความผิดพลาด	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	235 (9.4)	230 (9.2)	191 (7.7)	1837 (73.7)	2.456 (ดีมาก)	0.999	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	188 (9.8)	171 (8.9)	150 (7.8)	1413 (73.5)	2.451 (ดีมาก)	1.006	0.00	3.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	8 (5.4)	15 (10.2)	24 (16.3)	100 (68.0)	2.469 (ดีมาก)	0.886	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	4 (5.3)	8 (10.7)	5 (6.7)	58 (77.3)	2.560 (ดีมาก)	0.889	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	9 (10.5)	15 (17.4)	1 (1.2)	61 (70.9)	2.326 (ดีมาก)	1.100	0.00	3.00
	คชด.(ร้อยละ)	30 (100)	7 (23.3)	1 (3.3)	2 (3.9)	20 (64.7)	2.167 (ดีมาก)	1.289	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	13 (25.5)	3 (5.9)	2 (3.9)	33 (64.7)	2.078 (ดีมาก)	1.324	0.00	3.00
	สาธิต.(ร้อยละ)	6 (100)	2 (33.3)	2 (33.3)	0 (0.0)	2 (33.4)	1.333 (ดี)	1.366	0.00	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	4 (2.3)	15 (8.5)	7 (4.0)	150 (85.2)	2.721 (ดีมาก)	0.715	0.00	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	1 (2.2)	8 (17.4)	6 (13.0)	31 (67.4)	2.457 (ดีมาก)	0.862	0.00	3.00
	อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	18 (9.0)	44 (24.0)	36 (19.7)	85 (46.4)	2.028 (ดีมาก)	1.050	0.00	3.00

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน							
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบน ⁺	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้ รong 2.2.3 มี แนวโน้มในการรวมตัว จัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อ สร้างเกณฑ์มาตรฐาน เฉพาะกลุ่มและติดตาม การดำเนินงาน ของ บุคลากร และ สถานศึกษา ตลอดจน การส่งสมรรถนะความรู้ที่ หลากหลาย	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	925 (37.1)	144 (5.8)	145 (5.8)	1279 (51.3)	1.713 (ดี)	1.405	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	746 (38.8)	100 (5.2)	112 (5.8)	964 (50.2)	1.673 (ดี)	1.414	0.00	3.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	63 (42.9)	16 (10.9)	3 (2.0)	65 (44.2)	1.476 (ดี)	1.416	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	17 (22.7)	7 (9.3)	2 (2.7)	49 (65.3)	2.107 (ดีมาก)	1.290	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	38 (44.2)	4 (4.7)	3 (3.5)	41 (47.7)	1.547 (ดี)	1.452	0.00	3.00
	ตชด..(ร้อยละ)	30 (100)	8 (26.7)	5 (16.7)	1 (3.3)	16 (53.3)	1.833 (ดี)	1.341	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	16 (31.4)	2 (3.9)	6 (11.8)	27 (52.9)	1.863 (ดี)	1.357	0.00	3.00
	สาธิต.(ร้อยละ)	6 (100)	2 (33.3)	1 (16.7)	1 (16.7)	2 (33.3)	1.500 (ดี)	1.378	0.00	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	35 (19.9)	9 (5.1)	17 (9.7)	115 (65.3)	2.205 (ดีมาก)	1.201	0.00	3.00
	อาชีวะ (ร้อยละ)	46 (100)	16 (34.8)	4 (8.7)	1 (2.2)	25 (54.3)	1.761 (ดี)	1.417	0.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	98 (53.6)	11 (6.0)	12 (6.6)	62 (33.9)	1.208 (ดี)	1.387	0.00	3.00	
ตัวบ่งชี้หลักที่ 2.3 การ บริหารจัดการที่ใช้ สถานศึกษาเป็นฐาน	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	15 (0.6)	158 (6.4)	813 (32.6)	1507 (60.4)	2.112 (ดีมาก)	0.536	0.00	2.67
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	12 (0.6)	116 (6.0)	597 (31.1)	1197 (62.3)	2.128 (ดีมาก)	0.531	0.00	2.67
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	1 (0.7)	18 (12.2)	55 (37.4)	73 (49.7)	1.955 (ดี)	0.614	0.00	2.67
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	0 (0.0)	0 (0.0)	39 (52.0)	36 (48.0)	2.058 (ดีมาก)	0.422	1.33	2.67
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	0 (0.0)	10 (11.6)	37 (43.0)	39 (45.3)	1.973 (ดี)	0.581	0.33	2.67
	ตชด..(ร้อยละ)	30 (100)	0 (0.0)	2 (6.7)	16 (53.3)	12 (40.0)	1.922 (ดี)	0.485	1.00	2.67
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	2 (3.9)	8 (15.7)	25 (49.0)	16 (31.4)	1.706 (ดี)	0.659	0.00	2.67
	สาธิต.(ร้อยละ)	6 (100)	0 (0.0)	1 (16.7)	3 (50.0)	2 (33.3)	1.889 (ดี)	0.502	1.00	2.33
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	0 (0.0)	3 (1.7)	41 (23.3)	132 (75.0)	2.313 (ดีมาก)	0.381	1.00	2.67
	อาชีวะ (ร้อยละ)	46 (100)	0 (0.00)	5 (10.9)	19 (41.3)	22 (47.8)	2.051 (ดีมาก)	0.526	0.67	2.67
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	5 (2.8)	66 (36.0)	66 (36.1)	46 (25.1)	1.465 (ดี)	0.753	0.00	2.67	
ตัวบ่งชี้ รong 2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วน ร่วมในการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ตามสภาพ ท้องถิ่น สภาพปัญหา และ ความต้องการที่ แท้จริงของผู้เรียน	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	91 (3.7)	239 (9.5)	291 (11.7)	1872 (75.1)	2.582 (ดีมาก)	0.809	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	56 (2.9)	186 (9.7)	214 (11.1)	1466 (76.3)	2.608 (ดีมาก)	0.779	0.00	3.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	10 (6.8)	15 (10.2)	22 (15.0)	100 (68.0)	2.442 (ดีมาก)	0.930	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	3 (40.0)	12 (16.0)	9 (12.0)	51 (68.0)	2.440 (ดีมาก)	0.904	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	7 (8.1)	7 (8.1)	20 (23.3)	52 (60.5)	2.360 (ดีมาก)	0.944	0.00	3.00
	ตชด..(ร้อยละ)	30 (100)	1 (3.3)	8 (26.7)	5 (16.7)	16 (53.3)	2.200 (ดีมาก)	0.961	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	10 (19.6)	4 (7.8)	3 (5.9)	34 (66.7)	2.196 (ดีมาก)	1.233	0.00	3.00
	สาธิต.(ร้อยละ)	6 (100)	0 (0.0)	1 (16.7)	3 (50.0)	2 (33.3)	2.167 (ดีมาก)	0.753	1.00	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	4 (2.3)	6 (3.4)	15 (8.5)	151 (85.8)	2.778 (ดีมาก)	0.616	0.00	3.00
	อาชีวะ (ร้อยละ)	46 (100)	3 (6.5)	3 (6.5)	9 (19.6)	31 (67.4)	2.478 (ดีมาก)	0.526	0.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	54 (29.5)	43 (23.5)	21 (11.5)	65 (35.5)	1.530 (ดี)	1.248	0.00	3.00	
ตัวบ่งชี้ รong 2.3.2 ผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้อง ทุกกลุ่ม มีความพึง พอใจต่อการจัดบริการ ทางการศึกษา ของ สถานศึกษา	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	477 (19.1)	1382 (55.5)	634 (25.4)	0 (0.0)	1.063 (ดี)	0.665	0.00	2.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	365 (19.0)	1058 (55.0)	499 (26.0)	0 (0.0)	1.070 (ดี)	0.667	0.00	2.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	45 (30.6)	80 (54.4)	22 (15.0)	0 (0.0)	0.843 (พอใช้)	0.659	0.00	2.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	16 (21.3)	46 (61.3)	13 (17.3)	0 (0.0)	0.960 (พอใช้)	0.625	0.00	2.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	21 (24.4)	50 (58.1)	15 (17.4)	0 (0.0)	0.930 (พอใช้)	0.647	0.00	2.00
	ตชด..(ร้อยละ)	30 (100)	8 (26.7)	17 (56.7)	5 (16.6)	0 (0.0)	0.900 (พอใช้)	0.662	0.00	2.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	11 (21.6)	38 (74.5)	2 (3.9)	0 (0.0)	0.824 (พอใช้)	0.478	0.00	2.00

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน							
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบนฯ	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้รอง 2.3.2 (ต่อ)	สวทศ.(ร้อยละ)	6 (100)	1 (16.7)	5 (83.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	0.833 (พอใช้)	0.408	0.00	1.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	10 (21.7)	88 (56.5)	78 (44.3)	0 (0.0)	1.386 (ดี)	0.594	0.00	2.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	10 (21.7)	26 (56.5)	10 (21.7)	0 (0.00)	1.000 (พอใช้)	0.667	0.00	2.00
	อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	87 (47.5)	85 (46.4)	11 (6.0)	0 (0.00)	0.585 (พอใช้)	0.604	0.00	3.00
ตัวบ่งชี้รอง 2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	49 (2.00)	165 (6.6)	295 (11.8)	1984 (79.6)	2.690 (ดีมาก)	0.681	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	31 (1.6)	129 (6.7)	212 (11.0)	1550 (80.6)	2.707 (ดีมาก)	0.662	0.00	3.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	6 (4.1)	15 (10.2)	14 (9.5)	112 (76.2)	2.578 (ดีมาก)	0.835	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	0 (0.0)	2 (2.7)	13 (17.36)	60 (80.0)	2.773 (ดีมาก)	0.481	1.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	4 (4.7)	5 (5.8)	10 (11.6)	67 (77.9)	2.628 (ดีมาก)	0.798	0.00	3.00
	ศษค..(ร้อยละ)	30 (100)	0 (0.0)	1 (3.3)	8 (26.7)	21 (70.0)	2.667 (ดีมาก)	0.547	1.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	7 (13.7)	4 (7.8)	17 (33.3)	23 (45.1)	2.098 (ดีมาก)	1.044	0.00	3.00
	สวทศ.(ร้อยละ)	6 (100)	0 (0.0)	1 (16.7)	0 (0.0)	5 (83.3)	2.667 (ดีมาก)	0.817	1.00	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	1 (0.6)	8 (4.5)	21 (11.9)	146 (83.0)	2.773 (ดีมาก)	0.550	0.00	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	0 (0.0)	0 (0.00)	15 (32.6)	31 (67.4)	2.674 (ดีมาก)	0.474	2.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	7 (3.8)	29 (15.8)	53 (29.0)	94 (51.4)	2.279 (ดีมาก)	0.897	0.00	3.00	
มาตรฐานที่ 3 : แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	96 (3.9)	562 (22.5)	770 (30.9)	1065 (42.7)	1.705 (ดี)	0.883	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	78 (4.1)	424 (22.1)	603 (31.4)	817 (42.5)	1.701 (ดี)	0.882	0.00	3.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	11 (7.5)	57 (38.8)	43 (29.3)	36 (24.5)	1.287 (ดี)	0.853	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	0 (0.0)	18 (24.0)	21 (28.0)	36 (48.0)	1.767 (ดี)	0.860	0.17	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	4 (4.7)	31 (36.0)	18 (20.9)	33 (38.4)	1.536 (ดี)	0.973	0.00	3.00
	ศษค..(ร้อยละ)	30 (100)	1 (3.3)	3 (1.1)	16 (53.3)	10 (33.3)	1.778 (ดี)	0.699	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	2 (3.9)	15 (29.4)	19 (37.3)	15 (29.4)	1.529 (ดี)	0.794	0.00	3.00
	สวทศ.(ร้อยละ)	6 (100)	0 (0.0)	4 (66.7)	1 (16.7)	1 (16.7)	0.972 (พอใช้)	0.754	0.11	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	0 (0.0)	10 (5.7)	49 (27.8)	117 (66.5)	2.211 (ดีมาก)	0.671	0.28	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	0 (0.0)	7 (15.2)	10 (21.7)	29 (63.0)	2.106 (ดีมาก)	0.752	0.28	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	21 (11.5)	68 (37.1)	49 (26.8)	45 (24.6)	1.216 (ดี)	0.823	0.00	3.00	
ตัวบ่งชี้หลักที่ 3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	196 (7.9)	290 (11.6)	1081 (43.4)	926 (37.1)	1.918 (ดี)	0.884	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	162 (8.4)	226 (11.8)	875 (45.5)	659 (34.3)	1.886 (ดี)	0.884	0.00	3.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	21 (14.3)	25 (17.0)	63 (42.9)	38 (25.9)	1.565 (ดี)	0.924	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	0 (0.0)	12 (16.0)	33 (44.0)	30 (40.0)	2.080 (ดีมาก)	0.784	0.50	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	6 (7.0)	11 (12.8)	35 (40.7)	34 (39.5)	1.907 (ดี)	0.938	0.00	3.00
	ศษค..(ร้อยละ)	30 (100)	3 (10.0)	1 (3.3)	18 (60.0)	8 (26.7)	1.933 (ดี)	0.838	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	3 (5.9)	7 (13.7)	31 (60.8)	10 (19.6)	1.745 (ดี)	0.731	0.00	3.00
	สวทศ.(ร้อยละ)	6 (100)	1 (16.7)	0 (0.0)	3 (50.0)	2 (33.3)	1.750 (ดี)	1.129	0.00	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	0 (0.0)	8 (4.5)	23 (13.1)	145 (82.4)	2.546 (ดีมาก)	0.571	0.50	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	0 (0.0)	4 (8.7)	8 (17.4)	34 (73.9)	2.446 (ดีมาก)	0.693	0.50	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	30 (16.4)	34 (18.6)	60 (32.8)	59 (32.2)	1.612 (ดี)	1.012	0.00	3.00	

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน							
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบนฯ	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้ ร 3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับ บุคลากรและองค์กรใน ชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกระดับ ร่วมจัด ปักชัย และกระบวนการเรียนรู้ ภายใน ชุมชน และ ให้บริการวิชาการที่เป็น ประโยชน์แก่การพัฒนา คนในชุมชน เพื่อให้ สังคมไทยเป็นสังคมแห่ง ภูมิปัญญา และคนไทยมี การเรียนรู้ตลอดชีวิต	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	470 (18.9)	1062 (42.5)	475 (19.1)	486 (19.5)	1.392 (ดี)	1.003	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	377 (19.6)	859 (44.7)	336 (17.5)	350 (18.2)	1.342 (ดี)	0.991	0.00	3.00
	สข. (ร้อยละ)	147 (100)	48 (32.7)	59 (40.1)	33 (22.4)	7 (4.8)	0.993 (พอใช้)	0.864	0.00	3.00
	กทม. (ร้อยละ)	75 (100)	4 (5.3)	41 (54.7)	9 (12.0)	21 (28.1)	1.627 (ดี)	0.955	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	19 (22.1)	33 (38.4)	13 (15.1)	21 (24.4)	1.419 (ดี)	1.090	0.00	3.00
	ศจส. (ร้อยละ)	30 (100)	6 (20.0)	16 (53.3)	3 (10.0)	5 (16.7)	1.233 (ดี)	0.971	0.00	3.00
	ปรีชิต (ร้อยละ)	51 (100)	12 (23.5)	28 (54.9)	9 (17.6)	2 (3.9)	1.020 (ดี)	0.761	0.00	3.00
	สาธิต. (ร้อยละ)	6 (100)	3 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (50.0)	1.500 (ดี)	1.643	0.00	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	1 (0.6)	26 (14.8)	72 (40.9)	77 (43.8)	2.278 (ดีมาก)	0.730	0.00	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	2 (4.3)	6 (13.0)	18 (39.1)	20 (43.5)	2.217 (ดีมาก)	0.841	0.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	42 (23.0)	73 (39.9)	46 (25.1)	22 (12.0)	1.262 (ดี)	0.948	0.00	3.00	
ตัวบ่งชี้ ร 3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งของ องค์กร ที่ให้บริการ ทาง การ ศี ก ษ า มี สถานภาพเป็นสังคม แห่งการเรียนรู้/ สังคม แห่งความรู้ มีความ ปลอดภัย ลดความ ขัดแย้ง มีสันติสุข และ มีการพัฒนาก้าวหน้า อย่างต่อเนื่อง	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	358 (14.4)	114 (4.6)	85 (3.4)	1934 (77.6)	2.443 (ดีมาก)	1.096	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	287 (14.9)	88 (4.6)	59 (3.1)	1488 (77.4)	2.430 (ดีมาก)	1.111	0.00	3.00
	สข. (ร้อยละ)	147 (100)	32 (21.8)	13 (8.8)	5 (3.4)	97 (66.0)	2.136 (ดีมาก)	1.269	0.00	3.00
	กทม. (ร้อยละ)	75 (100)	8 (10.7)	3 (4.0)	5 (6.7)	59 (78.7)	2.533 (ดีมาก)	0.991	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	13 (15.1)	4 (4.7)	5 (5.8)	64 (74.4)	2.395 (ดีมาก)	1.120	0.00	3.00
	ศจส. (ร้อยละ)	30 (100)	3 (10.0)	1 (3.3)	0 (0.0)	26 (86.7)	2.633 (ดีมาก)	0.964	0.00	3.00
	ปรีชิต (ร้อยละ)	51 (100)	6 (11.8)	4 (7.8)	1 (2.0)	40 (78.4)	2.471 (ดีมาก)	1.065	0.00	3.00
	สาธิต. (ร้อยละ)	6 (100)	2 (33.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (64.7)	2.000 (ดี)	1.549	0.00	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	7 (4.0)	1 (0.6)	10 (5.7)	158 (89.8)	2.813 (ดีมาก)	0.636	0.00	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	2 (4.3)	3 (6.5)	3 (6.5)	38 (82.6)	2.674 (ดีมาก)	0.790	0.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	54 (29.5)	10 (5.5)	8 (4.4)	111 (60.7)	1.962 (ดี)	1.360	0.00	3.00	
ตัวบ่งชี้หลัก 3.2 การ ศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการ เรียนรู้และกลไกการ เรียนรู้	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	270 (10.8)	841 (33.7)	952 (38.2)	430 (17.3)	1.381 (ดี)	0.926	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	210 (10.9)	655 (34.1)	719 (37.4)	338 (17.6)	1.383 (ดี)	0.933	0.00	3.00
	สข. (ร้อยละ)	147 (100)	31 (21.1)	61 (41.5)	37 (25.2)	18 (12.2)	1.025 (ดี)	0.932	0.00	3.00
	กทม. (ร้อยละ)	75 (100)	6 (8.0)	22 (29.3)	37 (49.3)	10 (13.3)	1.396 (ดี)	0.847	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	8 (9.3)	37 (43.0)	32 (37.2)	9 (10.5)	1.271 (ดี)	0.891	0.00	3.00
	ศจส. (ร้อยละ)	30 (100)	1 (3.3)	16 (53.3)	11 (36.7)	2 (6.7)	1.200 (ดี)	0.741	0.00	3.00
	ปรีชิต (ร้อยละ)	51 (100)	14 (27.5)	15 (29.4)	17 (33.3)	5 (9.8)	1.039 (ดี)	0.889	0.00	3.00
	สาธิต. (ร้อยละ)	6 (100)	0 (0.0)	5 (83.3)	1 (16.7)	0 (0.0)	0.667 (พอใช้)	0.667	0.33	2.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	0 (0.0)	30 (17.0)	98 (55.7)	48 (27.3)	1.871 (ดี)	0.715	0.33	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	1 (2.2)	16 (34.8)	16 (34.8)	13 (28.2)	1.913 (ดี)	0.812	1.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	49 (26.8)	64 (35.0)	44 (24.0)	26 (14.2)	0.985 (พอใช้)	0.950	0.00	3.00	
ตัวบ่งชี้ ร 3.2.1 ศึกษาวิจัย สํารวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งการ เรียนรู้ตลอดชีวิตทุก รูปแบบ	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	350 (14.0)	513 (20.6)	441 (17.7)	1189 (47.7)	1.990 (ดี)	1.116	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	270 (14.0)	386 (20.1)	352 (18.3)	914 (47.6)	1.994 (ดี)	1.113	0.00	3.00
	สข. (ร้อยละ)	147 (100)	37 (25.2)	46 (31.3)	11 (7.5)	53 (36.1)	1.544 (ดี)	1.218	0.00	3.00
	กทม. (ร้อยละ)	75 (100)	10 (13.3)	12 (16.0)	23 (30.7)	30 (40.0)	1.973 (ดี)	1.052	0.00	3.00
เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	10 (11.6)	27 (31.4)	8 (9.3)	41 (47.7)	1.932 (ดี)	1.125	0.00	3.00	

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน							
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วน เบี่ยงเบนฯ	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้ รong 3.2.1 (ต่อ)	ตชด.(ร้อยละ)	30 (100)	1 (3.3)	10 (33.3)	8 (26.7)	11 (36.7)	1.967 (ดี)	0.928	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	16 (31.4)	13 (25.5)	6 (11.8)	16 (31.4)	1.431 (ดี)	1.237	0.00	3.00
	สาธิต.(ร้อยละ)	6 (100)	3 (50.0)	1 (16.7)	1 (16.7)	1 (16.6)	1.000 (พอใช้)	1.265	0.00	3.00
	กศน.(ร้อยละ)	176 (100)	3 (1.7)	18 (10.2)	32 (18.2)	123 (69.9)	2.563 (ดีมาก)	0.746	0.00	3.00
	อาชีวะ (ร้อยละ)	46 (100)	1 (2.2)	12 (26.1)	11 (23.9)	22 (47.8)	2.174 (ดีมาก)	0.902	0.00	3.00
	อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	64 (35.0)	51 (27.9)	27 (14.8)	41 (22.4)	1.246 (ดี)	1.158	0.00	3.00
ตัวบ่งชี้ รong 3.2.2 ระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภทเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	823 (33.0)	368 (14.8)	207 (8.4)	1095 (43.9)	1.631 (ดี)	1.331	0.00	3.00
	สพฐ.(ร้อยละ)	1922 (100)	648 (33.7)	278 (14.5)	160 (8.3)	836 (43.5)	1.616 (ดี)	1.335	0.00	3.00
	สช.(ร้อยละ)	147 (100)	72 (49.0)	28 (19.0)	7 (4.8)	40 (27.2)	1.102 (ดี)	1.275	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	24 (32.0)	7 (9.3)	3 (4.0)	41 (54.7)	1.813 (ดี)	1.382	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	33 (38.4)	9 (10.5)	6 (7.0)	38 (44.2)	1.570 (ดี)	1.385	0.00	3.00
	ตชด..(ร้อยละ)	30 (100)	10 (33.3)	6 (20.0)	6 (20.0)	8 (26.7)	1.400 (ดี)	1.221	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	21 (41.2)	5 (9.8)	8 (15.7)	17 (33.3)	1.412 (ดี)	1.329	0.00	3.00
	สาธิต.(ร้อยละ)	6 (100)	3 (50.0)	2 (33.3)	0 (0.0)	1 (16.7)	0.833 (พอใช้)	1.169	0.00	3.00
	กศน.(ร้อยละ)	176 (100)	12 (6.8)	33 (18.8)	17 (9.7)	114 (64.8)	2.324 (ดีมาก)	1.004	0.00	3.00
	อาชีวะ (ร้อยละ)	46 (100)	13 (28.3)	6 (13.0)	3 (6.5)	24 (52.2)	1.826 (ดี)	1.338	0.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	119 (65.0)	30 (16.4)	7 (3.8)	27 (14.8)	0.683 (พอใช้)	1.088	0.00	3.00	
ตัว บ่งชี้ รong 3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศ	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	1911 (76.7)	195 (7.8)	51 (2.0)	336 (13.5)	0.524 (พอใช้)	1.049	0.00	3.00
	สพฐ.(ร้อยละ)	1922 (100)	1469 (76.4)	140 (7.3)	44 (2.3)	269 (14.0)	0.539 (พอใช้)	1.065	0.00	3.00
	สช.(ร้อยละ)	147 (100)	120 (81.6)	8 (5.4)	2 (1.4)	17 (11.6)	0.429 (พอใช้)	0.986	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	75 (100)	59 (78.7)	8 (5.4)	2 (2.7)	6 (8.0)	0.400 (พอใช้)	0.885	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	75 (87.2)	3 (3.5)	0 (0.00)	8 (9.3)	0.314 (พอใช้)	0.885	0.00	3.00
	ตชด..(ร้อยละ)	30 (100)	26 (86.7)	2 (6.7)	1 (3.3)	1 (3.3)	0.233 (พอใช้)	0.679	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	41 (80.4)	8 (15.7)	0 (0.0)	2 (3.9)	0.275 (พอใช้)	0.666	0.00	3.00
	สาธิต.(ร้อยละ)	6 (100)	5 (83.3)	1 (16.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	0.167 (พอใช้)	0.408	0.00	1.00
	กศน.(ร้อยละ)	176 (100)	116 (65.9)	25 (14.2)	2 (1.1)	33 (18.8)	0.727 (พอใช้)	1.164	0.00	3.00
	อาชีวะ (ร้อยละ)	46 (100)	25 (54.3)	4 (8.7)	4 (8.7)	13 (28.3)	1.109 (ดี)	1.337	0.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	94 (51.4)	33 (18.0)	13 (7.1)	43 (23.5)	1.027 (ดี)	1.238	0.00	3.00	
ตัวบ่งชี้ รong 3.3 การสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	713 (28.5)	306 (12.3)	206 (8.3)	1268 (50.9)	1.814 (ดี)	1.320	0.00	3.00
	สพฐ (ร้อยละ)	1922 (100)	538 (28.0)	233 (12.1)	162 (8.4)	989 (51.5)	1.834 (ดี)	1.315	0.00	3.00
	สช.(ร้อยละ)	147 (100)	65 (44.2)	22 (15.0)	15 (10.2)	45 (30.6)	1.272 (ดี)	1.306	0.00	3.00
	กทม.(ร้อยละ)	86 (100)	19 (25.3)	14 (18.7)	3 (4.0)	39 (52.0)	1.823 (ดี)	1.309	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	75 (100)	38 (44.2)	10 (11.6)	1 (1.2)	37 (43.0)	1.430 (ดี)	1.419	0.00	3.00
	ตชด.(ร้อยละ)	51 (100)	4 (13.3)	4 (13.3)	4 (13.3)	18 (60.0)	2.200 (ดีมาก)	1.126	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	30 (100)	15 (29.4)	4 (7.8)	8 (15.7)	24 (47.1)	1.804 (ดี)	1.312	0.00	3.00
	สาธิต (ร้อยละ)	6 (100)	5 (83.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (16.7)	0.500 (พอใช้)	1.225	0.00	3.00
	กศน.(ร้อยละ)	176 (100)	29 (16.5)	19 (10.8)	13 (7.4)	115 (65.3)	2.216 (ดีมาก)	1.175	0.00	3.00
	อาชีวะ (ร้อยละ)	46 (100)	9 (19.6)	4 (8.7)	3 (6.5)	30 (65.2)	2.370 (ดีมาก)	0.903	0.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	96 (52.5)	27 (14.7)	14 (7.7)	46 (25.1)	1.055 (ดี)	1.270	0.00	3.00	

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	สังกัด	จำนวน	ผลการประเมิน							
			ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ส่วนเบี่ยงเบนฯ	ต่ำสุด	สูงสุด
ตัวบ่งชี้ ร้อง 3.3.1 ครอบคลุม ชุมชน องค์กรทุกระดับ และ องค์กรที่จัดการศึกษามี การสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จนกลายเป็นวัฒนธรรม แห่งการเรียนรู้	พื้นฐาน (ร้อยละ)	2493 (100)	713 (28.6)	306 (12.3)	206 (8.3)	1268 (50.8)	1.814 (ดี)	1.320	0.00	3.00
	สพฐ. (ร้อยละ)	1922 (100)	538 (28.0)	233 (12.1)	162 (8.4)	989 (51.5)	1.834 (ดี)	1.315	0.00	3.00
	สช. (ร้อยละ)	147 (100)	65 (44.2)	22 (15.0)	15 (10.2)	45 (30.6)	1.272 (ดี)	1.306	0.00	3.00
	กทม. (ร้อยละ)	75 (100)	19 (25.3)	14 (18.7)	3 (4.0)	39 (52.0)	1.827 (ดี)	1.309	0.00	3.00
	เทศบาล (ร้อยละ)	86 (100)	38 (44.2)	10 (11.6)	1 (1.2)	37 (43.0)	1.430 (ดี)	1.419	0.00	3.00
	ตชด. (ร้อยละ)	30 (100)	4 (13.3)	4 (13.3)	4 (13.3)	18 (60.0)	2.000 (ดี)	1.126	0.00	3.00
	ปรียัติ (ร้อยละ)	51 (100)	15 (29.4)	4 (7.8)	8 (15.7)	24 (47.1)	1.804 (ดี)	1.312	0.00	3.00
	สาธิต. (ร้อยละ)	6 (100)	5 (83.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (16.7)	0.500 (พอใช้)	1.225	0.00	3.00
	กศน. (ร้อยละ)	176 (100)	29 (16.5)	19 (10.8)	13 (7.4)	115 (65.3)	2.216 (ดีมาก)	1.175	0.00	3.00
	อาชีวฯ (ร้อยละ)	46 (100)	9 (19.6)	4 (8.7)	3 (6.5)	30 (65.2)	2.174 (ดีมาก)	1.235	0.00	3.00
อุดม (ร้อยละ)	183 (100)	96 (52.5)	27 (14.7)	14 (7.7)	46 (25.1)	1.055 (ดี)	1.270	0.00	3.00	

หมายเหตุ พื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,

สพฐ. หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช. หมายถึง สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กทม. หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

เทศบาล หมายถึง สถานศึกษาสังกัดกรมการปกครองท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาล

ตชด. หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ปรียัติ หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ

สาธิต หมายถึง สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิตสถาบันอุดมศึกษา)

กศน. หมายถึง สถานศึกษาสังกัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย (ข้อมูลระดับสุนทรียศน.อำเภอ)

อาชีวฯ หมายถึง สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา

อุดม หมายถึง สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา (ข้อมูลระดับคณะวิชาของสถาบันอุดมศึกษา)

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนด นิยาม สร้าง และพัฒนาเครื่องมือสำหรับตรวจสอบคุณภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อประเมินคุณลักษณะของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมือง และพลโลก และเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และ มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ตามสภาพการดำเนินงานจริง และเพื่อสะท้อนถึงจุดแข็งที่ควรส่งเสริม/สนับสนุน และจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา/ปรับปรุงของสถานศึกษาทุกระดับและประเภท เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด ทราบแนวทางในการให้การสนับสนุน และการพัฒนา เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้มี 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ประกอบไปด้วย ตัวบ่งชี้หลัก 5 ตัว ตัวบ่งชี้รอง 9 ตัว ข้อคำถามจำนวน 90 ข้อ แต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.20 และค่าความเที่ยงระหว่าง 0.80-0.94 ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 2 ประกอบไปด้วย ตัวบ่งชี้หลัก 3 ตัว ตัวบ่งชี้รอง 10 ตัว และตัวบ่งชี้ย่อย 50 ตัวและมาตรฐานที่ 3 ประกอบไปด้วย ตัวบ่งชี้หลัก 3 ตัว ตัวบ่งชี้รอง 6 ตัว และตัวบ่งชี้ย่อย 30 ตัว ค่าความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญมีค่ามากกว่าร้อยละ 80 ความตรงเชิงโครงสร้างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยทุกตัวบ่งชี้หลักมีค่าไคสแควร์ต่ำ และมีความเที่ยงในแต่ละตัวบ่งชี้หลักกระจายตั้งแต่ 0.630 – 0.950

กลุ่มตัวอย่างและการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ในมาตรฐานที่ 1 ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (รวมชั้น ปวช.ปีที่ 3 ในสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา) ปีการศึกษา 2552 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา โรงเรียนเอกชน โรงเรียนสาธิตของสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนเทศบาล โรงเรียน ตชด. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 15,570 คน และในมาตรฐานที่ 2 และ 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษาทั่ว จำนวน 3,902 แห่ง และระดับอุดมศึกษา 168 คณะทั่วประเทศ นอกจากนี้ได้เก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 44 โรงเรียนจาก 5 ภูมิภาค ได้แก่กรุงเทพฯและปริมณฑล ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉยงเหนือ และภาคใต้ แล้ว

สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากเลือกภูมิภาคละ 2 จังหวัด ช่วงเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2553

5.1 ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

การวิเคราะห์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (เก่ง ดี มีสุข) ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2552 โดยใช้แบบประเมินฉบับเดียวกับการดำเนินงานในปีการศึกษา 2551

การดำเนินงานในปีการศึกษา 2552 นี้เป็นเช่นเดียวกับปีการศึกษา 2551 ต่างกันเฉพาะวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยเปลี่ยนจากการกำหนดให้แต่ละกลุ่มย่อยมีจำนวนเท่ากันหมด มาเป็นกำหนดเป็นสัดส่วนของจำนวนสถานศึกษาในแต่ละสังกัด/ประเภท ซึ่งรวบรวมข้อมูลได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวม 15,570 คน

นอกจากการประเมินคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข แล้ว ยังได้วิเคราะห์เปรียบเทียบกับผลการประเมินในปีการศึกษา 2551 และวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่จำแนกตามตัวแปรที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนด้วย ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ในภาพรวมทั้งประเทศอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาคูณลักษณะตามตัวบ่งชี้หลัก พบว่า นักเรียนมีคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลางทุกตัวบ่งชี้ หากพิจารณาคูณลักษณะตามตัวบ่งชี้รอง พบว่า นักเรียนมีคะแนนคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้รองส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นตัวบ่งชี้รอง 1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก มีคะแนนอยู่ในระดับสูง

2. คุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ของนักเรียน ระหว่างปี 2551 กับปี 2552 พบว่า คุณลักษณะแต่ละด้านและรวมทั้งสามด้านของปีการศึกษา 2552 สูงกว่าปีการศึกษา 2551 ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. นักเรียนชั้นสูงกว่ามีคุณลักษณะด้านความเก่ง ความดี ความสุข และรวมทั้งสามด้าน มากกว่านักเรียนชั้นต่ำกว่า ยกเว้นคุณลักษณะด้านความสุขพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณลักษณะด้านความสุขมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

4. นักเรียนเพศหญิงมีคุณลักษณะแต่ละด้านและรวมทั้งสามด้านมากกว่านักเรียนเพศชาย

5. นักเรียนที่มีผลการเรียนสูง (เกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.00 สำหรับ ชั้น ป.6 และ ม.3 และเกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.50 สำหรับชั้น ม.6) มีคุณลักษณะแต่ละด้านและรวมสามด้านมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่า

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

การประเมินสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 2493 โรง สถาบันอาชีวศึกษาจำนวน 46 สถาบัน และคณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 183 คณะ พบว่า สถานศึกษาทั้ง 3 ระดับ มีการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมความรู้ ในเชิงปฏิบัติตามตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองเป็นไปในลักษณะเดียวกันทั้งความสำเร็จและยังไม่สำเร็จ กล่าวคือ สถานศึกษาจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 2 โดยเฉลี่ยแล้วมีคุณภาพระดับดีมาก โดยมีมาตรฐานที่ 2 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางแห่งที่ไม่ได้ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่ครบขั้นตอน ซึ่งจัดเป็นจุดอ่อนของการจัดการศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษาอยู่ในระดับปรับปรุงจำนวนมาก ได้แก่

ตัวบ่งชี้รอง 2.1.4 การพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้ และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ตัวบ่งชี้รอง 2.2.3 มีแนวโน้มในการรวมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการส่งสมองค์ความรู้ที่หลากหลาย

ตัวบ่งชี้รอง 2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและ ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้รอง 2.3.2 ผู้รับบริการ/ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

การประเมินสถานศึกษาตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ เป็นการประเมินการสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง โดยสร้างการเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ผลการประเมิน พบว่า สถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานจัด

การศึกษาตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมความรู้ โดยเฉลี่ยแล้วมีคุณภาพระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางแห่งที่ไม่ได้ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่ครบขั้นตอน จัดเป็นจุดอ่อนของการจัดการศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษาอยู่ในระดับปรับปรุงจำนวนมาก ได้แก่

ตัวบ่งชี้ 3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตัวบ่งชี้ 3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ 3.2.1 ศึกษาวิจัย สำรวจ จัดทำ และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ

ตัวบ่งชี้ 3.2.2 ระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง

ตัวบ่งชี้ 3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศ

ตัวบ่งชี้ 3.3.1 ครอบคลุม ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้

5.2 อภิปรายผล

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

1. มีข้อสังเกตเกี่ยวกับผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 ทั้งในภาพรวมและในรายตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นตัวบ่งชี้ย่อย 1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก มีคะแนนคุณลักษณะอยู่ในระดับสูง เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะตอบคำถามตามการรับรู้ของตนเอง ดังนั้นคะแนนที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ และการรับรู้เกี่ยวกับตนเองที่มักมีแนวโน้มในเชิงบวก จึงมีค่าคะแนนสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจสถานภาพนักเรียนไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเบื้องต้นตามโครงการความร่วมมือนานาชาติเกี่ยวกับการศึกษาหน้าที่และความเป็นพลเมือง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) ซึ่งเป็นโครงการที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) และสำนักงานงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ดำเนินการร่วมกับ IEA ตั้งแต่

ปี พ.ศ.2550 จนถึงปี พ.ศ.2553 ที่พบว่าโดยภาพรวม เรื่องความรู้ในด้านพลเมืองศึกษา นักเรียนไทยได้คะแนนต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ยของระดับนานาชาติ ส่วนเรื่องความคิดเห็น เจตคติ การรับรู้ นักเรียนไทยได้คะแนนสูงกว่าระดับค่าเฉลี่ย เนื่องจากการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง

2. ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งที่สอง (ปีการศึกษา 2552) ยังคงพบว่า คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะด้านความดีสูงกว่าด้านความเก่ง และด้านความเก่งสูงกว่าด้านความสุข ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. เหมือนกับที่พบในการประเมินครั้งแรก (ปีการศึกษา 2551) ทั้ง ๆ ที่การประเมินสองครั้งดังกล่าวใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินแต่ละครั้งน่าจะเป็นตัวแทนของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศได้ในภาพรวมทั้งประเทศ

3. เป็นที่น่าสังเกตว่า ผลการประเมินในปีการศึกษา 2552 (ซึ่งใช้แบบประเมินเหมือนกับที่ใช้ในการประเมินเมื่อปีการศึกษา 2551) พบว่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะแต่ละด้านของผู้เรียนทั่วประเทศสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินในปี 2551 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลสองประการ

ประการแรก อาจเป็นเพราะการประเมินในปีแรกใช้แบบประเมินที่มีจำนวนข้อทั้งหมด 120 ข้อ (แล้วเลือกใช้คะแนนเฉพาะข้อที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบแล้วซึ่งมีจำนวน 90 ข้อ) นักเรียนที่ตอบแบบประเมินในปี 2551 ต้องตอบแบบประเมินถึง 120 ข้อ แต่ นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในปี 2552 ตอบแบบประเมินเพียง 90 ข้อเท่านั้น จึงเป็นไปได้ที่ผลการประเมินอาจแตกต่างกันเนื่องจากอาการสมองล้า (fatigue) ซึ่งอาจเกิดกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในปี 2551 มากกว่านักเรียนที่ตอบแบบประเมินในปี 2552

ประการที่สอง แม้ว่าการประเมินสองครั้งจะมีจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน คือ 14,400 คน และ 15,570 คนตามลำดับ แต่การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน กล่าวคือ การประเมินครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2551 ใช้วิธีการสุ่มโดยกำหนดโควตาให้แต่ละกลุ่มย่อยที่จำแนกตามสังกัด/ประเภท ขนาดโรงเรียนและระดับชั้น กลุ่มละ 600 คน ส่วนการประเมินในครั้งที่สองใช้วิธีสุ่มสถานศึกษาโดยกำหนดสัดส่วนของจำนวนสถานศึกษาในแต่ละสังกัด (แต่สัดส่วนในแต่ละสังกัดไม่เท่ากัน) ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันอาจทำให้ได้กลุ่มผู้เรียนที่ต่างกันได้ในด้านของความเป็นตัวแทนของผู้เรียนทั่วประเทศ เช่น ในปี 2551 จะได้ตัวแทนที่ดีในด้านของความเป็นตัวแทนผู้เรียนแต่ละกลุ่มย่อย แต่ในปี 2552 ความเป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มย่อยอาจจะดีกว่า จึงส่งผลถึงการประเมินทำให้มีความแตกต่างกัน (เช่นกลุ่มตัวอย่างในปี 2552 อาจเลือกได้สัดส่วนนักเรียนที่มีคุณลักษณะในกลุ่มสูงมากกว่าปี 2551 เป็นต้น)

4. ผลการประเมินทั้งสองครั้งแม้จะได้ผลในภาพรวมทั้งประเทศไม่เท่ากัน แต่ได้ผลสอดคล้องกันเมื่อจำแนกตามกลุ่มย่อยต่าง ๆ คือ สังกัด/ประเภทสถานศึกษา ขนาดสถานศึกษา ที่ตั้งสถานศึกษา (ภาคภูมิศาสตร์) เพศ และผลการเรียนของนักเรียน แสดงว่า ผลการจัดการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานยัง

ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ที่ต้องการให้คนไทยได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันทั้งในด้าน โอกาสและคุณภาพของการได้รับการศึกษา ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำเอาผลการประเมินนี้ไปใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่อไปได้

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา

การประเมินสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 2493 โรง คณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 183 คณะ และสถาบันอาชีวศึกษาจำนวน 46 สถาบัน พบว่า สถานศึกษาทั้ง 3 ระดับ มีการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมความรู้ ในเชิงปฏิบัติตามตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองเป็นไปในลักษณะเดียวกันทั้งความสำเร็จและล้มเหลว กล่าวคือ สถานศึกษาจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 2 โดยเฉลี่ยแล้วมีคุณภาพระดับดีมาก โดยมีมาตรฐานที่ 2 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางแห่งที่ไม่ได้ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่ครบขั้นตอน ซึ่งจัดเป็นจุดอ่อนของการจัดการศึกษา ได้แก่

ตัวบ่งชี้รอง 2.1.4 การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้ และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ตัวบ่งชี้รอง 2.2.3 มีแนวโน้มในการรวมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการสั่งสมองค์ความรู้ที่หลากหลาย

ตัวบ่งชี้รอง 2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและ ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้รอง 2.3.2 ผู้รับบริการ/ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการประเมินที่พบว่า สถานศึกษาทั้ง 3 ระดับ มีการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา ในเชิงปฏิบัติตามตัวบ่งชี้หลัก และตัวบ่งชี้รองเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ทั้งความสำเร็จและล้มเหลว ในทุกตัวบ่งชี้ อาจเป็นเพราะแต่ละสถาบันดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 3 ประการ คือ 1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (มาตรา 8) ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) โดยการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม

ของแต่ละระดับการศึกษา (มาตรา 23) ทั้งนี้ แนวคิดการจัดการศึกษาตามมาตรา 12 มุ่งเน้นให้มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีอิสระในรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลาย มีความต้องการการศึกษาเป็นพิเศษและขาดโอกาสทางการศึกษา ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้ารับการศึกษาได้ด้วย

แนวการจัดการศึกษาของชาติซึ่งปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติการศึกษาตั้งแต่มาตรา 22 ถึงมาตรา 30 สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา ได้ 5 ประการ คือ

1. การจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน/ประสบการณ์การเรียนรู้ ยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

2. การจัดการศึกษาที่มุ่งปลูกฝังและสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน การจัดการศึกษาเน้นความรู้ คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและบูรณาการความรู้ในเรื่องต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งการฝึกทักษะและกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ

3. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ แนวทางในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้มีการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ตลอดจนมุ่งเน้นให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ โดยมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

4. การส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ รัฐส่งเสริมการดำเนินงาน และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ ต้องมีลักษณะหลากหลายเหมาะสมกับแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ วิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน นอกจากนี้ยังกำหนดให้สถานศึกษาพัฒนา

กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

5. การประเมินผลการเรียนรู้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุถึงวิธีการประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

แนวการจัดการศึกษาของชาติยังมีจุดเน้นในด้านการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และการประกันคุณภาพภายในและภายนอก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 กล่าวไว้ใน มาตรา 47 ถึงมาตรา 51 เกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยให้ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด และสถานศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการตรวจประเมินภายนอก ซึ่งจัดให้ไม่น้อยกว่า 1 ครั้งในทุก 5 ปี นับแต่การประเมินครั้งสุดท้าย

การที่สถานศึกษาแต่ละแห่งใช้แนวการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นแม่แบบในการดำเนินการ แม้ว่าแผนยุทธศาสตร์ของแต่ละสถานศึกษาจะแตกต่างกัน แต่ด้วยหลักการเดียวกัน ปฏิบัติการของแต่ละสถานศึกษาจึงมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ผลการประเมินการปฏิบัติของสถานศึกษาในสภาพจริงของแต่ละมาตรฐานจึงเป็นไปในทิศทางเดียวกันดังกล่าว

สภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษาภายหลังการปฏิรูปการศึกษาที่ประเมินจากตัวบ่งชี้ต่างๆ พบว่าสถานศึกษามีจุดอ่อน หรือบกพร่องในการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้รอง ที่ได้กล่าวมาเช่นเดียวกันทั้ง 3 ระดับ ซึ่งตามรายงานการติดตามและประเมินความก้าวหน้า การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนรู้ เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ 2548 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549) พบว่าการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เพิ่มเติมสาระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน โดยกำหนดสัดส่วนสาระแกนกลางและสาระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนคือ 70 : 30 แต่ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรไม่ตรงกัน ขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น การกำหนดสาระการเรียนรู้ การจัดโครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ และจากรายงานการติดตามและการประเมินผลการเรียนรู้ระดับขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ผลที่เกิดขึ้นหลังจากการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 พบว่า ความพร้อมและความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนของโครงสร้างและสาระการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความสามารถและจำนวนบุคลากร โรงเรียน งบประมาณและระยะเวลาเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งโรงเรียน ขนาดใหญ่จะมีความพร้อมสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะในระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสจะประสบปัญหาในเรื่องนี้ค่อนข้างมาก ทั้งนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ในทุกระดับไม่สามารถจัดทำหลักสูตรได้ด้วยตนเองต้องอาศัยคู่มือคำแนะนำ ครูและบุคลากรในสถานศึกษายังมีความสับสนในเรื่องความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาในระบบการศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย (standard-based education) อีกทั้ง หลักสูตรของสถานศึกษานั้นการทำแบบฝึกหัด และเนื้อหาสาระมากกว่ากระบวนการ ขาดลักษณะของ Authentic Instruction ที่มุ่งเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือผู้เรียนสำคัญที่สุด

รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับในระดับอุดมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พัฒนาทักษะด้านการคิด การเรียนรู้ การปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการส่งเสริมให้นักศึกษาศึกษาในประเด็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น นอกจากนี้ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนพบว่า มีการวัดและประเมินโดยการพิจารณาหลายองค์ประกอบควบคู่กัน ทั้งด้านความรู้ พฤติกรรม สังคม การทำงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและการเอาใจใส่ในการเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

รายงานการติดตามและประเมินสภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547) พบว่า หลังจากการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษามีการลดหน่วยกิตรายวิชา ลดรายวิชาประเภทบรรยาย และเพิ่มรายวิชาที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พัฒนาทักษะด้านการคิด การเรียนรู้ การปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น รวมทั้งหลักสูตรใหม่จะมีรายวิชาที่หลากหลายเพื่อตอบสนองให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้เองตามความพอใจ โดยมหาวิทยาลัยของรัฐบางแห่งมีการเพิ่มเนื้อหาวิชาที่เน้นการมีส่วนร่วมและตอบสนองความต้องการของตลาด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547)

รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับอาชีวศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) พบว่า มีการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน และปฏิรูปวิธีสอบ โดยให้ความสำคัญกับการเรียนเป็นชิ้นงาน เรียนเป็นเรื่อง เรียนเป็นโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนและครูผู้สอนมีการวางแผนและการทำงานเป็นทีมได้เรียนรู้ดำเนินงานร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ สำหรับครูมีการเปลี่ยนวิธีสอนด้วยการบูรณาการเนื้อหาที่สอนตามหลักสูตร ให้เอื้อต่อการเรียนเป็นชิ้นงาน/โครงการ และปฏิรูปวิธีสอบ ไม่เน้นสอบที่วัดความจำแต่ประเมินจากกระบวนการคิด การวางแผนการทำงาน และการแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

การประเมินสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 2,493 โรง สถาบันอาชีวศึกษาจำนวน 46 สถาบัน และคณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 183 คณะ ในเชิงปฏิบัติ เป็นการประเมินการสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็งโดยสร้างการเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสังคมแห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ผลการประเมิน พบว่า สถานศึกษาทั้ง 3 ระดับ มีการจัดการศึกษาตามมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ โดยเฉลี่ยแล้วมีคุณภาพระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ แต่มีบางแห่งที่ไม่ได้ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่ครบขั้นตอน ซึ่งจัดเป็นจุดอ่อนของการจัดการศึกษา ได้แก่

ตัวบ่งชี้ 3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ 3.2.1 ศึกษาวิจัย สำรวจ จัดทำ และจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ

ตัวบ่งชี้ 3.2.2 ระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง

ตัวบ่งชี้ 3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศ

ตัวบ่งชี้ 3.3.1 ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้

การที่สถานศึกษาทั้ง 3 ระดับ มีจุดอ่อนตามตัวบ่งชี้รองจากที่กล่าวมา อาจเป็นเพราะการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งความรู้ หรือสังคมแห่งภูมิปัญญา มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ **การเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning)** ซึ่งเป็นกระบวนการที่เริ่มต้นจากบุคคลที่มีการเรียนรู้ และใช้การเรียนรู้นั้นไปปรับปรุงตนเอง ด้วยการรับประสบการณ์ใหม่จากการศึกษาทุกระบบสำหรับการบรรลุถึงพัฒนาการส่วนตัว สังคมและวิชาชีพตลอดช่วงวัย (กฤษศรี คำชาย และคณะ, 2551) และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ให้ความหมายว่า เป็นการศึกษาของบุคคลที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่ต้องตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นของการเรียนรู้ที่ทุกคนและทุกส่วนในสังคมมีความใฝ่รู้ และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและมีความต่อเนื่องเป็นปกติวิสัยในชีวิตประจำวันของคนทุกคน ไปตลอดจนสิ้นอายุขัย เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ในทุกเวลา ทุกสถานที่ ของคนทุกคน ในทุกสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และต้องยึดหลักที่ว่า การศึกษาและการเรียนรู้เป็นกลไกสำคัญต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนา ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนในสังคม ดังนั้นชุมชนจึงเป็นฐานของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยใช้ศักยภาพและทรัพยากรในชุมชนเป็นหลัก การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้จึงเป็นการบูรณาการการเรียนรู้ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพอย่างผสมกลมกลืน สอดคล้องกับธรรมชาติและวิถีชีวิตของคน แต่สถานศึกษาทั้ง 3 ระดับยังไม่สามารถตอบสนอง และรับผิดชอบต่อชุมชนในบทบาทแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งความรู้ และองค์ความรู้ของชุมชนอย่างเต็มศักยภาพที่สถานศึกษามีอยู่แต่เพียงลำพัง โดยไม่ประสานงาน หรือร่วมมือเป็นเครือข่ายการสร้างองค์ความรู้ร่วมกับหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นในชุมชนอย่างจริงจัง และจริงใจ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัย ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ และการสนับสนุนทุนทรัพย์ และแรงงาน ในขณะที่การมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชนในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในเรื่องของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการ และจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นผลมาจาก การได้รับข่าวสารข้อมูลของสถานศึกษาที่ได้มีการรายงานหรือแจ้งต่อผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน รวมทั้งขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ระหว่างบุคคลในชุมชนอันเป็นการที่สถานศึกษาได้เรียนรู้จากชุมชน และชุมชนได้เรียนรู้จากสถานศึกษา

สภาพการดำเนินงานด้านการปฏิรูปการศึกษาในประเด็นสร้างสังคมการเรียนรู้ที่ผ่านมา เป้าหมายของการขยายโอกาสและการยกระดับการศึกษาของประชาชนให้ได้รับโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างมีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่ายยังไม่บรรลุเป้าหมาย การปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษายังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร การกระจายอำนาจยังทำไม่ได้เต็มที่ เพราะการจัดระบบเตรียมความพร้อมเรื่องคน การสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาทำได้ช้า การกำหนดให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลไม่เป็นการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ขาดเอกภาพทางการศึกษาทำให้การใช้ทรัพยากรการศึกษาาร่วมกัน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถาบันการศึกษากับองค์กรต่างๆ เกิดขึ้นได้ยาก นอกจากนี้ การขาดความพร้อมของสถาบันการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานศึกษา ทำให้ไม่สามารถนำหลักการการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ไปปฏิบัติได้จริง แม้ว่าจะได้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติแล้วก็ตาม อย่างไรก็ตาม ภายใต้งานการเสวนาวิชาการเรื่อง “ผลดอกออกผล...๕ ปีแห่งการปฏิรูปการศึกษา” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551) วิทยาการและผู้ทรงวุฒิด้านการศึกษากล่าวถึง ผลการ

ดำเนินงานด้านการร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แม้ว่าจะไม่เกิดผลเชิงรูปธรรมที่ชัดเจน แต่พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีนโยบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกับชุมชนมากขึ้นกว่าก่อน ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ทั้งนี้ สถานศึกษาที่มีความพร้อมบางแห่งได้มีการดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน การบริการวิชาการแก่ชุมชน การวิจัยแบบมีส่วนร่วมหรือการดำเนินโครงการร่วมกับชุมชน ตลอดจนการร่วมมือกับชุมชน สร้างศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพ

ผลรายงานการติดตามความก้าวหน้าในการจัดการแหล่งเรียนรู้ ปี 2549-2550 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) พบว่า สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้โดยดำเนินงานห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศ จำนวน 848 แห่ง รวมทั้งรถห้องสมุด/เรือห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้เคลื่อนที่และส่งเสริมแหล่งเรียนรู้โดยจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ในรูปศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ซึ่งมีทั้งสิ้น 14 แห่งนอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เช่น กรุงเทพมหานครดำเนินการพัฒนาห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครให้มีความทันสมัย มีการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสร้างเครือข่ายห้องสมุด เพื่อเชื่อมโยงความรู้ เพิ่มจำนวนห้องสมุดให้ครบทุกเขตในกรุงเทพมหานคร ส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่านและศึกษาค้นคว้า รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาวิจัยและนวัตกรรมใหม่ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งในและนอกระบบ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็กจนตลอดชีวิต และสร้างแหล่งบริการองค์ความรู้อย่างสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นทั่วประเทศ รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม การกีฬาและนันทนาการแก่ท้องถิ่น การพัฒนาและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ มีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์เด็ก หอศิลป์วัฒนธรรม รวมทั้งพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไปสามารถเข้าไปศึกษาและใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้ ยังมีเอกชนที่เห็นความสำคัญและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ขึ้นในชุมชน อาทิ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี พิพิธภัณฑ์วังสวนผักกาด นอกจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ยังพบว่ามีการดำเนินการในเรื่องแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาต่างๆ อย่างกว้างขวาง จากรายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาปฐมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ระบุถึงการดำเนินการในเรื่องแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย นอกจากนั้นยังมีการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบจำนวน 943 ศูนย์ เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับอบรมบุคลากรประจำการและก่อนประจำการ รวมทั้งเป็นศูนย์การอบรมระดับปฐมวัยด้วย สำหรับระดับอุดมศึกษาพบว่าได้มีการส่งเสริมการพัฒนาห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์การเรียนรู้ และศูนย์บริการทางวิชาการที่หลากหลาย ตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา

การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านกระบวนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จากการสำรวจติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้นอกระบบและตามอัธยาศัย ปี 2549 – 2550 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) พบว่า แม้จะมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการส่งเสริมการเรียนรู้จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่อง กลุ่มเป้าหมายไม่มีเวลาเรียนเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ การศึกษานอกระบบมีการออกกลางคันเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้การจัดการศึกษาทักษะอาชีพ ยังมีวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

ผลการประเมินตามมาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่ พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ยังมีความแตกต่างกันระหว่างสังกัด/ประเภทของสถานศึกษา ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของนักเรียน ตามมาตรฐานที่ 1 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ควรพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะด้านความเก่ง ความดี และความสุภาพ สูงขึ้น

สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความประสงค์จะทราบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานที่ 1 (ความเก่ง ความดี และความสุภาพ) สามารถนำเครื่องมือที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาใช้ในการประเมินคุณลักษณะของนักเรียน ไปใช้ประเมินนักเรียนภายในสถานศึกษาของตนเองแล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศ รวมทั้งสามารถนำผลการประเมินของสถานศึกษาไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) ที่สำนักงานเลขาธิการศึกษาจัดทำไว้ ซึ่งจัดทำให้สถานศึกษาของตนรู้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนแต่ละด้านอยู่ระดับใด

2) มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

การดำเนินงานของสถานศึกษาทุกระดับตามมาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา มีจุดอ่อนในด้านการพัฒนาวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้ และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การรวมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการส่งเสริมองค์ความรู้ที่หลากหลาย และผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/ สังคมแห่งความรู้ มีจุดอ่อนในด้านการร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนร่วมจัดป้จจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการวิชาการ เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้

ตลอดชีวิต และศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศต่างๆ ที่แต่ละสถานศึกษามีแผนยุทธศาสตร์ในประเด็นดังกล่าวตามที่ได้ใช้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เป็นแม่แบบในการดำเนินงาน แต่การบรรลุเป้าหมายแตกต่างกัน แม้ว่าจะมีการประเมินคุณภาพสถานศึกษาทั้งภายใน และภายนอกแล้วก็ตาม แสดงว่ามีสถานศึกษาบางแห่งไม่ได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรเพื่อปรับปรุงแผนปฏิบัติการ จึงควรที่สถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวจะนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา โดยกำหนดให้การใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษาเป็นวิสัยทัศน์ขององค์กร โดยปรับให้มาตรฐานเป็นเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ หรือวิสัยทัศน์ขององค์กร และใช้ตัวบ่งชี้หลัก ตัวบ่งชี้รองและตัวบ่งชี้อย่อยแต่ละตัวจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ (action plan) ที่พร้อมจะปฏิบัติ (implement) หรือผลลัพธ์ (results) ของการปฏิบัติ ทั้งนี้จะต้องกระตุ้นให้ผู้น้ององค์กรตระหนักและตื่นตัวในการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติ และเรียนรู้การสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จและ/หรือล้มเหลวตามกระบวนการบริหารการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

3) จากผลการประเมินในภาพรวม มีข้อเสนอให้หน่วยงานต้นสังกัดควรดำเนินการประเมินทั้งคุณภาพผู้เรียนและประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในภาพรวมให้ครอบคลุมประชากรที่มี เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นฐาน (Based-line) สำหรับการพัฒนา/ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่รับผิดชอบในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด เขตตรวจราชการ และระดับกรม/ต้นสังกัด เป็นต้น

ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดแบบสอบถามและค่าเฉลี่ยรวมทั่วประเทศเพื่อการเทียบเคียง สำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ที่ www.onec.go.th

บรรณานุกรม

- กฤษศรี คำชาย และคนอื่น ๆ (2551). รายงานการวิจัยวิธีวิทยาการประเมินความสำเร็จของการศึกษาเพื่อเสริมสร้าง
 สังกมแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2551). รายงานการเสวนาวิชาการ เรื่อง ผลผลิตออกผล...๕
 ปีแห่งการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและพัฒนาคุณภาพ สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
 ประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2)
 พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2548). มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหยาบสื่อและการพิมพ์.
- _____. (2548). รายงานการติดตามและประเมินสถานภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา.
 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2549). รายงานการติดตามและประเมินความก้าวหน้า การปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนรู้ เมื่อ
 สิ้นสุดปีงบประมาณ 2548. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- _____. (2551). รายงานการติดตามความก้าวหน้าในการจัดการแหล่งเรียนรู้ปี 2549-2550.
 กรุงเทพมหานคร: บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด.
- _____. (2551). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้นอกระบบและตามอัธยาศัย ปี 2549
 - 2550. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด.
- _____. (2551). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
 กรุงเทพมหานคร: บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด.
- _____. (2551). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร:
 บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด.
- _____. (2551). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับอาชีวศึกษา.
 กรุงเทพมหานคร: บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด.
- _____. (2551). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
 บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด.

- ..... (2551). รายงานผลการทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดคุณลักษณะของคนไทยในวัยเรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1. (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). การใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพ
การศึกษา : บทเรียนจาก 4 ประเทศ. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- ..... (2552). รายงานการพัฒนาตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
มาตรฐานที่ 2 : แนวการจัดการศึกษา และมาตรฐานที่ 3 : แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้/
สังคมแห่งความรู้. (เอกสารอัดสำเนา).
- ..... (2553). รายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
ของชาติมาตรฐานที่ 1 ปีการศึกษา 2553. (เอกสารอัดสำเนา).
- ..... (2553). รายงานผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานตามมาตรฐานที่ 2 : แนวการจัดการศึกษา
และมาตรฐานที่ 3 : แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้. (เอกสารอัดสำเนา).
- ..... (2553). สรุปข้อมูลภาคสนามของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 และ 3.
(เอกสารอัดสำเนา).
- ..... (2553). เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง
ครั้งที่ 1/2553. (เอกสารอัดสำเนา).

ภาคผนวก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและการปฏิบัติของนักเรียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ประสงค์จะทราบข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและการปฏิบัติของนักเรียน คำตอบที่ได้จากนักเรียนจะนำไปใช้ในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อคนไทยโดยรวม
2. การตอบแบบสอบถามของนักเรียนในครั้งนี้จะไม่มีผลเสียต่อนักเรียนหรือต่อโรงเรียนที่นักเรียนศึกษาอยู่แต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามคำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ จึงถือว่าการตอบของนักเรียนเป็นการทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างหนึ่ง
3. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ขอให้นักเรียนตอบอย่างตรงไปตรงมาตามที่นักเรียนคิดหรือตอบตามความเป็นจริงของนักเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้คำตอบของนักเรียนเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง
4. แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ตอน ขอให้นักเรียนตอบให้ครบทุกข้อทุกรายการที่มี

เมื่อนักเรียนพร้อมแล้ว ก็เริ่มตอบแบบสอบถามได้เลย ➡

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่าพฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ในแต่ละข้อต่อไปนี้ นักเรียนปฏิบัติ/กระทำ หรือเป็นจริงมากน้อยเพียงใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

ก. เกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน เขียน และคิด

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	นักเรียนเข้าใจความหมายและสามารถจับประเด็นหรือใจความสำคัญของเรื่องราวที่ฟังได้					
2.	นักเรียนฟังแล้วจะใคร่ตรงแล้วตัดสินใจที่จะเชื่อหรือทำตามเรื่องราวที่ฟังอย่างมีเหตุผล					
3.	นักเรียนพูดหรือเล่าเรื่องแล้วคนฟังเข้าใจเรื่องราวที่นักเรียนเล่าให้เขาฟัง					
4.	นักเรียนพูดสนับสนุนหรือคัดค้านความคิดของผู้อื่นได้อย่างสมเหตุสมผล					
5.	เมื่ออ่านแล้วนักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้					
6.	นักเรียนเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามหลักภาษา					
7.	นักเรียนเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ					
8.	นักเรียนคิดสรุปสาระสำคัญของเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดได้					
9.	นักเรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ (เช่น ใช้อินเทอร์เน็ต) ได้					
10.	นักเรียนได้เรียนรู้เต็มที่ต้องการของนักเรียน					
11.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้					

ข. เกี่ยวกับการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12.	นักเรียนเลือกแหล่งเรียนรู้ได้เหมาะสมกับสาระที่จะเรียน					
13.	นักเรียนเลือกวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาได้					
14.	นักเรียนเลือกรับสาระจากสื่อที่เป็นประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม					
15.	นักเรียนเลือกวิธีการเรียนรู้ได้หลาย ๆ วิธี					
16.	นักเรียนระบุปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้					
17.	นักเรียนสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นได้					
18.	นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี					
19.	นักเรียนคาดเดาสาเหตุของปัญหาสังคมได้					
20.	นักเรียนหาวิธีแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธีได้					
21.	นักเรียนนำทรัพยากรเหลือใช้ไปดัดแปลงใหม่ให้เป็นประโยชน์					
22.	นักเรียนติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ					

ค. เกี่ยวกับการปฏิบัติตน

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ได้ปฏิบัติ
23.	นักเรียนแปร่งฟันตอนเช้าและก่อนนอน						
24.	นักเรียนล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหาร						
25.	นักเรียนกินอาหารเป็นเวลา						
26.	นักเรียนเลือกซื้ออาหารที่สด สะอาด ปราศจากอันตราย						
27.	นักเรียนกินอาหารที่ปรุงสุกใหม่						

ตั้งแต่ข้อ 28-33 ให้นักเรียนเลือกตอบข้อ ก ข ค ง หรือ จ โดยเขียนวงกลมล้อมรอบตัวอักษรหน้าข้อที่เลือกตอบ เช่น ข้อคำถามข้อ 0. ถ้าเลือกตอบข้อ ค. ก็ตอบดังนี้

0. นักเรียนขยันมากน้อยเพียงใด

ก. น้อยที่สุด   ข. น้อย   ค. ปานกลาง   ง. มาก   จ. มากที่สุด

28. นักเรียนดื่มน้ำที่สะอาดวันละกี่แก้ว

ก. ไม่เกิน 2 แก้ว   ข. 3-4 แก้ว   ค. 5-6 แก้ว   ง. 7-8 แก้ว   จ. มากกว่า 8 แก้ว

29. นักเรียนออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาที่ใช้กำลังกายบ่อยเพียงใด

ก. ไม่ได้ออกกำลังกาย/เล่นกีฬาเลย   ข. สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง   ค. สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง
ง. สัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง   จ. ทุกวัน

30. ในแต่ละสัปดาห์ นักเรียนรับประทานผัก/ผลไม้บ่อยครั้งแค่ไหน ?

ก. ไม่ค่อยรับประทาน   ข. 1-2 ครั้ง   ค. 3-4 ครั้ง
ง. 5-6 ครั้ง   จ. รับประทานเป็นประจำทุกวัน

31. นักเรียนรับประทานอาหารประเภท นม เนย โยเกิร์ต บ่อยเพียงใด

ก. ไม่เลย   ข. บ้างเล็กน้อย   ค. 2-3 ครั้ง/สัปดาห์
ง. 4-5 ครั้ง/สัปดาห์   จ. ทุกวัน

32. นักเรียนดื่มน้ำแอลกอฮอล์ หรือของมีนเมาบ่อยเพียงใด

ก. ไม่ได้ดื่ม   ข. ปีละ 2-3 ครั้ง   ค. เดือนละครั้ง
ง. สัปดาห์ละครั้ง   จ. ดื่มมากกว่าหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์

33. นักเรียนสูบบุหรี่หรือสิ่งเสพติดอื่น ๆ หรือไม่อย่างไร

ก. ไม่เคยเลย   ข. เคยแต่เลิกแล้ว   ค. นาน ๆ ครั้ง
ง. บ่อยครั้ง   จ. เป็นประจำ

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่า รายการในแต่ละข้อต่อไปนี้ นักเรียนมีพฤติกรรม/การกระทำหรือความคิดเห็นอยู่ในระดับใดแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องทางขวามือ ที่ตรงกับระดับระดับความเป็นจริง หรือที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความเป็นจริงหรือปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
34.	นักเรียนเคยอาสาทำกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
35.	นักเรียนมีหน้าที่ดูแลรักษาสาธารณูปโภคไม่ให้ชำรุดสูญหาย					
36.	นักเรียนเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ก้าวก่ายเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น					
37.	นักเรียนไม่ดูถูกความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมประเพณีของชนชั้นที่ด้อยกว่า					
38.	นักเรียนคิดตามการปรับปรุงแก้ไขความเสียหายของสาธารณูปโภค					
39.	นักเรียนกระตุ้นเตือนคนรอบข้าง/คนในสังคมดูแลสาธารณสมบัติของสังคม/ชุมชน					
40.	นักเรียนไม่เคยนำสาธารณสมบัติมาเป็นสมบัติส่วนตัว					
41.	นักเรียนรังเกียจกลุ่ม/คนที่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา					
42.	นักเรียนยินดีให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาโลก เช่น ปัญหาโลกร้อน					
43.	นักเรียนรู้สึกภูมิใจในความเป็นมาของประวัติศาสตร์ชาติไทย					
44.	นักเรียนภาคภูมิใจในเอกราชของชาติไทย					
45.	นักเรียนเคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ญาติผู้ใหญ่					
46.	นักเรียนรู้สึกไม่พอใจที่เห็นเด็กวัยรุ่นเขียนข้อความบนกำแพง					
47.	นักเรียนมีศรัทธาต่อศาสนาที่นักเรียนนับถือ					
48.	นักเรียนภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย					
49.	นักเรียนมักไตร่ตรองก่อนที่จะพูดหรือทำสิ่งใดก็ตาม					
50.	นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด					
51.	นักเรียนไม่โลภอยากได้ของผู้อื่น					
52.	นักเรียนพูดในสิ่งที่เป็นจริงเท่านั้น					
53.	นักเรียนหลีกเลี่ยงการทำให้ของส่วนรวมเกิดความชำรุดเสียหาย					
54.	นักเรียนไม่เบียดเบียนประทุษร้ายหรือทำลายชีวิตมนุษย์และสัตว์					
55.	นักเรียนแสดงอาการทางกาย วาจาต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ					

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ตั้งแต่ข้อ 56-81 ให้นักเรียนพิจารณาว่าในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา รายการในแต่ละข้อนั้นเป็นจริงมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งไว้เป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ไม่จริงเลยจนถึงเป็นจริงมากที่สุด ความจริงของนักเรียนเป็นอย่างไร ก็ตอบไปตามนั้น การตอบแต่ละข้อให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความเป็นจริง				
		ไม่จริงเลย	จริงน้อย	จริงปานกลาง	จริงมาก	จริงมากที่สุด
56.	นักเรียนจริงใจต่อคนอื่นเสมอ					
57.	นักเรียนยอมรับและปฏิบัติตามการตัดสินใจของทีมงานหรือเพื่อนๆ ในกลุ่มที่ทำงานด้วย					
58.	นักเรียนใจกว้างและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
59.	นักเรียนมีความเชื่อว่าทุกปัญหาสามารถแก้ไขด้วยเหตุผล					
60.	นักเรียนตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ที่ไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน					
61.	นักเรียนพูดจากรักยำนำใจคนฟัง ไม่ทำร้ายใครด้วยวาจา					
62.	นักเรียนไม่สบายใจที่ทราบข่าวการหลอกหญิงสาวไปค้ากาม					
63.	นักเรียนมีความสุขที่ได้ทำงานเป็นคณะ					
64.	นักเรียนไม่ชอบให้มีใครดูถูกเขาเปรียบผู้ที่ด้อยกว่า					
65.	นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจที่เห็นเด็กจรจัดต้องร่อนเร่ไม่มีอนาคต					
66.	นักเรียนมักจะเป็นคนกลางคอยไกล่เกลี่ยเมื่อเกิดปัญหาในหมู่เพื่อน					
67.	นักเรียนสามารถปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดีหรือไม่พึงประสงค์ได้อย่างนิ่มนวล					
68.	นักเรียนรู้สึกชื่นชมผู้ที่ตั้งใจทำงานแม้เขาจะมีความรู้ น้อย					
69.	นักเรียนต่อต้านการปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคกันในสังคมหรือหน่วยงาน					
70.	นักเรียนสามารถเก็บอารมณ์ได้เมื่อถูกขู่ข่มขู่ทำให้โกรธ					
71.	นักเรียนรู้สึกไม่มีความสุขและเศร้าหมอง					
72.	นักเรียนรู้สึกหมดหวังในชีวิต					
73.	นักเรียนรู้สึกว่าชีวิตตนเองไม่มีคุณค่า					
74.	นักเรียนรู้สึกกระวนกระวายอยู่ตลอดเวลา					
75.	นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายไม่อยากทำอะไร					
76.	นักเรียนรู้สึกกลัวผิดพลาดในการทำสิ่งต่าง ๆ					
77.	นักเรียนเป็นคนขี้กังวลมากคนหนึ่ง					
78.	นักเรียนรู้สึกลำบากในการตัดสินใจแม้เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ					
79.	บางครั้งนักเรียนก็มองโลกในแง่ดี บางครั้งนักเรียนก็มองโลกในแง่ร้าย					
80.	นักเรียนเป็นคนชอบตำหนิตนเองในเรื่องต่าง ๆ					
81.	นักเรียนเป็นคนต้นตอใจง่าย					

ตอนที่ 4

คำชี้แจง ตั้งแต่ข้อ 82-90 ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่านักเรียนเห็นด้วยกับข้อความหรือคำกล่าวนั้นหรือไม่อย่างไร แล้วตอบโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนจริง ๆ

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เฉยๆ/ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
82.	คนเราไม่ควรเอาเปรียบผู้ที่อ่อนด้อยกว่า					
83.	สังคมจะสงบสุขได้ถ้าทุกคนปฏิบัติตนด้วยความยุติธรรมไม่เอาเปรียบกัน					
84.	ผู้ยากไร้และคนพิการก็มีศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับคนทั่วไป					
85.	เมื่อมีประเด็นความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน เราควรจะทำความเข้าใจกับเพื่อนร่วมงาน					
86.	เราไม่ควรตัดสินคนจากรูปลักษณ์ภายนอกหรือดูจากรูปร่างหน้าตา					
87.	แรงงานชายหรือแรงงานหญิงควรได้รับค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกัน					
88.	สังคมควรให้การยอมรับบุคคลจากความสามารถมากกว่าสิ่งอื่น					
89.	คนเราเกิดมาแม้ไม่เทียมเท่ากัน แต่ก็สามารถสร้างให้เท่าเทียมกันได้					
90.	วัฒนธรรมประเพณีไม่มีล้าสมัย และย่อมแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติ					

ตอนที่ 5**คำชี้แจง**

ในแต่ละข้อต่อไปนี้ ขอให้นักเรียนเลือกตอบตามความเป็นจริง โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่เลือก หรือเติมคำ/ตัวเลขในช่องว่าง แล้วแต่กรณี

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ ..... ปี (เศษของปีถ้าเกิน 6 เดือน ให้นับเพิ่มอีก 1 ปี)
- น้ำหนัก..... กิโลกรัม
- ส่วนสูง.....เซ็นติเมตร
- กำลังเรียนอยู่ชั้น ป.6 ม.3 ม.6
- นักเรียนได้เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วงใด
 ต่ำกว่า 1.50 1.50-2.00 2.01-2.50 2.51-3.00 3.01-3.50 3.51-4.00

จบแบบสอบถามเพียงเท่านี้ ขอขอบคุณที่ตอบอย่างตรงไปตรงมา

**แบบสอบถามข้อมูลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของชาติ
มาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3**

ตอนที่ 1

การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 2 : แนวการจัดการศึกษา

2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช่	มี/ใช่	
2.1.1 มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน			
1) มีการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ของผู้เรียนและชุมชน			
2) มีหลักสูตร / กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน / สาระเพิ่มเติม ที่เหมาะสม			
3) มีการประเมินหลักสูตรและใช้ผลการประเมิน ในการพัฒนาหลักสูตร*			
3.1) มีการประเมินหลักสูตร / กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน / สาระเพิ่มเติม			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก)
3.2) มีการใช้ผลการประเมินในการพัฒนาหลักสูตร / กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน / สาระเพิ่มเติม			☐ 1 (มีข้อ 1, 2)
4) มีการจัดทำแผนการบริหารหลักสูตรหลังการประเมิน และดำเนินการตามแผน*			☐ 2 (มีข้อ 1-4)
4.1) มีการจัดทำแผนการบริหารหลักสูตร / กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน / สาระเพิ่มเติม หลังการประเมิน			☐ 3 (มีทุกข้อ)
4.2) มีการดำเนินการตามแผน			
5) มีข้อมูลผู้เรียนที่ได้เรียนหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการของตนเองและท้องถิ่นหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี จำนวนผู้เรียนที่ได้เรียนหลักสูตร / กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน / สาระเพิ่มเติม ที่ตรงตามความต้องการของตนเองและท้องถิ่น จำนวน ..... คน จากจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษาทั้งหมด ..... คน			
2.1.2 ผู้เรียนมีโอกาส/ สามารถเข้าถึงหลักสูตรต่างๆ ที่จัดไว้อย่างทั่วถึง			
6) มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สาระเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตร / กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน / สาระเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบข้อมูล			
7) มีระบบการรับผู้เรียนเข้าเรียนอย่างโปร่งใส เป็นธรรม เสมอภาค			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก)
8) มีการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนและการเข้าเรียนของกลุ่มเป้าหมาย*			☐ 1 (มีข้อ 6, 7)
8.1) มีการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน			☐ 2 (มีข้อ 6-9)
8.2) มีการจัดทำฐานข้อมูลการเข้าเรียนของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ (เด็กปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ)			☐ 3 (มีทุกข้อ)

หมายเหตุ * การให้ค่าการดำเนินงาน มี/ใช่ หมายถึง ต้องมีข้อย่อยครบทุกข้อ ไม่มี/ไม่ใช่ หมายถึง มีข้อย่อยไม่ครบทุกข้อ
รายละเอียดดูในคำอธิบายเพิ่มเติมจำแนกตามระดับ/ประเภทการศึกษาใน Web site: [http:// www.onec.go.th](http://www.onec.go.th)

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช่	มี/ใช่	
9) สถานศึกษามีข้อมูลจำนวนผู้เรียนที่มีโอกาสเข้าเรียนและสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของสถานศึกษาแห่งนี้ หรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของสถานศึกษา ในปีการศึกษาที่ผ่านมา จำนวน..... คน จากจำนวนผู้เรียนชั้นสูงสุดทั้งหมด..... คน			
10) มีการขยายโอกาสและขยายหลักสูตรสำหรับผู้ด้อยโอกาส เพิ่มขึ้นทุกปี			
2.1.3 องค์การที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย			
11) มีแผนการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เช่น อาคารสถานที่ ภูมิทัศน์ต่างๆ			
12) มีงบประมาณที่ใช้ในการดูแล บำรุงรักษาสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน			
13) มีการติดตามตรวจสอบความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่			
14) สถานศึกษามีอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มั่นคง และถูกสุขลักษณะ			☐ 0 (ไม่มีครบ 2 ข้อแรก)
15) สถานศึกษามีการสำรวจหรือมีข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา และผู้นำกลุ่มต่างๆ ในชุมชน ที่มีต่อสถานศึกษา สภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่ ที่เกื้อหนุนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ ☐ ไม่มีการสำรวจ/ไม่มีข้อมูลเรื่องนี้ ☐ มีการสำรวจ/มีข้อมูล คือ - ผู้เรียนมีความพึงพอใจจำนวน.....คน จากจำนวนที่สำรวจ.....คน - ผู้ปกครองมีความพึงพอใจจำนวน.....คน จากจำนวนที่สำรวจ.....คน - บุคลากรในสถานศึกษามีความพึงพอใจจำนวน.....คน จากจำนวนที่สำรวจ.....คน - ผู้นำกลุ่มต่างๆ ในชุมชนมีความพึงพอใจจำนวน.....คน จากจำนวนที่สำรวจ.....คน			☐ 1 (มีข้อ 11, 12) ☐ 2 (มีข้อ 11-14) ☐ 3 (มีทุกข้อ)
2.1.4 มีการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อเพื่อการเรียนรู้ และการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม			
16) มีหน่วยงาน / บุคลากรรับผิดชอบการพัฒนานวัตกรรม / สื่อ/ เทคโนโลยีฯ เพื่อการเรียนรู้			
17) จำนวนงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม / สื่อ/ เทคโนโลยีฯ เพื่อการเรียนรู้ ☐ ไม่มี ☐ มี จำนวนงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม / สื่อ/ เทคโนโลยีฯ เพื่อการเรียนรู้ .....บาท จากจำนวนงบประมาณทั้งหมดที่สถานศึกษาได้รับ .....บาท			☐ 0 (ไม่มีครบ 2 ข้อแรก)
18) มีการประเมินความสามารถของครูในการพัฒนา และการใช้นวัตกรรม/ สื่อ/ เทคโนโลยีฯ เพื่อการเรียนรู้หรือไม่			☐ 1 (มีข้อ 16, 17) ☐ 2 (มีข้อ 16-19) ☐ 3 (มีทุกข้อ)

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช่	มี/ใช่	
19) สถานศึกษามีข้อมูลจำนวนผู้เรียนที่ใช้บริการนวัตกรรม / สื่อ / เทคโนโลยีฯ เพื่อการเรียนรู้หรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ มีผู้เรียนที่ใช้บริการนวัตกรรม / สื่อ / เทคโนโลยีฯ เพื่อการเรียนรู้ จำนวน..... คน จากจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในสถานศึกษา..... คน			
20) มีนวัตกรรม/ สื่อ/ เทคโนโลยีฯ เพื่อการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสถานศึกษา/ ที่จดทะเบียนสิทธิบัตร*			
20.1) มีนวัตกรรม/ สื่อ/ เทคโนโลยีฯ เพื่อการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสถานศึกษา			
20.2) มีนวัตกรรม/ สื่อ/ เทคโนโลยีฯ ที่จดทะเบียนสิทธิบัตร			

2.2 การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช่	มี/ใช่	
2.2.1 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ			
21) มีแผนปฏิบัติการ ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และครู*			
21.1) มีแผนปฏิบัติการในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา			
21.2) มีแผนปฏิบัติการในการพัฒนาครู			
22) มีการจัดทำฐานข้อมูลด้านความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และครู *			
22.1) มีการจัดทำฐานข้อมูลด้านความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา			☐ 0 (ไม่มีครบ 2 ข้อแรก)
22.2) มีการจัดทำฐานข้อมูลด้านความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาครู			☐ 1 (มีข้อ 21, 22)
23) มีการกำกับติดตามและประเมินผลการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และครู*			☐ 2 (มีข้อ 21-24)
23.1) มีการกำกับติดตามและประเมินผลการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา			☐ 3 (มีทุกข้อ)
23.2) มีการกำกับติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู			
24) สถานศึกษามีข้อมูลจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีผลการปฏิบัติงานดีกว่าในรอบปีที่ผ่านมาหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีผลการประเมินการปฏิบัติงานดีกว่าในรอบปีที่ผ่านมา.....คน จากจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูทั้งหมด..... คน			

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช้	มี/ใช้	
25) ผลงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ได้รับการเผยแพร่ระดับชาติและเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษา ☐ ไม่มี ☐ มีข้อมูล คือ - ผู้บริหารสถานศึกษามีผลงานที่ได้รับการเผยแพร่ระดับชาติหรือระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน.....ชิ้น จากจำนวนผลงานของผู้บริหารทั้งหมด.....ชิ้น - ครูทั้งหมดในสถานศึกษาแห่งนี้มีผลงานที่ได้รับการเผยแพร่ระดับชาติหรือระดับเขตพื้นที่การศึกษา (ของครูทุกคนรวมกัน) จำนวน.....ชิ้น จากจำนวนผลงานของครูทั้งหมด.....ชิ้น			
2.2.2 ผู้บริหาร ครู คณะกรรมาธิการการศึกษา มีคุณธรรม มีความพึงพอใจในการทำงาน และผูกพันกับงาน มีอัตราการออกจากงานและอัตราความผิดทางวินัยลดลง			
26) มีแผนการพัฒนาผู้บริหาร ครู ให้มีคุณธรรม และมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร*			
26.1) มีแผนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีคุณธรรม และมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา			
26.2) มีแผนการพัฒนาครู ให้มีคุณธรรม และมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา			
27) มีระบบป้องกัน แก้ไข การเกิดความเสี่ยงจากการประพฤติดิจรรยารบธรรม*			
27.1) มีระบบป้องกัน แก้ไข การเกิดความเสี่ยงจากการประพฤติดิจรรยารบธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา			
27.2) มีระบบป้องกัน แก้ไข การเกิดความเสี่ยงจากการประพฤติดิจรรยารบธรรมของครู			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก)
28) มีการประเมินระดับคุณธรรมและความผูกพันต่อองค์กรของผู้บริหารสถานศึกษา และครู*			☐ 1 (มีข้อ 26, 27)
28.1) มีการประเมินระดับคุณธรรมและความผูกพันต่อสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา			☐ 2 (มีข้อ 26-29)
28.2) มีการประเมินระดับคุณธรรมและความผูกพันต่อสถานศึกษาของครู			☐ 3 (มีทุกข้อ)
29) สถานศึกษามีข้อมูลจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีคุณธรรมและความผูกพันต่อองค์กรหรือไม่ ☐ ไม่มีข้อมูลในเรื่องนี้ ☐ มีข้อมูล คือ จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีคุณธรรมและความผูกพันต่อสถานศึกษา.....คน จากจำนวนครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด ..... คน			
30) สถานศึกษาเคยมีการสำรวจหรือมีข้อมูลความพึงพอใจของผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนต่อคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูหรือไม่ ☐ ไม่มีการสำรวจ/ไม่มีข้อมูลเรื่องนี้ ☐ มีการสำรวจ/มีข้อมูล คือ ผู้นำกลุ่มต่างๆ ในชุมชนที่มีความพึงพอใจต่อคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีจำนวน.....คน จากจำนวนที่สำรวจ.....คน			

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช่	มี/ใช่	
2.2.3 มีแนวโน้มในการรวมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะกลุ่มและติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการส่งเสริมความรู้ที่หลากหลาย			
31) มีการรวมตัวเพื่อจัดตั้งกลุ่ม / องค์กรอิสระ / เครือข่าย เสริมการทำงานของสถานศึกษา			
32) เป้าหมายและวิธีดำเนินงานที่เกิดจากการรวมตัวของบุคลากรไม่ขัดกับระเบียบปฏิบัติของสถานศึกษา*			
32.1) มีเป้าหมายที่เกิดจากการรวมตัวของบุคลากรไม่ขัดกับระเบียบปฏิบัติของสถานศึกษา			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก)
32.2) มีวิธีดำเนินงานที่เกิดจากการรวมตัวของบุคลากรไม่ขัดกับระเบียบปฏิบัติของสถานศึกษา			☐ 1 (มีข้อ 31, 32)
33) มีการรายงานผลการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริมความรู้จากการรวมตัวของบุคลากร			☐ 2 (มีข้อ 31-34)
34) สถานศึกษาได้ประโยชน์จากการรวมตัวของบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม			☐ 3 (มีทุกข้อ)
35) มีการขยายตัวในด้านจำนวนสมาชิก และขอบข่ายการปฏิบัติงานของหน่วยงาน/องค์กรอิสระ*			
35.1) มีการขยายตัวในด้านจำนวนสมาชิกของกลุ่ม / องค์กรอิสระ / เครือข่าย			
35.2) มีการขยายตัวในด้านขอบข่ายการปฏิบัติงานของกลุ่ม / องค์กรอิสระ / เครือข่าย			

2.3 การบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช่	มี/ใช่	
2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน			
36) มีแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับองค์กรและชุมชน			
37) มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาและมีบทบาทในการจัดการศึกษา			
38) มีระบบฐานข้อมูลองค์กร ชุมชน ที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก)
39) มีการปรับ/ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับสภาพท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา*			☐ 1 (มีข้อ 36, 37)
39.1) มีการปรับ/ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับสภาพท้องถิ่นเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา			☐ 2 (มีข้อ 36-39)
39.2) มีการปรับ/ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา			☐ 3 (มีทุกข้อ)
40) สถานศึกษามีข้อมูลจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่กลับมาทำงานหรือเรียนต่อในท้องถิ่น/ชุมชน/บ้านเกิดหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ ผู้สำเร็จการศึกษาที่กลับมาทำงานหรือเรียนต่อในสถานศึกษาในท้องถิ่น / ชุมชน / บ้านเกิดมีจำนวน.....คน จากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในปีการศึกษานั้น ๆ .....คน			

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช้	มี/ใช้	
2.3.2 ผู้รับบริการ/ ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทางการศึกษา ของสถานศึกษา			
41) มีแผนยุทธศาสตร์/ แผนปฏิบัติการในการจัดบริการทางการศึกษา			
42) สถานศึกษามีข้อมูลเกี่ยวกับ โครงการที่เป็นผลจากการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ มีโครงการที่เป็นผลจากการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น ในปีการศึกษาปัจจุบัน จำนวน.....โครงการ จากโครงการทั้งหมดในปีการศึกษาปัจจุบัน.....โครงการ			
43) ร้อยละของผู้ได้รับคัดเลือกเข้าเรียนเมื่อเทียบกับจำนวนผู้สมัครเข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งนี้ (กรอกเฉพาะชั้นที่มีการรับ/คัดเลือกเข้าเรียน) ☐ ไม่มี ☐ มี - ชั้นอนุบาล ☐ รับได้ทั้งหมดที่สมัคร ☐ รับได้ประมาณร้อยละ..... ของจำนวนที่สมัคร - ชั้น ป.1 ☐ รับได้ทั้งหมดที่สมัคร ☐ รับได้ประมาณร้อยละ..... ของจำนวนที่สมัคร - ชั้น ม.1 ☐ รับได้ทั้งหมดที่สมัคร ☐ รับได้ประมาณร้อยละ..... ของจำนวนที่สมัคร - ชั้น ม.4 ☐ รับได้ทั้งหมดที่สมัคร ☐ รับได้ประมาณร้อยละ..... ของจำนวนที่สมัคร			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก) ☐ 1 (มีข้อ 41, 42) ☐ 2 (มีข้อ 41-44) ☐ 3 (มีทุกข้อ)
44) มีบุคคล/ หน่วยงาน ในชุมชนอาสาเข้าร่วมจัดกิจกรรมการศึกษาให้สถานศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา			
45) สถานศึกษาเคยมีการสำรวจหรือมีข้อมูลความพึงพอใจของผู้ในกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ ☐ ไม่มีการสำรวจ/ไม่มีข้อมูลเรื่องนี้ ☐ มีการสำรวจมีข้อมูล คือ ผู้นำกลุ่มต่างๆ ในชุมชนที่มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีจำนวน.....คน จากจำนวนที่สำรวจ.....คน			
2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้			
46) มีระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษา			
47) มีการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายใน ที่สามารถตอบสนองความต้องการของหน่วยประเมินได้ทุกระดับ			
48) มีการจัดประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและระดมความคิดเห็นในการใช้ผลประเมิน			
49) บุคลากรที่ใช้การประกันคุณภาพเป็นกลไกในการพัฒนางานของตนมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก) ☐ 1 (มีข้อ 46, 47) ☐ 2 (มีข้อ 46-49) ☐ 3 (มีทุกข้อ)
50) ชุมชนใช้ผลการประกันคุณภาพ ของสถานศึกษาในการตัดสินใจลงทุนทางการศึกษา / ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก) ☐ 1 (มีข้อ 46, 47) ☐ 2 (มีข้อ 46-49) ☐ 3 (มีทุกข้อ)

ตอนที่ 2

การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 3 : แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช่	มี/ใช่	
3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต			
51) มีแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาชุมชน ที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานในชุมชน			
52) มีการให้บริการวิชาการ แก่ชุมชน ทั้งด้านปัจจัยและกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต*			
52.1) มีการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน ด้านปัจจัย ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต			
52.2) มีการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต			
53) สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกชุมชนที่ได้รับบริการทางวิชาการและเกิดการพัฒนาทางปัญญาหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ มีจำนวนสมาชิกชุมชนที่ได้รับบริการทางวิชาการและเกิดการพัฒนาทางปัญญา จำนวน ..... คน จากจำนวนสมาชิกชุมชนที่สำรวจทั้งหมด ..... คน			☐ 0 (ไม่มีครบ 2 ข้อแรก) ☐ 1 (มีข้อ 51, 52) ☐ 2 (มีข้อ 51-54) ☐ 3 (มีทุกข้อ)
54) สถานศึกษามีข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่ายที่ร่วมให้บริการวิชาการแก่ชุมชนหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ จำนวนเครือข่ายที่ร่วมให้บริการวิชาการแก่ชุมชนในปีปัจจุบันจำนวน .....เครือข่าย จำนวนเครือข่ายที่ร่วมให้บริการวิชาการแก่ชุมชนในปีที่ผ่านมา จำนวน ..... เครือข่าย			
55) มีเอกสาร/ หลักฐานผลการร่วมมือร่วมพลังเพื่อเรียนรู้และใช้ประโยชน์ความรู้			
3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง			
56) ชุมชนที่รับบริการวิชาการจากสถานศึกษาไม่มีปัญหาความขัดแย้งปัญหาอาชญากรรมและอบายมุข*			
56.1) ชุมชนที่รับบริการวิชาการจากสถานศึกษาไม่มีปัญหาความขัดแย้ง			
56.2) ชุมชนที่รับบริการวิชาการจากสถานศึกษาไม่มีปัญหาอาชญากรรม			
56.3) ชุมชนที่รับบริการวิชาการจากสถานศึกษาไม่มีปัญหาอบายมุข			

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช่	มี/ใช่	
57) ชุมชนที่รับบริการวิชาการจากสถานศึกษามีสันติสุข และมีพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน*			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก)
57.1) ชุมชนที่รับบริการวิชาการจากสถานศึกษามีสันติสุข			☐ 1 (มีข้อ 56, 57)
57.2) ชุมชนที่รับบริการวิชาการจากสถานศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน			☐ 2 (มีข้อ 56-59)
58) สมาชิกในชุมชนที่รับบริการทางวิชาการจากสถานศึกษามีการสร้าง ถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้			☐ 3 (มีทุกข้อ)
59) สมาชิกในชุมชนที่รับบริการทางวิชาการจากสถานศึกษามีการใช้ จัดระเบียบ และต่อยอด องค์ความรู้*			
59.1) สมาชิกในชุมชนที่รับบริการทางวิชาการจากสถานศึกษามีการใช้และจัดระเบียบองค์ความรู้			
59.2) สมาชิกในชุมชนที่รับบริการทางวิชาการจากสถานศึกษามีการต่อยอดองค์ความรู้			
60) สถานศึกษาเป็นแกนกลางที่ทำให้สมาชิกในชุมชนมีความภาคภูมิใจและรักถิ่นฐาน			

3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช่	มี/ใช่	
3.2.1 ศึกษาวิจัย สํารวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ			
61) มีบัญชีรายชื่อแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย			
62) สถานศึกษาเป็นหลักหรือมีส่วนร่วมดำเนินการในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และองค์ความรู้ในชุมชน			
63) มีการจัดอันดับกลไกการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลของแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก)
64) ผู้รับบริการแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีทุกกลุ่มอายุและสาขาอาชีพ*			☐ 1 (มีข้อ 61, 62)
64.1) ผู้รับบริการแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีหลากหลายกลุ่มอายุ			☐ 2 (มีข้อ 61-64)
64.2) ผู้รับบริการแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีหลากหลายสาขาอาชีพ			☐ 3 (มีทุกข้อ)
65) สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับบริการแหล่งการเรียนรู้ ที่สามารถทำประโยชน์ให้กับชุมชนหรือไม่ ☐ ไม่มี ☐ มี คือ มีจำนวนผู้รับบริการแหล่งการเรียนรู้ ที่สามารถทำประโยชน์ให้กับชุมชน จำนวน ..... คน จากจำนวนผู้รับบริการที่สำรวจทั้งหมด ..... คน			
3.2.2 ระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง			
66) มีความหลากหลายของโครงสร้างคณะกรรมการบริหารแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน			

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช่	มี/ใช่	
67) คณะกรรมการบริหารแหล่งการเรียนรู้ทำหน้าที่ระดมทรัพยากรจากชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก)
68) มีผลการประเมินแสดงถึงการใช้ทรัพยากรส่วนใหญ่ของแหล่งการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต			☐ 1 (มีข้อ 66, 67) ☐ 2 (มีข้อ 66-69) ☐ 3 (มีทุกข้อ)
69) สมาชิกชุมชนทุกกลุ่มอายุและทุกสาขาอาชีพให้ความช่วยเหลือการดำเนินงานของแหล่งการเรียนรู้*			
69.1) สมาชิกชุมชนหลากหลายกลุ่มอายุให้ความช่วยเหลือการดำเนินงานของแหล่งการเรียนรู้			
69.2) สมาชิกชุมชนหลากหลายสาขาอาชีพให้ความช่วยเหลือการดำเนินงานของแหล่งการเรียนรู้			
70) สถานศึกษามีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพิ่มขึ้นหรือไม่ ○ ไม่มี ○ มี คือ จำนวนแหล่งการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในปีการศึกษาปัจจุบัน จำนวน .....เครือข่าย จำนวนแหล่งการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในปีการศึกษาที่ผ่านมา จำนวน..... เครือข่าย			
3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศ			
71) สถานศึกษามีนโยบาย/ แผนงาน ด้านการวิจัยและการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้			
72) สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกแหล่งการเรียนรู้ที่เข้าร่วมโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนหรือไม่ ○ ไม่มี ○ มี คือ มีจำนวนสมาชิกแหล่งการเรียนรู้ที่เข้าร่วมโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน..... คน จากจำนวนสมาชิกแหล่งการเรียนรู้ทั้งหมด ..... คน			☐ 0 (มีไม่ครบ 2 ข้อแรก) ☐ 1 (มีข้อ 71, 72) ☐ 2 (มีข้อ 71-74) ☐ 3 (มีทุกข้อ)
73) สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนที่มีการเผยแพร่และใช้ประโยชน์หรือไม่ ○ ไม่มี ○ มี คือ มีงานวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน ที่มีการเผยแพร่และใช้ประโยชน์ในปีการศึกษาปัจจุบัน จำนวน.....เรื่อง จากจำนวนงานวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนทั้งหมด .....เรื่อง			
74) มีการวิจัยแบบรวมพลังในระดับชุมชนเพื่อสร้างนวัตกรรม / ความรู้ใหม่ในการพัฒนาชุมชน			
75) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และคุณธรรมของชุมชนที่เกิดจากการใช้ประโยชน์งานวิจัย มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา*			
75.1) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ของชุมชนที่เกิดจากการใช้ประโยชน์งานวิจัย มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา			

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช้	มี/ใช้	
75.2) การพัฒนาทางสังคม ของชุมชนที่เกิดจากการใช้ประโยชน์งานวิจัย มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา			
75.3) การพัฒนาทางคุณธรรม ของชุมชนที่เกิดจากการใช้ประโยชน์งานวิจัย มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา			

3.3 การสร้างและจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

รายการข้อมูล/การปฏิบัติ/การดำเนินงานของสถานศึกษา	การดำเนินงาน		ผลการประเมิน
	ไม่มี/ไม่ใช้	มี/ใช้	
3.3.1 ครอบคลุม ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้างและใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้			
76) มีแผนการประชุมร่วมกันระหว่างตัวแทนของครอบครัว หน่วยงาน และสถานศึกษา เพื่อกำหนดความต้องการและกระบวนการดำเนินงานของชุมชน			
77) มีการตั้งคณะกรรมการร่วมที่เป็นตัวแทนของครอบครัว หน่วยงาน และสถานศึกษา เพื่อแก้ปัญหาและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน			
78) มีบันทึก / ฐานข้อมูล / รายงานองค์ความรู้ใหม่จากกระบวนการดำเนินงาน ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนได้			
79) มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ และใช้ประโยชน์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาชุมชน*			☐ 0 (ไม่มีครบ 2 ข้อแรก)
79.1) มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ความรู้ใหม่ในการพัฒนาชุมชน			☐ 1 (มีข้อ 76, 77)
79.2) มีการใช้ประโยชน์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาชุมชน			☐ 2 (มีข้อ 76-79)
80) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และคุณธรรมของชุมชนที่เกิดจากวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา*			☐ 3 (มีทุกข้อ)
80.1) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ของชุมชนที่เกิดจากวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา			
80.2) การพัฒนาทางสังคม ของชุมชนที่เกิดจากวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา			
80.3) การพัฒนาทางคุณธรรม ของชุมชนที่เกิดจากวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา			

ที่ปรึกษา		คณะผู้จัดทำ
ศาสตราจารย์พิเศษชงทอง	จันทรางศุ	เลขธิการสภาการศึกษา
นางสาวสุทธาสินี	วัชรบูล	รองเลขธิการสภาการศึกษา
นางสาวจิรพรรณ	ปทุมเกษม	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบเรียนรู้ สกศ. (2550 - ก.ย. 2552)
นาง โสภณา	ตาแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายด้านพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สกศ. (ต.ค. 2552 ถึงปัจจุบัน)
ผู้รับผิดชอบโครงการ		
กลุ่มมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา สกศ.		
นางสาวศศิธร	เล็กสุขศรี	หัวหน้ากลุ่มมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา
นางอรุณศรี	ละอองแก้ว	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ
นางสาวสุวีณา	เกนทะนะศีล	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ
ดร.ประวีณา	ชะลุย	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ
นางพัชราพรรณ	กฤษฎาจินดารุ่ง	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ
นางสาวอัญชลี	เซ่งตระกูล	นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติการ
นายภูริต	วาจาบัณฑิตย์	นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติการ
นายเอกบุตร	กิจสินธพชัย	ผู้ช่วยนักวิชาการ
คณะนักวิจัย		
ดร.วิเชียร	เกตุสิงห์ และคณะ	รายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 1 ปีการศึกษา 2551 - 2552
รศ.ดร.อวยพร	เรื่องตระกูล และคณะ	รายงานการพัฒนาตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3
ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ และ รศ.ดร.เชิดศักดิ์ โฆวสินธุ์		รายงานการสำรวจข้อมูลพื้นฐานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3
สังเคราะห์ และเรียบเรียง		
บทที่ 1		บทที่ 2
นางสาวสุวีณา	เกนทะนะศีล	นางอรุณศรี ละอองแก้ว
นางพัชราพรรณ	กฤษฎาจินดารุ่ง	นางสาวอัญชลี เซ่งตระกูล
นางสาวอัญชลี	เซ่งตระกูล	
บทที่ 3		บทที่ 4
นายภูริต	วาจาบัณฑิตย์	มาตรฐานที่ 1
บทที่ 5		นางพัชราพรรณ กฤษฎาจินดารุ่ง
นางสาวสุวีณา	เกนทะนะศีล	นางสาวอัญชลี เซ่งตระกูล
นางสาวอัญชลี	เซ่งตระกูล	มาตรฐานที่ 2 และ 3
นายภูริต	วาจาบัณฑิตย์	นายภูริต วาจาบัณฑิตย์
บรรณาธิการ		
นางสาวศศิธร	เล็กสุขศรี	
จัดทำรูปเล่มและประสานการจัดพิมพ์		ผู้ประสานงานนักวิจัย
นางพัชราพรรณ	กฤษฎาจินดารุ่ง	นางอรุณศรี ละอองแก้ว
นายภูริต	วาจาบัณฑิตย์	นางสาวสุวีณา เกนทะนะศีล

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช้หนังสือเล่มนี้แล้วโปรดมอบให้ผู้อื่น
นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป